

Załącznik do uchwały Nr/..../2021

Rady Gminy Młodzieszyn

z dnia 2021 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY MŁODZIESZYN
NA LATA 2021 - 2030**

MŁODZIESZYN 2021

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII	4
1. UWARUNKOWANIA PRAWNO-SYSTEMOWE	4
2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	5
II. SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA GMINY	6
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
2. PODMIOTY GOSPODARCZE	9
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	10
4. POZIOM ŻYCIA LUDNOŚCI	13
5. RODZINA	20
6. SENIORZY	21
7. OCHRONA ZDROWIA	22
8. ZASOBY MIESZKANIOWE	23
9. RYNEK PRACY	23
10. EDUKACJA	24
11. KULTURA	26
12. BEZBIECZEŃSTWO	27
13. GMINNY ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ	28
III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ	28
1. KLIENCI POMOCY SPOŁECZNEJ	30
2. MARGINALIZACJA I WYKLUCZENIE	33
3. DIAGNOZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	34
4. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH	38
5. WNIOSKI I REKOMENDACJE	72
IV. ANALIZA SWOT	74
V. MISJA, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	79
1. ADRESACI STRATEGII	79
2. MISJA	79
3. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	80
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIE STRATEGII	88
VII. MONITORING I EWALUACJA	88
VIII. WNIOSKI KOŃCOWE	89

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 jest wieloletnim dokumentem programowym. Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna być podporządkowana postanowieniom strategii i z nimi konfrontowana. Realizacja określonych w niej zadań odbywać się powinna przy udziale szerokiego forum społecznego, dzięki czemu nie jedna instytucja a cała społeczność czuje się odpowiedzialna za osiągnięcie celów strategii.

Diagnoza problemów społecznych dla budowanej strategii sporządzona została w oparciu o analizę danych będących w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie, oceny zasobów pomocy społecznej dla gminy Młodzieszyn, współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy oraz instytucji współpracujących i współdziałających w obszarze polityki społecznej tj.: Urzędem Gminy, Szkołami Podstawowymi, Służbą Zdrowia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także wynikami ankiety przeprowadzonej przez GOPS Młodzieszyn na terenie gminy.

Opracowany został kwestionariusz badań ankietowych składający się z 17-stu pytań oraz metryczki pozwalającej na określenie danych socjo-demograficznych badanej populacji. Ankieta miała na celu poznanie opinii mieszkańców na temat najistotniejszych problemów społecznych gminy oraz kierunków działań w celu rozwiązywania problemów społecznych.

W strategii zamieszczono też diagnozę lokalnych problemów społecznych mieszkańców gminy Młodzieszyn wykonaną przez firmę zewnętrzną.

W oparciu o zgromadzone dane została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na kolejne lata.

W pomocy społecznej na przestrzeni lat dokonuje się zmiana roli i zadań jak również sposobów świadczonej pomocy. Następuje przejście od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją było udzielanie wsparcia materialnego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Stało się tak dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup świadczeniobiorców, poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej. Stąd pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio do jednostki, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w ich funkcjonowaniu dają szansę

by następne pokolenie nie stało się klientami pomocy społecznej. Działania ośrodka pomocy społecznej mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, ale także wsparcie w usuwaniu przyczyn, przy aktywnym udziale osób zgłaszających się o pomoc.

Rozwój gospodarczy gminy musi być ściśle powiązany z poprawą jakości życia jej mieszkańców. Przyjazne warunki życia oznaczają dobry dostęp do opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, edukacji, instytucji kultury i sportu oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego. Zgodnie z tym założeniem strategia została podzielona na następujące grupy tematyczne: charakterystyka gminy, podmioty gospodarcze, sytuacja demograficzna, poziom życia ludności, rodzina, seniorzy, ochrona zdrowia, zasoby mieszkaniowe, rynek pracy, edukacja.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form działania w pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie i powiecie oraz instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej takimi jak sądownictwo, służba zdrowia, policja i oświata.

Niniejsza strategia ma stworzyć podstawę do aktywnego kształtowania rzeczywistości, wyjść naprzeciw aspiracjom i dążeniom mieszkańców gminy, tworząc fundament ożywienia wszelkiej społecznej i gospodarczej aktywności.

Treść tego dokumentu ma inspirować i motywować władze i mieszkańców do współpracy na rzecz gminy, czego konsekwencją będzie dobro wspólnoty.

Przyjęcie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do realizacji umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w gminie, ale również stworzy większe szanse na pozyskiwanie dodatkowych źródeł zasilania finansowego jakimi są środki z budżetu państwa i fundusze pomocowe Unii Europejskiej.

I. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII

1. UWARUNKOWANIA PRAWNO-SYSTEMOWE

Rozwiązywanie problemów społecznych to wprowadzenie optymalnych sposobów reagowania w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i minimalizowania ich skutków wśród społeczności gminy Młodzieszyn.

Konieczność uchwalenia strategii przez samorząd reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku ze zmianami.

Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Opracowując Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 uwzględniono zapisy innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na

konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości.
Uwarunkowania prawno-systemowe zawarte są w poniższych ustawach:

1. Ustawa o Pomocy Społecznej
2. Ustawa o Samorządzie Gminnym
3. Ustawa o świadczeniach rodzinnych
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
5. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
7. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
8. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy
9. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego
11. Ustawa Kodeksu Postępowania Administracyjnego

Oprócz wspomnianych aktów prawnych pomocne były:

- sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie
- sprawozdania z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych w Młodzieszynie
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- sprawozdania z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- ankieta do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy
- dane ze stron internetowych Głównego Urzędu Statystycznego
- strategia rozwoju gminy Młodzieszyn na lata 2016-2026

2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Praca zespołu podczas tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gm. Młodzieszyn

I. Etap:

1. Zarządzenie Wójta Gminy Młodzieszyn w sprawie powołania Zespołu ds. opracowywania Strategii w tym:

II. Etap:

1. Przygotowanie i przeprowadzenie badania ankietowego
2. Opracowanie wyników ankiet i włączenie ich do diagnozy problemów społecznych

III. Etap:

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

1. Przygotowanie analizy uwarunkowań społeczno-gospodarczych w oparciu o dane zastane i wyniki badań ankietowych

2. Opracowanie diagnozy lokalnych problemów społecznych wraz z analizą SWOT zidentyfikowanych problemów społecznych
3. Określenie misji (celu głównego), celów strategicznych i kierunków działań wraz ze wskaźnikami ich realizacji
4. Określenie zasad finansowania działań Strategii wraz z zasadami jej monitoringu i ewaluacji

Autorami Strategii są:

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie

Przy współpracy z :

Biblioteka Publiczna Gminy Młodzieszyn

Urząd Gminy w Młodzieszynie

Szkoły Podstawowe w Młodzieszynie, Janowie i Kamionie

Zespół Interdyscyplinarny

Komisja Alkoholowa w Młodzieszynie

Gminny Zakład Komunalny w Młodzieszynie

Ośrodek Zdrowia w Młodzieszynie

Posterunek Policji w Młodzieszynie

Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie

II. SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA GMINY

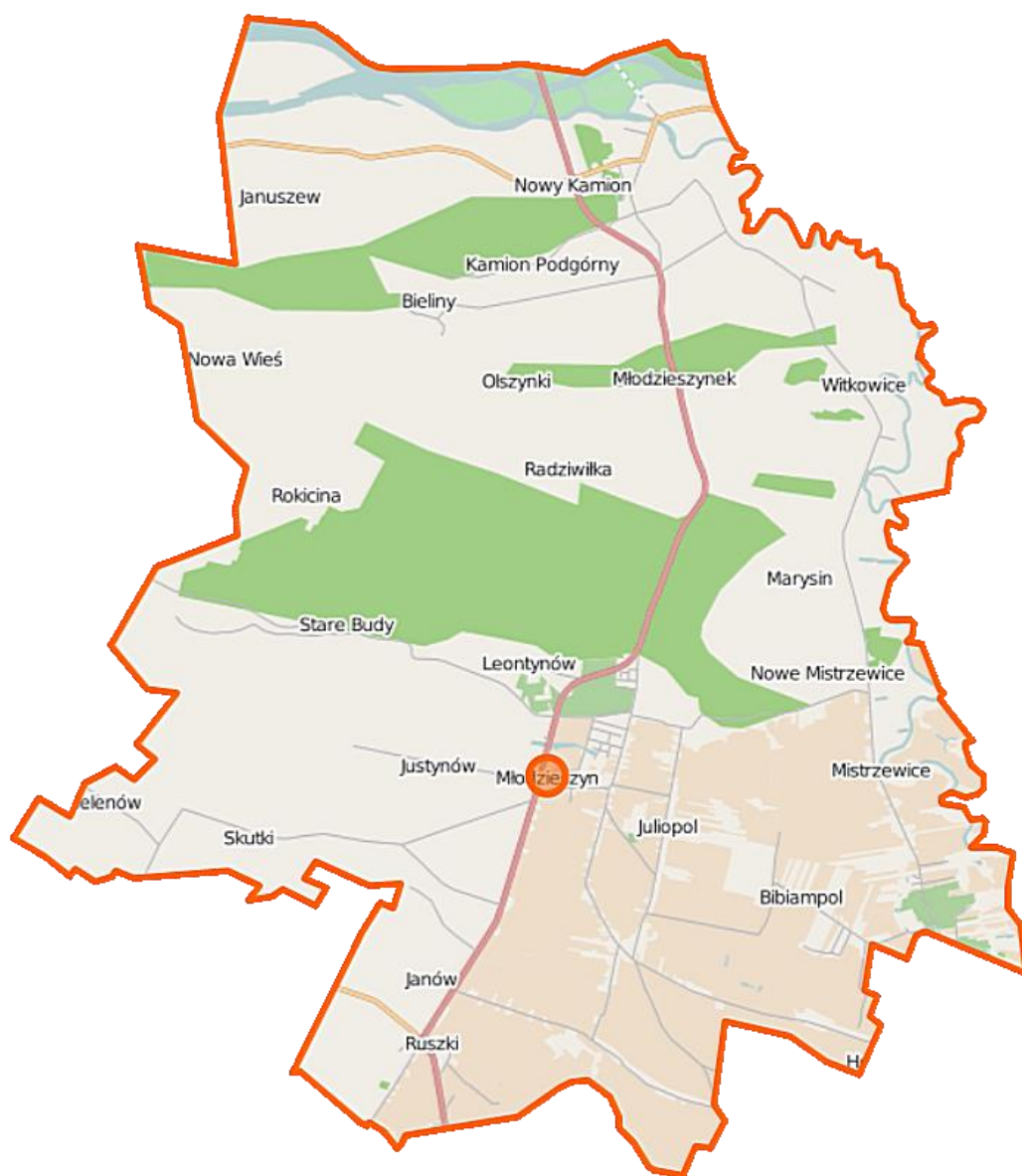
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Młodzieszyn położona jest w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie sochaczewskim. Powiat ten jest jednym ze średniej wielkości powiatów w województwie. Pod względem liczby ludności (ok. 84 tys. mieszkańców) oraz pod względem powierzchni (731 km²) powiat plasuje się w środku stawki w województwie. Powiat swoim obszarem obejmuje 7 gmin wraz ze stolicą powiatu – miastem Sochaczew. Sochaczew liczy 39.5 tys. mieszkańców i jest jednym ze średnich miast województwa mazowieckiego.

Gmina Młodzieszyn zajmuje powierzchnię 117.1 km² co stanowi 16.01 % powiatu sochaczewskiego. Gmina graniczy z czterema gminami powiatu sochaczewskiego. Gmina na zachodzie graniczy z gminą Iłów, na południowych-zachodzie z gminą Rybno, na południowym-wschodzie z gminą Sochaczew oraz na wschodzie w gminą Brochów. Na północy gmina Młodzieszyn graniczy z gminą Wyszogród z powiatu płockiego. Położenie Gminy charakteryzuje przebiegający przez gminę ciąg drogi krajowej nr 50 (relacji Sochaczew – Młodzieszyn – Płońsk) oraz bliskość ok. 10 km do drogi międzynarodowej Nr 2 Warszawa – Poznań. Gmina leży w odległości 10 km od Sochaczewa, natomiast odległość od pozostałych ważnych ośrodków województwa mazowieckiego wynosi :

do	Wyszogrodu	–	10	km
do	Warszawy	–	60	km

a ośrodków województw ościennych: Łowicza ok. 20 km oraz Łodzi 100 km.

Sama miejscowość Młodzieszyn jest siedzibą starej parafii i gminy. W kościele parafii Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Młodzieszynie znajduje się krucyfiks pochodzący z Norymbergii z XVII wieku i zabytkowa monstrancja z tego samego okresu. Obok kościoła stoi dzwonnica, pamiątka po dawnym kościele z 1875 roku zburzonym w czasie II wojny światowej. W czasie okupacji hitlerowskiej została ona zamieniona na więzienie, gdzie przetrzymywano i mordowano mieszkańców z terenu gminy. Ludność w Gminie Młodzieszyn zamieszkuje w miejscowościach zorganizowanych w sołectwa i ma charakter rozproszony. Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na 20 sołectw i 27 miejscowości. Urząd Gminy Młodzieszyn – siedziba władz samorządowych jest położony centralnie i skupia podstawowe usługi. Sołectwem skupiającym największą liczbę ludności jest Młodzieszyn, który zamieszkuje 1383 osoby oraz Kamion zamieszkiwany przez 704 mieszkańców, zaś najmniejszą liczbę ludności posiada sołectwo Marysin 24 mieszkańców. Rozpatrując bezpośrednie sąsiedztwo można stwierdzić, że gmina Młodzieszyn położona jest wśród gmin o zróżnicowanym poziomie rozwoju pod względem wielkości produkcji towarowej i rolniczej na 1 ha użytków rolnych. Gmina położona jest w obszarze wpływów miasta Sochaczew jako ośrodka rangi

subregionalnej z siedzibą władz samorządowych powiatu ziemskiego, skupiającego usługi: lecznictwa specjalistycznego, szkolnictwa średniego i wyższego, kultury, sportu oraz otoczenia biznesu. Podobnie jak całym Mazowszu, na terenie gminy przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika gęstości zaludnienia jest bardzo duże.

Komunikacja – PKS

Komunikacja – PKS wykonuje kursy do różnych miejscowości. Na terenie naszej gminy kursy te wyglądają następująco:

–	<i>Wyszogród</i>	–	<i>Mistrzewice</i>	<i>Kamion</i>	–	<i>Śladów</i>	–	<i>Sochaczew</i>
–	<i>Sochaczew</i>		–	<i>Wyszogród</i>		<i>przez</i>		<i>Ruszki</i>
–	<i>Sochaczew</i>		–	<i>Wyszogród</i>		<i>przez</i>		<i>Januszew</i>

– *Sochaczew – Hów – Młodzieszyn – Sochaczew.*

Miejsca, które warto zobaczyć w gminie Młodzieszyn

Oprócz pięknej przyrody gmina posiada także kilka zabytków kultury: zespoły dworsko-parkowe w Ruszkach i Witkowicach, kościół parafialny w Kamionie, zabytkowy park w Młodzieszynie (gdzie można zobaczyć wiele okazałych drzew: lip, dębów, wiązów i buków, których wiek sięga 150 lat), a także stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej nad Bzurą. W kościele parafii Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Młodzieszynie znajduje się krucyfiks pochodzący z Norymbergii z XVII wieku i zabytkowa monstrancja z tego samego okresu. Obok kościoła stoi dzwonnica, pamiątka po dawnym kościele z 1875 roku zburzonym w czasie II wojny światowej. W czasie okupacji hitlerowskiej została ona zamieniona na więzienie, gdzie przetrzymywano i mordowano mieszkańców z naszego terenu.

Zabytkowe parki i obszar chronionego krajobrazu.

W gminie Młodzieszyn znajdują się 3 zabytkowe parki krajobrazowe tj. w Ruszkach, Młodzieszynie i Witkowicach. Park we wsi Ruszki wraz z dworem – 5,14 ha powstał w połowie XIX wieku, przekształcony w początkach XX wieku, przedstawia wartości artystyczne, ekologiczne i krajobrazowe. Park w Młodzieszynie – 4,80 ha powstał w XIX wieku, przedstawia wartość historyczną i krajobrazową. Park i dwór w Witkowicach – powstały w XIX wieku i przekształcony w początkach XX wieku

Obszar chronionego krajobrazu zwany „Nadwiślańskim” zawiera Dolinę rzeki Bzury i Dolinę Wisły, szczególnie bogate w zbiorowisko roślinne zwłaszcza o charakterze naturalnym, zachowała się część potężnych lasów łągowych z udziałem okazałych topoli białych, wiązów, jesionów, olch i drzewiastych wierzb. – występowanie rzadkich gatunków fauny – siedliska łągowe z rzędu siewkowatych (rybitwy, mewy i siweczki) – bogata struktura wodonośna pradoliny Wisły wymagająca ochrony; – wartości krajoznawczo-turystyczne – zmienność krajobrazu, dalekie

mazowieckie panoramy widokowe.
Położenie gminy w sąsiedztwie dwóch rzek : Wisły i Bzury wraz z kompleksem lasu tworzą uroczy zakątek i gdyby nie jakość tych wód , które są znacznie zanieczyszczone tworzyłyby wspaniałe tereny rekreacyjne i wypoczynkowe dla pobliskiej Warszawy i Łodzi. Ponieważ na przestrzenie kilku ostatnich lat znacznie ulega poprawie stan tych wód nie brak amatorów łowienia ryb już w tych rzekach. Trafiają się również amatorzy, którzy w dolinie rzek: Bzury i Wisły zakupują grunty rolne i budują domki z przeznaczeniem na rekreację. Ponieważ są to domki przeważnie w kompleksach leśnych mają zagwarantowany spokój i ciszę .

Na terenie gminy występują następujące pomniki przyrody:
Kamion – jałowiec pospolity o trzech pniach;
Ruszki – lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, grab pospolity, lipa drobnolistna, dwa klony srebrzystolistne i jesion wyniosły.

Wartości historyczne i kulturowe :

Przez teren gminy w okresie II wojny światowej przemieszczały się Armie „Poznań” i „Pomorze” celem obrony Warszawy i przemieszczały się do Puszczy Kampinowskiej przeprawą przez rzekę Bzurę .Śladami walk są miejsca pamięci narodowej oraz cmentarzy żołnierzy poległych we wrześniu 1939 roku.

Cmentarze te znajdują się:

- w Juliopolu, gdzie spoczywa 3 773 żołnierzy
 - w Mistrzewicach Nowych, gdzie spoczywa 29 żołnierzy,
 - w Rokicinie, gdzie spoczywa 36 żołnierzy,
 - miejsce przeprawy przez Bzurę w Witkowicach, gdzie spoczywa 21 żołnierzy
 - w Budach Starych, gdzie spoczywa 80 żołnierzy;
 - w Leontynowie, gdzie spoczywa 6 żołnierzy
 - w Kamionie, gdzie spoczywa 6 żołnierzy.
- Ogólnie w lasach Rokiciny spoczywa ok. 300 żołnierzy.

2. PODMIOTY GOSPODARCZE

Jednostki gospodarcze na terenie gminy

Na terenie gminy Młodzieszyn działa około 280 podmiotów gospodarczych, z czego 90% to drobne podmioty gospodarcze. Przeważają w nich podmioty o następującym charakterze:

- sklepy – 27
- usługi transportowe – 38
- usługi budowlane – 19
- handel obwozy – 22
- usługi ślusarskie, hydrauliczne itp. – 7
- usługi stolarskie – 6
- zakłady krawieckie – 1
- zakłady fryzjerskie – 2

- kupno – sprzedaż, naprawa samochodów – 18
- pozostała ilość to pojedyncze podmioty gospodarcze.

Zaplecze gastronomiczne

Na terenie gminy działają lokale gastronomiczne:

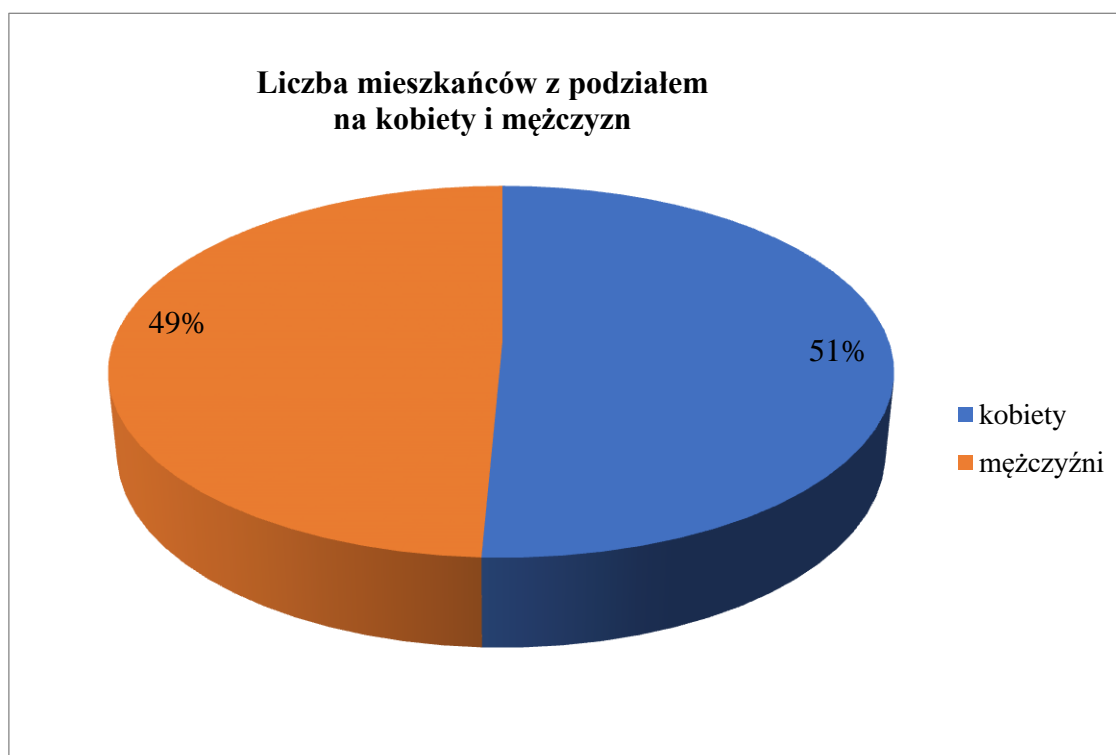
- Bar „Pod dębami” w miejscowości Janów
- Bar „U Waldka” w miejscowości Młodzieszynek
- Zajazd „7 mila” w miejscowości Młodzieszyn
- Restauracja „Beczka smaków” w miejscowości Młodzieszyn
- Bar „Pycha Micha” w miejscowości Młodzieszynek
- „Kebab u Gosi” w miejscowości Janów

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Przebieg procesów demograficznych stanowi jeden z istotniejszych elementów kształtujących nie tylko aktualną sytuację społeczną, ale przede wszystkim rzutujących na jej stan w niedalekiej i dalszej przyszłości. Obecnie demografia determinuje wybór kierunków i celów, środków i narzędzi większości działań związanych z polityką społeczną. Dotyczy to polityki rodzinnej, polityki rynku pracy, polityki mieszkaniowej, polityki senioralnej czy polityki socjalnej.

W 2019 roku w Gminie Młodzieszyn zamieszkiwało 5519 osób w tym 2768 kobiet i 2751 mężczyzn, w roku 2020 było to już 5497 osób w tym 2763 kobiet i 2734 mężczyzn. Tendencja spadkowa liczby mieszkańców utrzymuje się od kiedy rozpoczęło się nieznaczne, ale stałe zmniejszenie przyrostu naturalnego.

Wykres Nr 1

Źródło: dane Urzędu Gminy Młodzieszyn. Opracowanie własne

Tabela Nr 1 Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Młodzieszyn zameldowanych na stałe na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Obszar działania sołectwa	Liczba ludności wg stanu na dzień 31.12.2020
1.	Adamowa Góra	215
2.	Bibiampol	150
3.	Bieliny-Olszynki	Bieliny 34 Olszynki 21
4.	Helenka	309
5.	Helenów Skutki	Helenów 75 Skutki 42
6.	Janów	599
7.	Januszew	117
8.	Juliopol	705
9.	Justynów	97
10.	Kamion	Kamion Duży 190 Kamion Mały 107 Kamion Podgórny 123 Kamion Poduchowny 80 Nowy Kamion 203
11.	Leontynów	74
12.	Marysin	22
13.	Mistrzewice	191
14.	Młodzieszyn	1362
15.	Młodzieszynek	81
16.	Nowa Wieś-Rokicina	Nowa Wieś 11 Rokicina 36
17.	Nowe Mistrzewice	68
18.	Radziwiłka	53
19.	Stare Budy	217
20.	Witkowice	315
	Razem	5497

Źródło: dane USC w Młodzieszynie. Opracowanie własne

W Gminie Młodzieszyn w ostatnich latach odnotowuje się ujemny przyrost naturalny. Tendencja spadkowa przyrostu naturalnego na terenie Gminy Młodzieszyn w dużej mierze spowodowana jest migracją młodych ludzi do miast w celach zarobkowych co przekłada się na zmniejszającą się liczbą mieszkańców, starzeniem się społeczeństwa i mniejszą liczbą rodzin wielodzietnych. Sytuację obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 2 Przyrost naturalny w Gminie Młodzieszyn w latach 2018-2020.

Rok	Przyrost naturalny	Urodzenia	Zgony
2018	-24	53	76
2019	-14	65	79
2020	-25	68	93

Źródło: dane USC w Młodzieszynie. Opracowanie własne

Tabela Nr 3 Struktura według wieku i płci na dzień 31.12.2019 i 31.12.2020 r.

Liczba mieszkańców ogółem	Wiek przedprodukcyjny 0-18 lat		Wiek produkcyjny 18-(60 k.- 65 m.) lat		Wiek poprodukcyjny Powyżej: 60 lat-kobiety 65 lat-mężczyźni	
	M	K	M	K	M	K
2019r. 5519	549	507	1834	1584	368	677
2020r. 5497	546	507	1824	1567	364	689

Źródło: dane USC w Młodzieszynie. Opracowanie własne.

W skali Gminy Młodzieszyn w wieku poprodukcyjnym w 2019 roku było: 677 kobiet i 368 mężczyzn co stanowi 18,94%. Dysproporcja ta wynika z wcześniejszego uprawnienia kobiet do wieku emerytalnego. Na terenie Gminy zamieszkiwało 1584 kobiet i 1834 mężczyzn osoby w wieku produkcyjnym co stanowi 61,93% ogółu mieszkańców. Osoby w wieku przedprodukcyjnym 507 kobiet i 549 mężczyzn co stanowi 18,93% ogółu mieszkańców.

Natomiast w 2020r w skali Gminy Młodzieszyn w wieku poprodukcyjnym było: 689 kobiet i 364 mężczyzn co stanowi 19,15%. Dysproporcja ta wynika z wcześniejszego uprawnienia kobiet do wieku emerytalnego. Na terenie Gminy zamieszkiwało 1567 kobiet i 1824 mężczyzn osoby w wieku produkcyjnym co stanowi 61,69% ogółu mieszkańców. Osoby w wieku przedprodukcyjnym 507 kobiet i 546 mężczyzn co stanowi 19,16% ogółu mieszkańców.

4. POZIOM ŻYCIA LUDNOŚCI

W celu zbadania poziomu życia mieszkańców Gminy Młodzieszyn posłużyliśmy się metodą ankiety. Na terenie gminy została przeprowadzona *Ankieta do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*. Ankiety miały charakter anonimowy i dotyczyły opinii i potrzeb społeczeństwa z terenu gminy Młodzieszyn. Druki ankiet udostępnione były przez pracowników GOPS w wersji papierowej.

Tabela Nr 4 Struktura ilościowo-procentowa badanych ankierów ze względu na płeć.

Lp.	Płeć uczestnika	Liczba osób	%
1	Kobieta	33	65
2	Mężczyzna	18	35
Razem		51	100%

Źródło: dane z ankiety pt. *Ankieta do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*. Opracowanie własne.

W ankiecie wzięło udział 51 osób w tym 33 kobiety i 18 mężczyzn.

Tabela Nr 5 Struktura ilościowo- procentowa badanych ankierów ze względu na wykształcenie:

Lp.	Wykształcenie ankierów	Liczba osób	%
1	podstawowe	12	24
2	uczeń	1	1
3	zawodowe	17	34
4	średnie	13	25
5	policealne	4	8
6	wyższe	4	8
Razem		51	100 %

W załączonej metryczce do ankiety zaobserwowano, iż najczęściej ankietowanych posiadało wykształcenie zawodowe-17 osób co stanowi 34% badanej grupy, wykształcenie wyższe posiadało 4 osoby to jest 8% ankietowanych. Wykształcenie średnia posiadało 13 osób co stanowi 25%, wykształcenie podstawowe posiadało 12 osób co stanowi 24% oraz policealne 4 osób co jest 8% badanych. Najmniejszą grupę stanowiły osoby uczące się 1 osoba zaledwie 1%.

Tabela Nr 6 Struktura ilościowo-procentowa badanych ankierów ze względu na przedział wiekowy:

Lp.	Przedział wiekowy	Liczba osób	%
1	18-25 lat	5	10
2	26-59 lat	31	61
3	60 lat i więcej	15	29
Razem		51	100%

Na pytania w ramach przeprowadzonej *Ankiety do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* ankietowani odpowiadali następująco:

1. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy Młodzieszyn.

Tabela Nr 7 Struktura ilościowo-procentowa osób badanych:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielonych odpowiedzi	%
1.	wielodzietność i problemy rodzin niepełnych	7	6
2.	problemy wieku podeszłego/izolacja społeczna osób starszych	20	19
3.	niepełnosprawność	12	11
4.	przemoc w rodzinie	10	9
5.	uzależnienia (alkohol)	25	23
6.	nieporadność życiowa	16	15
7.	bezzradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	4	4
8.	bezrobocie, brak pracy	14	13

Ankietowani ocenili, iż najważniejszym problemem społecznym na terenie gminy Młodzieszyn zdecydowanie jest problem uzależnienia od alkoholu-23% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź. Kolejnym najważniejszym problemem według ankietowanych jest problemy wieku podeszłego/izolacja społeczna osób starszych -19% badanych najczęściej wybierało tę odpowiedź. Trzecim dość ważnym czynnikiem uznanym przez ankietowanych jest problem nieporadność życiowa -15% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź.

2. Poziom oferty pomocy osobom uzależnionym dostępny na terenie gminy Młodzieszyn.

Tabela Nr 8 Struktura ilościowo- procentowa poziomu pomocy osobom uzależnionym:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba osób	%
1.	trudno powiedzieć	12	24
2.	Nie	4	8
3.	raczej nie	15	29
4.	raczej tak	17	33
5.	Tak	3	6

Poziom oferty pomocy osobom uzależnionym dostępny na terenie gminy Młodzieszyn ankietowani ocenili jako raczej tak aż 33% badanych udzieliło takiej odpowiedzi.

3. Najczęstsze problemy społeczne dotyczące osoby starsze w gminie.

Tabela Nr 9 Struktura ilościowo- procentowa poziomu problemu dotyczącego osoby starsze:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielonych odpowiedzi	%
1.	niezdolność do samoobsługi	16	15
2.	niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego	18	17
3.	brak opieki ze strony rodziny	39	36

4.	samotność	17	16
5.	problemy psychologiczne	0	0
6.	ubóstwo i bieda	11	10
7.	brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu	6	6

Ankietowani uważają, iż najczęstszym problemem dotyczącym osoby starsze na terenie gminy Młodzieszyn jest problem braku opieki ze strony rodziny -36% badanych najczęściej wybierało ta odpowiedź. Kolejnym najważniejszym problemem według ankietowanych jest niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego-17% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź. Trzecim dość ważnym czynnikiem uznanym przez ankietowanych jest problem samotność -16% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź.

4. Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Młodzieszyn.

Tabela Nr 10 Struktura ilościowo-procentowa poziomu zjawiska przemocy domowe:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba osób	%
1.	nie słyszałem o takich przypadkach	9	18
2.	słyszałem o takich przypadkach	21	41
3.	nie znam takich przypadków	13	25
4.	znam takie przypadki osobiście	8	16

Jeśli chodzi o zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Młodzieszyn najczęściej zaznaczaną odpowiedzią była odpowiedź słyszałem o takich przypadkach wybrało ją 41% ankietowanych.

5. Bezpieczeństwo mieszkańców:

Tabela Nr 11 Struktura ilościowo-procentowa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Młodzieszyn:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba osób	%
1.	nie	14	27
2.	raczej nie	14	27
3.	raczej tak	20	40
4.	tak	3	6

Jeśli chodzi o bezpieczeństwo mieszkańców gminy najczęściej wybieraną odpowiedzią była odpowiedź raczej tak-40% ankietowanych.

6. Przyczyny braku bezpieczeństwa.

Tabela Nr 12 Struktura ilościowo-procentowa przyczyn braku bezpieczeństwa mieszkańców gminy Młodzieszyn:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielonych odpowiedzi	%
1.	zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)	12	23
2.	słabe oświetlenie	11	22
3.	brak patroli policyjnych	18	35

4.	niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych	6	12
5.	częste włamania i kradzieże	4	8

Najczęściej wybieranym wariantem braku bezpieczeństwa w gminie Młodzieszyn jest brak patroli policyjnych -35% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź. Drugą przyczyną braku bezpieczeństwa według ankietowanych jest zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)-23% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź.

7. Zagrożenie ubóstwem w gminie.

Tabela Nr 13 Struktura ilościowo- procentowa zagrożenia ubóstwem mieszkańców gminy Młodzieszyn:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielonych odpowiedzi	%
1.	osoby starsze i samotne	27	30
2.	osoby dotknięte problemem uzależnień	13	14
3.	rodziny wielodzietne	13	14
4.	osoby uzyskujące niskie dochody	14	15
5.	osoby bezrobotne	23	27

Ankietowani uznali, iż najbardziej zagrożoną ubóstwem grupą są osoby starsze i samotne-30% badanych najczęściej wybierało tą odpowiedź. Na drugim miejscu klasyfikują się osoby bezrobotne według ankietowanych stanowią 27% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Natomiast na trzecim miejscu z jednakowym wynikiem klasują się osoby uzyskujące niskie dochody i osoby bezrobotne-po 15% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

8. Przyczyny braku możliwości wydostania się z ubóstwa.

Tabela Nr 14 Struktura ilościowo- procentowa braku możliwości wydostania się z ubóstwa:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielonych odpowiedzi	%
1.	niepełnosprawność	12	11
2.	brak wsparcia ze strony najbliższych	13	12
3.	lenistwo, niechęć do podejmowania pracy	25	24
4.	niezaradność życiowa	20	18
5.	tzw. dziedziczenie biedy	24	23
6.	brak wykształcenia	1	1
7.	uzależnienia	7	7
8.	brak pracy	4	4

Jeśli chodzi o brak możliwości wydostania się z ubóstwa najczęstszym czynnikiem jest lenistwo i niechęć do podejmowania pracy 24% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Drugim dość dużym czynnikiem według ankietowanych jest tzw. dziedziczenie biedy - 23% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Trzecim dość ważnym czynnikiem uznanym

przez ankietowanych jest problem niezaradność życiowa -18% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

9. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży na terenie gminy.

Tabela Nr 15 Struktura ilościowo- procentowa negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielonych odpowiedzi	%
1.	wandalizm, demoralizacja, przestępczość	16	17
2.	wulgarność/agresja	31	33
3.	sięganie po substancje uzależniające (np. alkohol, narkotyki, dopalacze)	12	13
4.	sieroctwo	4	4
5.	zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena)	14	15
6.	zaniedbanie wychowawcze	17	18

Niestety najczęściej wybraną odpowiedzią dotyczącą negatywnych zjawisk wśród dzieci i młodzieży jest wulgarność/agresja-33% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Drugim i kolejnym dość poważnym zjawiskiem są zaniedbania wychowawcze wśród dzieci i młodzieży-18% najczęściej wybieranych odpowiedzi kolejnym powodem jest wandalizm, demoralizacja, przestępczość-17% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

10. Problem uzależnienia .

Tabela Nr 16 Struktura ilościowo-procentowa problemu uzależnienia:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba osób	%
a)	trudno powiedzieć	24	47
b)	niska	4	8
c)	średnia	18	36
d)	wysoka	5	9

Jeśli chodzi o skalę problemu uzależnienia na terenie gminy Młodzieszyn ankietowani określają ją trudno powiedzieć 47% osób udzieliło takiej odpowiedzi.

11. Problem zagrożenia uzależnieniem na terenie gminy.

Tabela Nr 17 Struktura ilościowo- procentowa problemu uzależnienia od :

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielony odpowiedzi	%
1.	osoby samotnie wychowujące dzieci	6	9
2.	osoby bezdomne	9	14
3.	rodziny wielodzietne	9	14
4.	osoby uzyskujące niskie dochody	15	24
5.	osoby bezrobotne	25	39

Ankietowani uważają, iż najbardziej zagrożonymi uzależnieniem są osoby bezrobotne- 39% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Drugą grupą najbardziej zagrożoną uzależnieniem są osoby uzyskujące niskie dochody 24% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Trzecia grupa najbardziej zagrożoną uzależnieniem są rodziny wielodzietne i osoby bezdomne po 14% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

12. Poziom opieki zdrowotnej w gminie Młodzieszyn.

Tabela Nr 18 Struktura ilościowo- procentowa poziomu opieki zdrowotnej w gminie:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielony odpowiedzi	%
1.	długi czas oczekiwania na usługi medyczne	12	23
2.	mała liczba lekarzy specjalistów	36	71
3.	ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych	3	6
4.	inne, jakie?	0	0

Ankietowani uważają, iż najważniejszym problem w obszarze opieki zdrowotnej jest mała liczba lekarzy specjalistów-71% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

13. Poziom pomocy ze strony GOPS w Młodzieszynie.

Tabela Nr 19 Struktura ilościowo- procentowa poziomu pomocy ze strony GOPS:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielony odpowiedzi	%
1.	aktywizacja bezrobotnych	8	8
2.	usługi opiekuńcze	19	18
3.	praca socjalna	6	6
4.	doradztwo	13	13
5.	wsparcie rzeczowe	23	22
6.	pomoc finansowa	34	33

Mieszkańcy gminy uważają, iż najważniejszą formą wsparcia oferowaną przez GOPS jest pomoc finansowa -33% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Drugą formą wsparcia jaką powinien udzielać ośrodek jest wsparcie rzeczowe -22% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Usługi opiekuńcze to trzecia ważna forma wsparcia jaką powinien oferować GOPS-18% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

14. Warunki życia w gminie Młodzieszyn.

Tabela Nr 20 Struktura ilościowo- procentowa poziomu warunków życia mieszkańców gminy Młodzieszyn:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba osób	%
1.	pogorszyły się	0	0
2.	raczej się pogorszyły	9	18
3.	nie zmieniły się, pozostają takie same	26	51
4.	raczej się poprawiły	13	25
5.	poprawiły się	3	6

Warunki życia na terenie gminy Młodzieszyn ankietowani oceniają jako raczej nie zmieniły się, pozostają takie same 51% osób najczęściej wybierało tą odpowiedź.

15. Poziom oceny pracy instytucji na terenie gminy.

Tabela Nr 21 Struktura ilościowo- procentowa poziomu oceny pracy instytucji na terenie gminy Młodzieszyn:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba osób	%
1.	nie mam zdania	2	4
2.	źle	3	5
3.	przeciętnie	8	16
4.	dobrze	22	43
5.	bardzo dobrze	16	32

Ankietowani uznali, iż poziom pracy instytucji działających na terenie gminy Młodzieszyn określają jako dobry- 43% osób najczęściej wybierało tą odpowiedź.

16. Działania które mają na celu ograniczenie problemów społecznych

Tabela Nr 22 Struktura ilościowo- procentowa działań podejmowanych w celu ograniczenia problemów społecznych:

Lp.	Warianty odpowiedzi	Liczba udzielony odpowiedzi	%
1	utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	11	3
2	mieszkania chronione, lokale socjalne	24	8
3	usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	5	2
4	stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	9	2
5	założenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	10	3
6	założenie wolontariatu	10	3
7	finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	10	3
8	zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	33	11
9	pomoc psychologa/terapeuty profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych	18	6
10	zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach	17	5
11	poszerzenie oferty o oddział przedszkolny	17	5
12	zwiększenie ilości obiektów sportowo - rekreacyjnych	19	7
13	potrzeba doskonalenia umiejętności rodzicielskich	19	7
14	tworzyć warunki do powstania nowych miejsc pracy	18	6
15	pozyskiwać dodatkowe środki finansowe pozabudżetowe (np. środki unijne, z budżetu państwa)	16	6
16	rozwijać jednostki organizacyjne pomocy społecznej	18	6
17	wesprzeć organizacje pozarządowe w przedsięwzięciach na rzecz osób zagrożonych	10	3

	wykluczeniem społecznym		
18	sprawniej koordynować działania lokalnych instytucji działających w sferze społecznej	13	4
19	profesjonalizować kadry pomocy społecznej	16	6
20	kontynuować programy prac społecznie użytecznych i roboty publiczne	14	4

Mieszkańcy gminy Młodzieszyn uznali, iż najważniejsze działanie jakie samorząd gminny powinien podjąć to zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów-11% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Drugim ważnym działaniem jaki powinien podjąć samorząd to mieszkania chronione, lokale socjalne 8% najczęściej wybieranych odpowiedzi. Kolejnymi działaniami jakie powinny być podejmowane to zwiększenie ilości obiektów sportowo – rekreacyjnych i potrzeba doskonalenia umiejętności rodzicielskich –po 7% najczęściej wybieranych odpowiedzi. pomoc psychologa/terapeuty profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych, tworzyć warunki do powstania nowych miejsc pracy, pozyskiwać dodatkowe środki finansowe pozabudżetowe (np. środki unijne, z budżetu państwa), rozwijać jednostki organizacyjne pomocy społecznej i profesjonalizować kadry pomocy społecznej są również ważnym działaniem- po 6% najczęściej wybieranych odpowiedzi.

5. RODZINA

Dzisiejsza rodzina napotyka na wiele problemów, z którymi radzi sobie lepiej lub gorzej. Trudności dotyczą niemal każdej rodziny, a idealne rodziny tak naprawdę nie istnieją. W każdej rodzinie zdarzają się konflikty, spory i zgrzyty, z którymi trzeba umieć sobie poradzić. Pojawiające się trudności są szczególnie stresujące dla młodych małżeństw, które dopiero co założyły rodzinę. Z biegiem lat problemów przybywa, ale też z czasem uczymy się jak sobie z nimi radzić. W razie potrzeby możemy skorzystać z pomocy przyjaciół, rodziny czy nawet specjalistów. Odpowiednie porady też mogą być bardzo przydatne. Ważne, aby stawić czoła problemom i próbować je rozwiązać, a nie uciekać i unikać odpowiedzialności. Rodzina to nie tylko szczęśliwe chwile wypełnione uśmiechami dzieci i wzajemną miłością, ale także ogromna odpowiedzialność za drugiego człowieka. Życie rodzinne uczy pokory, sztuki kompromisu, zaufania i szczerości wobec siebie. Bez wzajemnego zrozumienia i szczerzej rozmowy niemożliwe jest stworzenie szczęśliwej rodziny.

Jednym z najpoważniejszych problemów współczesnej rodziny jest oczywiście bezrobocie lub niskie zarobki. Brak pracy uniemożliwia zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny. Dodatkowo bywa powodem wielu stresów, kłótni i nieporozumień. Często zdarza się, że tylko jeden z rodziców ma pracę, a jego dochód jest niewystarczający. Małżonkowie nierzadko decydują się na podjęcie pracy poza granicami kraju, gdyż tam mogą liczyć na lepsze zarobki i tym samym mogą zapewnić lepsze życie swojej rodzinie. Niestety taka decyzja wiąże się z pewnymi wyrzeczeniami. Praca za granicą uniemożliwia codzienny kontakt z dziećmi oraz z żoną, co z kolei negatywnie wpływa na ich wzajemne relacje. Pogłębia się nie tylko tęsknota, ale także frustracja. Trzeba przyznać, że podjęcie odpowiedniej decyzji nie jest prostym zadaniem. Warto dokładnie zastanowić się nad konkretnymi argumentami, mając pewność, że dokonujemy słusznego wyboru.

Poważniejsze problemy dotyczą wychowania dzieci. Współczesny świat jest pełen zagrożeń i czasami nie sposób ustrzec przed nimi własną pociechą. Uzależnienie od narkotyków, alkoholu, papierosów czy Internetu, to najczęstsze kłopoty. Na uwagę

zasługuje także coraz częstsza przemoc w domu, stany depresyjne rodziców i młodzieżowe problemy są bardzo trudne do rozwiązania w pojedynkę. W takich przypadkach najlepszym rozwiązaniem będzie pomoc specjalisty-psychologa lub pedagoga. Wszelkie problemy pojawiające się w domu czy w szkole, głównie w środowisku rówieśników, bardzo silnie działają na młodego człowieka. Emocje biorą górę, nierzadko pojawiają się akty buntu lub próby zwrócenia na siebie uwagi, jak na przykład próby samobójcze. Dlatego tak ważna jest opieka i stała pomoc oraz poczucie, że bliskie nam osoby zapewnią nam wsparcie w każdej sytuacji.

Równie ważnym problemem rodziny we współczesnych czasach jest nietrwałość rodziny. Ludzie zawierają związki, decydują się na posiadanie potomstwa niestety po kilku latach wspólnego życia dochodzą do wniosku że nie potrafią żyć razem. Kończy się to rozwodem na czym najbardziej cierpi dziecko. W sytuacji gdy rodzice nie umieją dojść do porozumienia z kim będzie ono mieszkało staje się ono źródłem kłótni. Dziecko czuje się zagrożone, bo rozwód rodziców jest dla niego rozpadem świata w jakim żył. Rozpad rodziny ma również negatywne skutki na zawieranie nowych związków ludzi rozwiedzionych. Rozczarowani poprzednim małżeństwem boją się wiązać z nowym partnerem.

Tabela Nr 23 Struktura zawieranych związków małżeńskich w latach 2019-2020 w Gminie Młodziszyn.

Wyszczególnienie	2019	2020
Ilość zawartych małżeństw konkordatowych	18	10
Ilość zawartych małżeństw cywilnych	6	6
Ilość zawartych małżeństw	24	16

Źródło: dane USC w Młodziszynie. Opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich lat na poziomie krajowym wszystkie ekipy rządzące kładą w ramach swoich programów duży nacisk na realizację zadań prorodzinnych. Działania prorodzinne związane z wypłatą świadczeń lub uprawnień realizowane są przez samorządy gminne i są to: świadczenia rodzinne w tym tzw. świadczenia rodzicielskie, fundusz alimentacyjny, Karta Dużej Rodziny, świadczenie wychowawcze tzw. „Program 500 +” oraz Rządowy Program Dobry Start tzw. „300 +”.

6. SENIORZY

Państwo Polskie od kilku lat coraz silniej realizuje politykę senioralną. W dniu 11 września 2015r. Sejm przyjął Ustawę o osobach starszych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1705). Ustawa ta określa zakres monitorowania i przedstawiania informacji o sytuacji osób starszych, podmioty uczestniczące w realizacji tego zadania oraz źródła jego finansowania. Seniorzy to ta grupa społeczna, która przez długi okres czasu pozostawała poza zainteresowaniem społecznym i politycznym. Jednakże wydłużenie wieku życia oraz rosnące potrzeby społeczne wymuszają również na strefie politycznej niezbędne uregulowania prawne.

Najwłaściwszym zaś poziomem do realizacji polityki senioralnej jest poziom lokalny, czyli samorządy gminne i powiatowe. To one bowiem najlepiej znają potrzeby swoich mieszkańców i najłatwiej mogą do nich dotrzeć oraz dostosować swoją ofertę. Ich organy samorządu we współpracy z organizacjami pozarządowymi tworzą lokalne

programy aktywizacji i wsparcia dla osób starszych, uwzględniające lokalną specyfikę, strukturę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia.

Współcześnie dostrzega się konieczność włączenia osób wykluczonych z powodu wieku, choroby czy niepełnosprawności do życia społecznego oraz stworzenia im możliwości samodzielnego i niezależnego życia, dostosowanego do ich ograniczeń. Jednym z rozwiązań jest koncepcja mieszkań treningowych i wspomaganych, które stanowią alternatywę dla pobytu osób w placówce zapewniającej całodobową opiekę. W prawie polskim brak jest szczegółowych uregulowań dotyczących mieszkania wspomagane. Mieszkanie wspomagane to usługa społeczna świadczona w społeczności lokalnej w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, spółki z większościovym udziałem jednostek samorządu terytorialnego lub towarzystwa budownictwa społecznego. Mieszkania wspomagane to propozycja dla osób z niepełnosprawnościami o różnym charakterze, a także chorobami neurologicznymi oraz osób starszych, dając im możliwość życia w warunkach jak najbardziej zbliżonych do naturalnych. To również stworzenie warunków do samodzielnego i niezależnego życia, mimo ograniczeń wynikających z wieku podeszłego, chorób czy niepełnosprawności z jednoznacznym zapewnieniem bezpieczeństwa profesjonalnego wsparcia i indywidualnego rozwoju lokatorów mieszkań wspomaganych.

7. OCHRONA ZDROWIA

W Gminie Młodzieszyn podstawową opiekę zdrowotną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Medycyny Rodzinnej „ZDROWIE” i NZOZ Pielęgniarstwa Środowiskowo - Ambulatoryjnego "Małgosia". **W przychodni działa gabinet stomatologiczny, gabinet pediatryczny, punkt szczepień, punkt poboru materiałów analitycznych. Na terenie gminy funkcjonuje jeden punkt apteczny.**

Ponadto na terenie Gminy Młodzieszyn oprócz zakładu opieki zdrowotnej funkcjonuje również Gminny Gabinet Promocji Zdrowia w Młodzieszynie funkcjonuje od lutego 1998 roku. Mieści się przy ul. Krucza 4a (obok stadionu). Sprzęt rehabilitacyjny zakupiono ze środków prewencji i rehabilitacji KRUS. Bieżące koszty utrzymania gabinetu pokrywa Urząd Gminy w Młodzieszynie.

Placówka świadczy usługi w zakresie fizjoterapii: DD, interdyn, megnetronic, laser, ultra dźwięki, jonoforeza, elektrostymulacja oraz kinezyterapii: ćwiczenia w systemie ciężarkowo-bloczkowym, ćwiczenia korekcyjne, ćwiczenia ogólnousprawniające. Zabiegi wykonywane są na podstawie skierowania lekarskiego. Mogą z nich korzystać wszyscy mieszkańcy Gminy Młodzieszyn.

Gabinet oferuje profesjonalne rehabilitacje osób dorosłych cierpiących zarówno na schorzenia przewlekłe jak i nagłe ataki bólowe. Proponuje również pomoc w dobraniu indywidualnego profilaktycznego programu ćwiczeń mającego na celu nie dopuszczenie do pojawienia się przeciążeń i dolegliwości bólowych.

Podstawowa opieka zdrowotna w gminie Młodzieszyn oceniana jest dobrze, jednakże poważny problem stanowi dostęp do specjalistycznych poradni czy lekarzy specjalistów gdzie trzeba zapisywać się w kolejki i czekać nawet wiele miesięcy na poradę.

Z tego względu bardzo wiele schorzeń wykrywanych jest późno, gdy choroba jest już w zaawansowanym stadium. Najlepiej ten stan rzeczy odzwierciedlają choroby nowotworowe gdzie tylko wczesne wykrycie rokuje szanse na wyleczenie pacjenta.

W obecnych czasach jest bardzo wiele osób, które cierpią na różnego typu schorzenia-choroby cywilizacyjne itp. i niestety z roku na rok tych osób przybywa. Największą grupę stanowią zagrożenia związane z chorobami cywilizacyjnymi. Zaliczamy do nich schorzenia układu oddechowego, krążeniowego, uczulenia, nowotwory, chorobę Alzheimera, a także „zespoły ucieczki” (narkomanię, lekomanię, alkoholizm, ostre zaburzenia psychiczne).

W wielu przypadkach tych chorób oraz w zależności od ich zaawansowania, bez współpracy ze specjalistą, lekarze pierwszego kontaktu są bezsilni. Bardzo trudną do leczenia grupą chorób są zaburzenia psychiczne i uzależnienia gdzie wręcz niezbędni są specjaliści tacy jak psychologowie, psychiatrzy, terapeuci itp.

Prawdopodobnie z biegiem czasu będzie wzrastało zapotrzebowanie na ten rodzaj pomocy specjalistycznej.

8. ZASOBY MIESZKANIOWE

Na terenie gminy występuje przede wszystkim styl budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne. Budownictwo rodzinne jest zwarte i usytuowane wzdłuż głównych węzłów komunikacyjnych. W mniejszych miejscowościach budownictwo jest rozciągnięte wzdłuż głównych dróg transportowych i rozproszone z uwagi na fakt wydzielania siedlisk w obrębie pól i indywidualnych gospodarstw rolnych. Jest to efekt charakterystyczny dla gmin rolniczych. Gmina Młodzieszyn w swoich zasobach również posiada 67 lokale mieszkaniowe komunalne dla rodzin z terenu gminy, jednakże ilość ta nie wyczerpuje potrzeb lokalowych mieszkańców. Do Urzędu Gminy cały czas napływają kolejne podania o przyznaniu lokalu mieszkalnego.

Na terenie gminy obserwuje się słaby rozwój mieszkalnictwa komunalnego. Część lokali obecnie użytkowanych wymaga remontów co za tym idzie nakładów finansowych. Konieczność remontów wymuszona jest również nie dbaniem o przyznane lokale przez ich użytkowników. Często trudna sytuacja finansowa tych rodzin nie pozwala na inwestycje lokalowe tj., malowanie pomieszczeń, gdy w pierwszej kolejności zaspokajane są podstawowe potrzeby tj., żywność, odzież, opał.

9. RYNEK PRACY

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, polegającym na tym, że część populacji zdolnej do pracy i deklarującej jej podjęcie nie znajduje zatrudnienia. Jest więc efektem niedostosowania podaży i popytu na rynku pracy. Bezrobocie jest jednym z najistotniejszych problemów polskiej gospodarki od początku lat 90. To zapoczątkowanie w 1989 r. procesów dostosowawczych naszej gospodarki do systemu rynkowego przyniosło m. in. nowe dla polskiego społeczeństwa zjawisko o szczególnie dotkliwych skutkach ekonomicznych i społecznych, jakim jest jawne bezrobocie.

Tabela Nr 24 Bezrobocie w Gminie Młodzieszyn.

Rok	Liczba bezrobotnych	
	Ogółem	w tym kobiet
Stan na 31.12.2018r.	127	61
Stan na 31.12.2019r.	92	52
Stan na 31.12.2020r.	107	50

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie. Opracowanie własne

Na terenie naszej Gminy bezrobocie z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie miało tendencję spadkową w 2019r. w 2020 wzrosło. Ponadto jest jeszcze obecna wśród osób niechęć do podejmowania zatrudnienia za najniższą krajową ponieważ uważają iż dużo środków wydatkowana jest przez osoby na dojazdy do pracy. Ponadto część osób zarejestrowanych w PUP podejmuje prace dorywczą lub pracuje na tzw. „czarnym rynku” (bez umowy). Spowodowane jest to zarówno przez pracodawców, którzy nie chcą zatrudniać legalnie ze względu na duże koszty zatrudnienia jak i niechęć osób do podjęcia legalnej pracy chociażby z powodu straty świadczeń z pomocy społecznej lub zajęcia komorniczego.

W celu poprawy sytuacji na rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy podejmuje szereg działań tj.: realizacja licznych projektów dofinansowywanych ze środków EFS, a także PUP oferuje bezrobotnemu następujące formy wsparcia: pośrednictwo pracy, pośrednictwo zawodowe, formy wspierające podnoszenie kwalifikacji, świadczenia pieniężne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania, refundacje kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną, bon zatrudnieniowy, bon n zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej, dofinansowanie podjęcia działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych,

10. EDUKACJA

Edukacja jest jednym z najważniejszych zadań wykonywanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Wydatki przeznaczone na edukację stanowią najbardziej znaczącą pozycję w budżecie Gminy, a podejmowane decyzje wpływają na przyszłe losy całej społeczności lokalnej. Szkoły działająca na terenie Gminy posiadają statut szkoły publicznej- ich organem prowadzącym jest Gmina Młodzieszyn. Szkoły pełnią funkcję integracyjną dla dzieci i młodzieży. Uczniowie biorą udział w konkursach wiedzy i olimpiadach na różnym szczeblu. Wszyscy uczniowie szkół mają zapewniony bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu.

Gmina Młodzieszyn posiada w 3 szkoły podstawowe: w Janowie, w Kamionie oraz w Młodzieszynie. Każda ze szkół posiada oddziały przedszkolne, które zabezpieczają potrzeby mieszkańców w zakresie wychowania przedszkolnego, gdyż funkcjonują w nich zarówno grupy 3-4 letnie, jak i 5-6 letnie. Dodatkowo w Szkole Podstawowej w Młodzieszynie funkcjonuje inna forma wychowania przedszkolnego "Punkt przedszkolny", z którego korzystają dzieci z terenu gminy w wieku 2,5-3 lata. Wszystkie chętne dzieci z terenu gminy Młodzieszyn są przyjmowane do oddziałów przedszkolnych i punktu przedszkolnego. Jednak duża część rodziców, pomimo możliwości korzystania z przedszkoli gminnych, wybiera przedszkola w innych gminach. Związane jest to głównie z pracą rodziców w tych gminach (miejscowościach).

DANE NA ROK SZKOLNY 2020/2021:

Liczba nauczycieli : 76 razem we wszystkich szkołach

Liczba uczniów bez przedszkoli: 492

punkty przedszkolne, oddziały przedszkolne (do 5 lat): razem 92

Punkty przedszkolne: Kamion-9, Janów-6, Młodzieszyn-77

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:								
			0 PP	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1. Szkoła Podstawowa im. płk Ludwika Głowackiego w Janowie	10	117	38	13	6	14	11	10	9	9	7
2. Szkoła Podstawowa im. gen. bryg. Franciszka Włada w Kamionie	10	127	29	12	10	16	4	8	16	17	15
3. Szkoła Podstawowa im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie	16	228	0	22	30	32	29	0	33	58	24
Razem	36	472	67	47	46	62	44	18	58	84	46

Wyszczególnienie	Zatrudnienie		w tym:			
	etaty	osoby	nauczyciele		pozostali	
			etaty	osoby	etaty	osoby
1. Szkoła Podstawowa im. płk Ludwika Głowackiego w Janowie wraz z oddziałem przedszkolnym	18,84	27	13,84	20	5,0	7
2. Szkoła Podstawowa im. gen. bryg. Franciszka Włada w Kamionie wraz z oddziałem przedszkolnym	20,84	26	15,84	19	5,0	7
3. Szkoła Podstawowa im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie wraz z oddziałami przedszkolnymi i Punktem Przedszkolnym	49,96	53	32,96	37	15	16

Wyszogrodzkiej 25 na podstawie Uchwały nr XIX/105/2012 Rady Gminy z dn. 16.02.2012 r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Kultury w Młodzieszynie. Celem Ośrodka jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej.

Misją GOK jest rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej, szeroko pojęta edukacja kulturalna oraz działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego Gminy Młodzieszyn.

Do podstawowych zadań Ośrodka należy:

- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę
- stworzenie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego, kół i klubów zainteresowań, sekcji oraz zespołów i innych,
- organizacja spektakli, koncertów, festiwali, wystaw, odczytów, imprez artystycznych, rozrywkowych i turystycznych,
- działalność instruktazowo – metodyczna,
- prowadzenie biblioteki instruktazowo – metodycznej,
- prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej,
- prowadzenie kursów języków obcych,
- koordynacja działalności na terenie gminy w zakresie organizacji imprez kulturalnych,
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie lepszego zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców,
- nadzorowanie i organizowanie działalności rozrywkowo – rekreacyjnej.

Biblioteka Publiczna Gminy w Młodzieszynie

Gminna Biblioteka Publiczna w Młodzieszynie wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Organizatorem biblioteki jest Gmina Młodzieszyn – jednostka samorządu terytorialnego. GBP w Młodzieszynie jest wpisana do rejestru instytucji kultury. Jest instytucją dostępną dla wszystkich mieszkańców gminy Młodzieszyn – dzieci, młodzieży i dorosłych. Korzystanie z zasobów biblioteki jest bezpłatne. Podstawową działalnością statutową biblioteki i jej filii jest upowszechnianie czytelnictwa oraz zaspokajanie potrzeb informacyjnych społeczeństwa w bardzo szerokim zakresie.

Nadzór merytoryczny nad działalnością GBP w Młodzieszynie sprawuje Miejska Biblioteka Publiczna w Sochaczewie.

Służąc rozwijaniu zainteresowań biblioteka w Młodzieszynie udostępnia nie tylko księgozbiór, ale również bogaty zbiór czasopism oraz umożliwia bezpłatny dostęp do sieci internetowej.

12. BEZBIECZEŃSTWO

W posterunku Policji w Młodzieszynie w roku 2020 wszczęto 198 postępowań przygotowawczych, zakończono 150, stwierdzono 206 czynów, wykryto 68 przestępstw i osiągnięto ogólną wykrywalność na poziomie 63,91%. Przeprowadzono 129 postępowań w trybie art. 307 kpk z czego 46 zostało zakończonych wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia. Główna część dotyczyła przestępstw przeciwko mienia tj. kradzieże z włamaniem, uszkodzenie mienia oraz przestępstwa gospodarcze, nietrzeźwi

kierujący oraz uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego. W 2020 roku policjanci z Posterunku Policji w Młodzieszynie nałożyli 61 mandatów karnych, pouczyli 112 osób, zatrzymali 5 sprawców na gorącym uczynku z czego 4 nietrzeźwych kierujących, zatrzymano również 11 osób poszukiwanych przez organy ścigania, wylegitymowano 2 104 osoby, zatrzymano 4 dowody rejestracyjne oraz przeprowadzono 1 187 interwencji.

Na terenie gminy Młodzieszyn zarejestrowano 68 zdarzeń drogowych w tym:

- 3 wypadki na DK 50 i 38 kolizji
- 1 wypadek na DW i 4 kolizje
- 22 kolizji na drogach gminnych.

Ponadto duża popularnością wśród mieszkańców cieszy się aplikacja „Krajowa Mapa Bezpieczeństwa”. W 2020 roku pojawiło się 44 zagrożeń były to między innymi : niewłaściwa infrastruktura drogowa , przekroczenie niedozwolonej prędkości, dzikie wysypiska śmieci, nieprawidłowe parkowanie, grupowanie się młodzieży, spożywanie alkoholu, używanie środków odurzających, nielegalne rajdy samochodowe i jazdy quadami po obszarach leśnych.

13. Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Młodzieszynie

Dnia 14 lipca 2005 roku Uchwałą Nr XXV/139/2005 Rady Gminy w Młodzieszynie został utworzony samorządowy zakład budżetowy pod nazwą **Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Młodzieszynie**, który rozpoczął swą działalność z dniem 1 września 2005 roku. Zakład jest wydziałową jednostką organizacyjną gminy Młodzieszyn. Zakładem kieruje Kierownik powoływany i odwoływany przez Wójta Gminy.

Zakład ma swoją siedzibę na terenie Oczyszczalni Ścieków w Młodzieszynie przy ul. Wspólnej 42.

GZGK w Młodzieszynie prowadzi działalność w zakresie poboru, uzdatnienia i zaopatrzenia mieszkańców gminy Młodzieszyn w wodę. Zajmuje się również odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych. Od października 2006 roku Zakład świadczy usługi w zakresie odbioru nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych beczką asenizacyjną o pojemności 5000 litrów, a od grudnia 2020 r. także beczką o pojemności 10 000 litrów. Wykonujemy przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne. Zakład wykonuje również remonty dróg asfaltowych i świadczy usługi koszenia poboczy dróg gminnych i placów kosiarką bijakową.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa skierowana jest na zaspakajanie potrzeb osób i rodzin, które przez wykorzystanie własnych środków, możliwości i uprawnień nie są w stanie przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znalazły. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zadania z zakresu polityki społecznej na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie utworzony Zarządzeniem Nr 3 Naczelnika Gminy w Młodzieszynie z

dnia 30 kwietnia 1990 roku w sprawie: Utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodziszynie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania statutowe wynikające z:

1. Ustawy o pomocy społecznej,
2. Ustawy o świadczeniach rodzinnych,
3. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
4. Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
5. Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
6. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
7. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
8. Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
9. Ustawy o karcie dużej rodziny,
10. Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
11. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start",
12. Uchwał Rady Gminy Młodziszyn,
13. Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
14. Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego,
15. Ustawie o zatrudnieniu socjalnym.
16. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
17. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych
18. Ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych
19. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
20. Ustawy z dnia 04 kwiecień 2014r. Ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
21. Ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości
22. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
23. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny
24. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
25. Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
26. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r - Kodeks postępowania administracyjnego
27. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji
28. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy
29. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023
30. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
31. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego
32. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym

Przedmiotem działalności Ośrodka jest podejmowanie działań zmierzających do przezwyciężenia przez osoby i rodziny trudnych sytuacji życiowych powodujących niemożność uczestniczenia w życiu społecznym. Oferowana pomoc nie ogranicza się jedynie do zwalczania ubóstwa materialnego, ale poprzez podejmowanie pracy socjalnej stwarza możliwość niwelowania złożonych przyczyn tego ubóstwa. Są to zadania trudne, stawiające przed pracownikami socjalnymi coraz to nowe wyzwania. Od pracownika socjalnego wymaga się umiejętności bycia animatorem społecznym posiadającym wiedzę

i umiejętności w zakresie organizowania pomocy, integracji i aktywizacji społecznej. By tym wyzwaniom sprostać pomoc społeczna musi mieć zagwarantowane nie tylko środki finansowe na realizację zadań, ale również na zatrudnienie wykwalifikowanej kadry specjalistów oraz odpowiednio wyposażoną bazę lokalową. Zadaniem GOPS jest koordynowanie całości zadań pomocowych, współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz potrzebujących, a także rozpoznawanie środowiska i lokalizacja rodzin wymagających pomocy oraz współpraca z rodzinami, które z tej pomocy korzystają. Podstawą organizowania wszelkiej pomocy jest rozpoznanie potrzeb. Jest to zadanie pracownika socjalnego, osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielania pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej pomocy.

Podstawowe formy pomocy społecznej:

- świadczenia finansowe,
- pomoc rzeczowa,
- interwencja kryzysowa,
- praca socjalna,
- schronienie,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkalnych i zatrudnienia,
- szkolenia, poradnictwo rodzinne.

1. KLIENCI POMOCY SPOŁECZNEJ

Do korzystania ze świadczeń przyznawanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej są uprawnieni mieszkańcy Gminy Młodzieszyn, w tym: osoby posiadające stałe zameldowanie na terenie gminy, osoby przebywające czasowo na terenie gminy, osoby bez zameldowania przebywające faktycznie na terenie gminy, dla których ostatnim miejscem pobytu była Gmina Młodzieszyn.

Pomoc na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

- 1) osobie samotnie gospodarującej-701,00 zł,
- 2) osobie w rodzinie-528,00 zł, **przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z w/w przesłanek.**

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie w latach 2017-2020 kształtowała się następująco:

Tabela Nr 25 Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie.

Rok	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	277	227	193	261
Liczba osób w rodzinie	717	595	497	628

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Opracowanie własne

W ramach zadań własnych i zleconych finansowanych z dotacji Wojewody na przestrzeni ostatnich lat GOPS w Młodzieszynie udzielił pomocy rodzinom, w zakresie ustawy o pomocy społecznej z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń zgodnie z załączona tabelą:

Tabela Nr 26 Środki wydatkowane oraz liczba osób korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie w latach 2019-2020 finansowanych z dotacji Wojewody i zadań własnych z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń:

L.p.	Rodzaj świadczenia	2019r.		2020r.	
		Liczba osób	Wydatki	Liczba osób	Wydatki
1.	Zasiłki stałe	34	179172,42	34	197757,09
2.	Składki zdrowotne	30	14883,47	30	16911,92
3.	Zasiłki okresowe	21	26205,58	15	17953,69
4.	Posiłki – program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” „Posiłek w szkole i w domu”	283	180000,00	241	145950,00
5	Oplata z pobyt mieszkańców w Środowiskowym Domu Samopomocy w Sochaczewie	3	3832,15	4	1635,87
6	Oplata za dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	5	22713,70	6	32140,73
7	Zasiłki celowe i pomoc w naturze	108	55000,00	96	51091,00
8	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5	48995,17	5	55107,71
9	Pobyt w Domach Pomocy Społecznej i schroniskach	4	78486,94	5	100169,60
10	Usługi opiekuńcze	11	78523,06	10	86512,55

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Opracowanie własne

Powyższa tabela przedstawia wydatki finansowe i liczbę osób korzystających z poszczególnych form wsparcia finansowego i usługowego w ramach zadań własnych i zleconych finansowanych które GOPS w Młodzieszynie udzielił pomocy rodzinom, w zakresie ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie poza działalnością wynikającą z przepisów ustawy o pomocy społecznej realizuje szereg działań określonych w statucie GOPS oraz działań w zakresie integracji społecznej. Przedstawiając działalność GOPS należy wspomnieć także o pracy socjalnej, poradnictwie, oraz pomocy w

załatwieniu spraw urzędowych i innych spraw bytowych mieszkańców gminy Młodzieszyn.

Od 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie Współpracuje z Bankiem Żywności w Warszawie skąd pozyskuje żywność z programu operacyjnego pomoc żywnościowa 2014-2020. Żywność przekazywana jest mieszkańcom gminy Młodzieszyn spełniającym warunki korzystania z programu. W czasie epidemii COVID-19 paczki żywnościowe zostały wydane były przy współpracy z OPS Budy Stare Osp Kamin i Wojskom Obrony Terytorialnej. W 2020r. GOPS w Młodzieszynie jako Organizacja Partnerska o zasięgu lokalnym w ramach Podprogramu 2019 rozdysponowała ponad 22 tony żywności dla 368 osób z 146 rodzin. Natomiast w 2021 w ramach Podprogramu 2020 pozyskał i przekazał żywność w łącznej ilości 33 ton 135 kg. Żywność tę otrzymało 408 mieszkańców gminy Młodzieszyn, łącznie wydano 1529 paczek.

GOPS w Młodzieszynie zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie prowadzi obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego. Pracownicy oraz instytucje odpowiedzialne za jej realizację podjęli działania zmierzające do zniwelowania lub zaprzestania stosowania przemocy oraz na bieżąco starali się rozwiązywać pojawiające się problemy w rodzinach. Aktualnie Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Młodzieszyn liczy 16 członków, w skład którego wchodzi przedstawiciele: policji, pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty, zawodowy kurator sądowy, prokurator.

Ponadto zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej GOPS zatrudnia asystenta rodziny, który wspiera rodziny w jej codziennym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych, aby w przyszłości jej członkowie samodzielnie potrafili pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Tabela Nr 27 Tabela dotycząca realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie w latach 2015-2020 finansowanych

Lp.		2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	1	1	1	1	1	1
2	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny i rodziny wspierającej.	14	17	11	14	13	11
3	Liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego.	1	1	0	0	0	0

4	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2	6	5	5	5	6
5	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	0	0	0	0	0	0
6	Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych	0	1	0	0	0	0
7	Kwota wydatkowana na koszty utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej	5733,51	10964,36	9996,07	17981,38	22173,70	32140,73
8	Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4606,00	8072,91	0	0	0	0

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Opracowanie własne

W GOPS w Młodzieszynie zatrudniony jest 1 asystent rodziny liczba rodzin korzystających z wsparcia asystenta obecnie ma tendencję malejącą. Wzrasta kwota wydatkowana na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej w związku z wzrostem kosztów pobytu z pieczy i wzrostem procentowy odpłatności gminy za dzieci przebywające w pieczy.

2. MARGINALIZACJA I WYKLUCZENIE

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach

odpowiadających godności człowieka. Pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- a) ubóstwa,
- b) sieroctwa,
- c) bezdomności,
- d) bezrobocia,
- e) niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- f) przemocy w rodzinie,
- g) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- h) zdarzenia losowego,
- i) klęski żywiołowej.

3. DIAGNOZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

a) ubóstwo

Ubóstwo nie posiada jednoznacznej definicji. Określa się je zwykle jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Do tych podstawowych potrzeb zaliczamy poza wyżywieniem, którego nikt nie kwestionuje – takie potrzeby, jak ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestnictwo w kulturze, a ogólnie biorąc możliwość godnego życia. Identyfikacja sfery ubóstwa jest jednym z najważniejszych, ale i najtrudniejszych zadań diagnostycznych polityki społecznej. Ubóstwo jest bowiem zjawiskiem wielowymiarowym i złożonym, posiadającym zarówno aspekty ilościowe (np. wskaźnik dochodu uzyskiwanego przez gospodarstwa domowe), jak i jakościowe (np. inne wskaźniki sytuacji materialnej – posiadanie rozmaitych dóbr, dostępność do takich społecznie istotnych wartości, jak: wykształcenie, opieka medyczna, możliwość korzystania z różnych form wypoczynku, rozrywki itp.). W efekcie trudno znaleźć jakieś jednoznaczne, podstawowe kryterium kwalifikujące dane osoby czy całe rodziny jako ubogie. Wszelkie określenia ubóstwa oraz jego rozmiarów mają zatem charakter względny i zależą od przyjętej definicji ubóstwa oraz formułowanych na jej podstawie kryteriów. Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie kwalifikowania się dochodu rodziny lub osoby w tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kryterium dochodowego wyznaczonego na podstawie minimum socjalnego. Ustalenie linii ubóstwa, a więc osób, które z tego powodu kwalifikują się do uzyskania pomocy z systemu pomocy społecznej, opiera się na oszacowaniu bieżących dochodów danego gospodarstwa.

Ubóstwo jest głównym powodem ubiegania się przez rodziny o pomoc finansową. Zatem większość rodzin korzystających z pomocy społecznej znajduje się w niedostatku. Ubóstwo jest główną przyczyną przyznania pomocy społecznej, jest problemem wieloaspektowym nie tylko ekonomicznym, wpływa bowiem negatywnie na wszystkie sfery ludzkiego życia. Najczęściej pozostaje w korelacji z bezrobociem, niepełnosprawnością, niskim poziomem wykształcenia.

b) bezrobocie

Bezrobocie jawne i ukryte jest jednym z najważniejszych problemów społeczno-ekonomicznych gminy. Niskie wykształcenie, słabe kwalifikacje zawodowe bezrobotnych

wynikają z wielu czynników kształtujących bezrobocie strukturalne. Pomimo, że mieszkańcy Gminy przenosząc z pokolenia na pokolenie dziedzictwo wielu uniwersalnych wartości to przedłużający się brak pracy, pomimo upływu lat w dalszym ciągu stanowi jedną z głównych przyczyn trudnej sytuacji osób i rodzin wymagających wsparcia. Bezrobocie jest jedną z najbardziej powszechnych przyczyn wykluczenia społecznego. Wywołuje negatywne skutki zarówno w sferze ekonomicznej, jak i psychospołecznej. Można rozpatrywać je z dwóch punktów widzenia: jednostki dotkniętej bezrobociem oraz społeczeństwa. Następuje degradacja ekonomiczna jednostki i rodziny, wzrost biedy oraz rozszerzenie strefy ubóstwa, a co za tym idzie, konieczność poszukiwania wsparcia w pomocy społecznej. Przedłużający się brak pracy to podstawowy czynnik rodzenia się nowego ubóstwa rodzin, które do tej pory radziły sobie w sferze zaspokajania podstawowych potrzeb. Dochodzi do osłabienia więzi społecznych, do izolacji od środowiska i wzrostu konfliktów z otoczeniem oraz rodzinnych (spadek autorytetu w rodzinie, kłopoty wychowawcze, rozwody, przemoc itp.).

c) niepełnosprawność i długotrwała choroba

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodujący trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych. Polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszystkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw. Uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych powinno być integralnym składnikiem wszystkich działań podejmowanych przez władze lokalne. Niezwykle istotny jest kontekst społeczny niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne oprócz ograniczeń fizycznych cierpią z powodu stygmatyzacji i alienacji wywołanej przez stereotypy mocno zakorzenione w społeczeństwie.

d) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym w rodzinach wielodzietnych i niepełnych

Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się taką rodzinę, która wykazuje poważne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka. Synonimem rodziny dysfunkcyjnej jest rodzina problemowa. Nieprawidłowe zaspokajanie potrzeb biologicznych dziecka wiąże się często ze znacznym zubożeniem rodziny, zawinionym, bądź niezawinionym przez rodziców. Aby rodzina prawidłowo funkcjonowała musi wypełniać wobec swoich członków wiele niezwykle istotnych w życiu funkcji, zaś im słabiej rodzina wywiązuje się z ciężących na niej obowiązków, tym bardziej jest ona dysfunkcyjna.

Najczęściej występującymi zaburzeniami są nieprawidłowe postawy rodzicielskie. Można tu zaliczyć przede wszystkim:

- a) odtrącenie dziecka, czyli nieokazywanie mu uczuć pozytywnych przy jednoczesnym demonstrowaniu negatywnych,
- b) postawy unikające, charakteryzujące się ubogimi stosunkami emocjonalnymi w kontaktach z dzieckiem,
- c) nadmierna ochrona dziecka czy nadmierne wymagania,

- d) zaniedbania w zakresie opieki nad dzieckiem (pozbawienie opieki ze strony rodziców i powierzenie jej dziadkom, brak zainteresowania czasem wolnym),
- e) zaburzenia w zakresie komunikacji wewnątrzrodzinnej, poczynając od całkowitego braku przepływu informacji, a kończąc na tym, że wszystko staje się przedmiotem przekazu nie stwarzając tym samym żadnej strefy intymności,
- f) nieuświadamianie lub ukrywanie poważnych problemów i konfliktów między członkami rodziny,
- g) brak właściwej atmosfery wychowawczej.

Niewłaściwy klimat uczuciowy i czynniki patologiczne w strukturze rodziny oraz w stosunkach między jej członkami stanowią jedną z przyczyn, nierzadko główną, zaburzeń w zachowaniu dziecka. Na pierwsze miejsce wysuwa się znaczenie wzajemnych stosunków emocjonalnych między członkami rodziny, jakie otaczają dziecko w domu rodzinnym. Postawy te nie zawsze są prawidłowe, nie zawsze gwarantują otoczenie dziecka ciepłem, akceptacją, rozumną swobodą-istotnymi czynnikami w doborze i zastosowaniu zespołu środków wychowawczych.

Tabela Nr 28 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Lp.	Rok	Liczba rodzina	Liczba osób w rodzinach
1	2015	301	842
2	2016	267	746
3	2017	277	717
4	2018	227	595
5	2019	193	497
6	2020	261	628

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Opracowanie własne

Analizując dane z powyższej tabeli można stwierdzić, iż jest tendencja spadkowa liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Związane jest to z wprowadzeniem ustawy o pomocy państwa o wychowywaniu dzieci tzw. 500+ . Zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy ośrodka które wychowują dzieci. Zaobserwowano natomiast wzrost liczby osób starszych ubiegających się o pomoc i długotrwale chorych spowodowane jest to utrzymywaniem się z niskich emerytur i rent.

Tabela Nr 29 Powody przyznania pomocy finansowej.

Powody przyznania pomocy	2020	
	ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
Ubóstwo	6	11
Bezdomność	2	2
Bezrobocie	23	51
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności	15	79

Niepełnosprawność	30	54
Długotrwała lub ciężka choroba	45	90
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	11	45
Zdarzenie losowe	1	1
Alkoholizm	3	5

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Opracowanie własne

e) uzależnienia i przemoc w rodzinie

Największymi zagrożeniami wewnętrznymi, tkwiącymi w samej rodzinie i niszczącymi ją są uzależnienia i związane z nimi konsekwencje dla wszystkich członków rodziny. Uzależnieniem, które dotyka wielu mieszkańców Gminy Młodzieszyn, jest alkoholizm. Jest on problemem nie tylko naszej gminy, ale i kraju, często ściśle powiązany ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Nadużywanie alkoholu samo w sobie jest formą przemocy społecznej, zarówno psychicznej, jak i fizycznej. Przemoc w różnej postaci przenika do życia rodzinnego, środowiska szkolnego i otoczenia społecznego. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powstawania innych problemów, przede wszystkim zdrowotnych, materialnych, wychowawczych. Prowadzi do dezintegracji rodziny, zaburzeń relacji między członkami rodziny. W rodzinach z problemem alkoholowym najbardziej bezbronni, a jednocześnie najbardziej poszkodowani są dzieci. Sytuacja zmusza je do odgrywania różnych ról i przyjęcia określonej „strategii” postępowania, której celem jest ukrywanie alkoholizmu jednego lub obojga rodziców. Dominującą postawą członków rodziny alkoholika jest ukrywanie problemu, zaprzeczanie obecności alkoholu co prowadzi do współuzależnienia. Podobnie jest z przemocą niezależnie od tego czy powoduje ją alkohol, czy też inne czynniki.

Korzystanie z pomocy rodzin dotkniętych alkoholizmem i przemocą ogranicza się najczęściej do interwencji pracowników socjalnych GOPS, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, policji, ewentualnie sądu lub kuratora. Rzadziej rodziny korzystają z pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego, czy procedury „Niebieskiej Karty”. Skala problemowa wynikająca z uzależnienia od narkotyków jest trudna do ustalenia w Gminie Młodzieszyn, ponieważ nie posiadamy żadnych informacji. Gmina Młodzieszyn, zgodnie z zapisami przepisów prawa prowadzi szeroki zakres działań mających na celu profilaktykę, zapobieganie i przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym występującym na jej terenie. Prowadzą je placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół Interdyscyplinarny. Placówki oświatowe organizują szerokie spektrum działań profilaktycznych i wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży.

Przede wszystkim określa je podstawa programowa dla poszczególnych etapów kształcenia i są wplecione w tematykę zajęć lekcyjnych. Ponadto pedagodzy są pierwszymi, którzy dostrzegają problemy uczniów, udzielają wsparcia, zgłaszają pracownikom GOPS lub Policji niepokojące symptomy lub nasilone objawy zachowań wskazujących na zaburzenia w rodzinie. Działania GOPS to codzienna praca z rodzinami i ich problemami, której szeroki zakres ujmuje strategia. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapewnia mieszkańcom gminy możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu oraz realizuje zadania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży. W zakresie profilaktyki komisja organizuje spektakle profilaktyczne przedstawiane w szkołach, imprezy plenerowe związane z profilaktyką

Zespół Interdyscyplinarny zajmujący się problemami przemocy w rodzinie na terenie Gminy Młodzieszyn, powołany został na mocy art. 9a, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zarządzeniem Nr 6.2021 Wójta Gminy Młodzieszyn z dnia 15 lutego 2021 roku w sprawie: powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Młodzieszyn. Zespół działa na podstawie Uchwały Nr XXVIII/138/2020 Rady Gminy Młodzieszyn z dnia 14 grudnia 2020 r w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe jego warunki funkcjonowania realizuje działania określone w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Młodzieszyn”.

Tabela Nr 30 Liczba Niebieskich Kart.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskich Kart	17	15	4
Liczba nowo założonych Niebieskich Kart	10	8	3
Liczba zamkniętych Niebieskich Kart	6	14	3

Zródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Opracowanie własne

4. Diagnoza zagrożeń społecznych

Wprowadzenie do badań

W celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Młodzieszyn przeprowadzono **badanie ankietowe**, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców: uczniów szkoły podstawowej, dorosłych mieszkańców gminy oraz sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu. Łącznie w badaniu wzięło udział 292 osób. Liczbowy rozkład poszczególnych grup przedstawia tabela poniżej.

Uczniowie	Dorośli mieszkańcy gminy Młodzieszyn	Sprzedawcy (punkty sprzedaży alkoholu)
171	102	19

Celem przeprowadzonych badań była przede wszystkim analiza wybranych problemów społecznych, takich jak:

- problem spożywania alkoholu zarówno przez dorosłych jak i młodzież, dostępność produktów alkoholowych na terenie gminy,
- problem przyjmowania narkotyków przez młodzież jak również ich dostępność na terenie gminy, opinie i postawy wobec substancji psychoaktywnych
- zjawisko przemocy w rodzinie, postawy i opinie względem tego problemu

Poruszona została także kwestia wiedzy odnośnie działań profilaktycznych dotyczących problemu alkoholowego, prowadzonych na terenie gminy. Aby analiza ta była bardziej miarodajna, badaniem objęto różne grupy wiekowe respondentów. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych na terenie gminy Młodzieszyn.

Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Zagrożenie dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem, mającym miejsce w dzisiejszej rzeczywistości. Wymaga ono diagnozowania i podejmowania środków zaradczych. Celem podjętych badań, była próba określenia obszaru zagrożenia substancjami psychoaktywnymi młodzieży wybranych szkół oraz rozmiaru badanego zjawiska. Szczególnie uzyskanie informacji na temat obecności substancji psychoaktywnych w środowisku młodych ludzi, ich poczucia zagrożenia oraz doświadczenia w tym zakresie. Pod pojęciem substancji psychoaktywnych rozumiemy substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego używane w celu zmiany stanu psychicznego.

Problematyka badawcza

Problematyka badawcza koncentrowała się wokół zagadnień dotyczących przyjmowania substancji psychoaktywnych, głównie alkoholu i narkotyków, a także ich dostępności na terenie gminy. Respondenci pytani byli także o motywby sięgania po substancje oraz o opinie na temat ich rówieśników. Z młodymi ludźmi poruszono także bardzo trudny temat przemocy, a także kwestie związane z nadużywaniem Internetu.

Technika i narzędzie badawcze

Techniką uzyskania materiału badawczego zastosowaną w omawianym badaniu była **anonimowa ankieta internetowa**. Jej zaletą jest wysoki stopień standaryzacji oraz możliwość przeprowadzenia w krótkim czasie badania dużej liczby respondentów, pomimo sytuacji związanej z pandemią COVID-19 i ograniczonych możliwości w funkcjonowaniu stacjonarnym placówek oświatowych. Ankietowani byli poinformowani o anonimowości przeprowadzanych badań, co bardzo ważne w kontekście tematyki badań. Poruszany temat jest trudny, bywa, że młodzież nie chce otwarcie rozmawiać, dlatego ważne jest, by respondenci mieli świadomość, że dane wykorzystane będą tylko w kontekście badań. Do przeprowadzenia badań posłużyła platforma internetowa Survio.

Kwestionariusz ankiety składa się z 30 pytań oraz pytań metryczkowych. Zgodnie z europejskim standardem badanych zapytano o doświadczenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych w ciągu 30 dni przed badaniem, co jest wskaźnikiem bieżącego używania.

Badana populacja

Grupę objętą badaniem stanowili uczniowie:

- ✓ Szkoły Podstawowej im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodziszynie
- ✓ Szkoły Podstawowej w Kamionie
- ✓ Szkoły Podstawowej im. płk Ludwika Głowackiego w Janowie

Wśród ankietowanej młodzieży znalazło się 53,2% dziewcząt i 46,8% chłopców.

Miejsce i termin badania

Badanie zostało przeprowadzone w IV kwartale 2020 roku poprzez platformę Survio.

Rezultaty badań

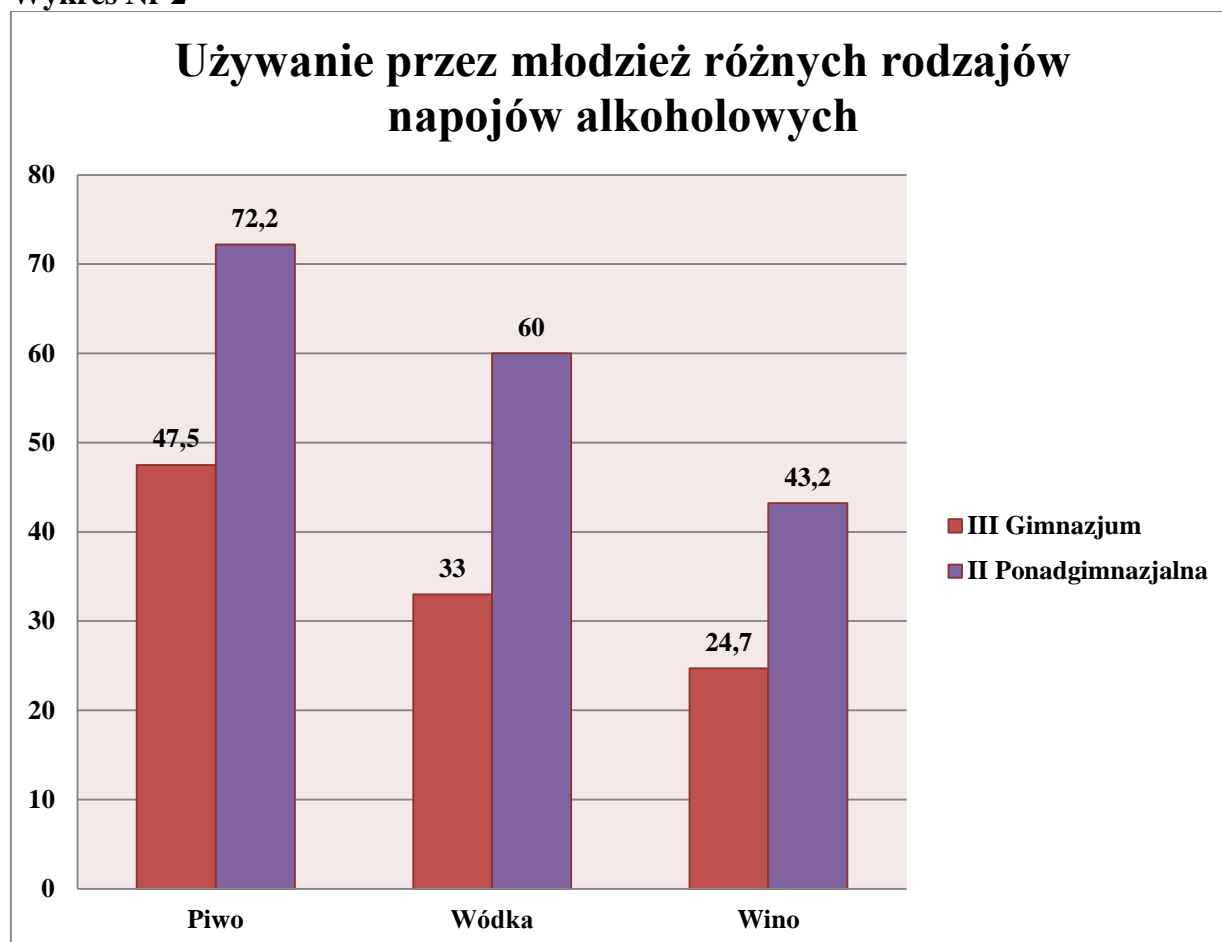
Młodzi Polacy i alkohol

Na wstępie przedstawiamy wybrane wyniki z ogólnopolskiego badania dotyczącego picia napojów alkoholowych przez młodzież - ESPAD - przeprowadzone w 2019 roku. Są to na chwilę obecną najbardziej aktualne badania opublikowane w Polsce. Objęto nim uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych.

W prezentowanych wynikach badań alkohol okazał się najbardziej popularną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, przy czym chłopcy piją częściej niż dziewczęta. Wyniki badań ESPAD wskazują ponadto, że 80,0% gimnazjalistów oraz 92,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych sięgnęło przynajmniej raz w życiu po jakiś napój alkoholowy. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem (wskaźnik bieżącego używania) piła 46,7% trzecioklasistów z gimnazjum i 76,1% badanych siedemnasto – osiemnastolatków.

Dane zebrane w badaniu świadczą, iż najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, a najmniej – wino.

Wykres Nr 2

Zaprezentowane dane ilustrują skalę problemu związanego z używaniem alkoholu przez współczesną młodzież. Warto je traktować jako dyrektywę do intensyfikacji działań profilaktycznych w szkołach. Wynika z nich również, iż osoby pracujące z młodzieżą stają w obliczu nowych problemów wychowawczych. Picie alkoholu staje się bowiem zachowaniem powszechnym wśród młodzieży i nie dotyczy on już tylko tzw. trudnej

młodzieży i osób dorastających w rodzinach dysfunkcyjnych. Poza tym w okresie ostatnich lat wzrosły wskaźniki picia alkoholu przez dziewczęta, nieznacznie tylko różniąc się od poziomu wskaźnika chłopców.

Młodzież pije z wielu różnych powodów. Najczęściej za przyczynę picia alkoholu uznaje się presję otoczenia i trudność radzenia sobie z sytuacjami namawiania przez rówieśników. Powodem mogą też być negatywne wzorce prezentowane przez dorosłych. Dzieci od małego patrzą na pijących rodziców i nabierają przeświadczenia, że to nic złego. Na pytanie dlaczego piją, często mówią, że alkohol pomaga im w pozbyciu się stresu i pozwala im zapomnieć o kłopotach w domu lub w szkole. Czasami robią to na złość rodzicom lub nauczycielom. Jest to czasami także forma zachowań autoagresywnych. Pijąc alkohol zyskują pozorne uznanie w oczach rówieśników. Jest to dla nich sposób na uzyskanie akceptacji kolegów i koleżanek. O powody sięgania po alkohol zapytani zostali także nasi młodzi respondenci. Wyniki przedstawimy w dalszej części raportu.

Dla dzieci i młodzieży alkohol wydaje się atrakcyjny, bo uważają, że bez niego nie ma dobrej zabawy. Nie przejmują się zdrowiem, konsekwencjami uzależnienia i problemami, które może wywoływać, uważając że to ich nie dotyczy, a ponieważ brakuje im wiedzy na temat skutków oddziaływania alkoholu na organizm i psychikę człowieka, alkohol zbiera wśród młodzieży znaczne żniwo. Niestety nawet pomimo szeroko prowadzonych działań profilaktycznych oraz prób przekazywania młodzieży wiedzy na temat skutków picia alkoholu, młodzi ludzie podejmują niewłaściwe decyzje.

Znaczący wpływ na sięganie przez młodzież po napoje alkoholowe, zwłaszcza te niskoprocentowe, mają media. Reklamy przekonują, że piwo to napój orzeźwiający, który kojarzy się z zabawą, energią, młodością. Okazuje się, że aż 82% młodzieży uważa, że piwo nie jest alkoholem. Reklamy piwa pojawiające się w czasie największej oglądalności przedstawiają ludzi szczęśliwych, zrelaksowanych, otoczonych przyjaciółmi. Młodzi identyfikując się z bohaterami reklam, chcą spędzać czas podobnie. Browary dążą, by ich wizerunek odbierany był pozytywnie, wbrew zakazowi ustawodawcy sponsorują sport, akcje charytatywne, organizują pikniki i biesiady, po to by przyciągnąć młodego człowieka, chcąc pozyskać nowego potencjalnego konsumenta.

Młodzież z terenu gminy, a substancje psychoaktywne

Wokół krąży wiele mitów na temat samego alkoholu oraz uzależnienia. Wiele osób, w tym także młodzież, usiłując usprawiedliwić swoje picie, dorabia do tego odpowiednią ideologię. Taką, jak chociażby twierdzenie, że alkohol niskoprocentowy nie jest tak szkodliwy, jak wysokoprocentowy. Co oczywiście nie jest prawdą, a każdy alkohol jest dla organizmu szkodliwy. Też same szkodliwości i opinii młodych ludzi na ten temat dotyczyło pierwsze pytanie ankiety.

Zdecydowana większość młodych respondentów uważa, zresztą zgodnie z prawdą, że alkohol jest szkodliwy dla zdrowia – taką opinię wyraziło aż 95,3% uczniów. Należy zwrócić jednak szczególną uwagę, że nadal pewien procent ankietowanych uczniów nie widzi niebezpieczeństwa spożywania alkoholu, co może prowadzić do tego, że młodzi ludzie będą po alkohol sięgać.

Wykres Nr 3

Niestety często zdarza się, że młodzież powtarza, zapewne zasłyszane od dorosłych, nieprawdziwe informacje dotyczące alkoholi niskoprocentowych. Uważają np. że „piwo to nie alkohol”, traktując je jako lekki napój alkoholowy, od którego nie można popaść w uzależnienie. Zapytaliśmy respondentów właśnie o ten szkodliwy mit. Okazuje się, że aż 41,5% badanych uczniów jest zdania, że piwo jest mniej szkodliwe niż alkohole wysokoprocentowe.

Wykres Nr 4

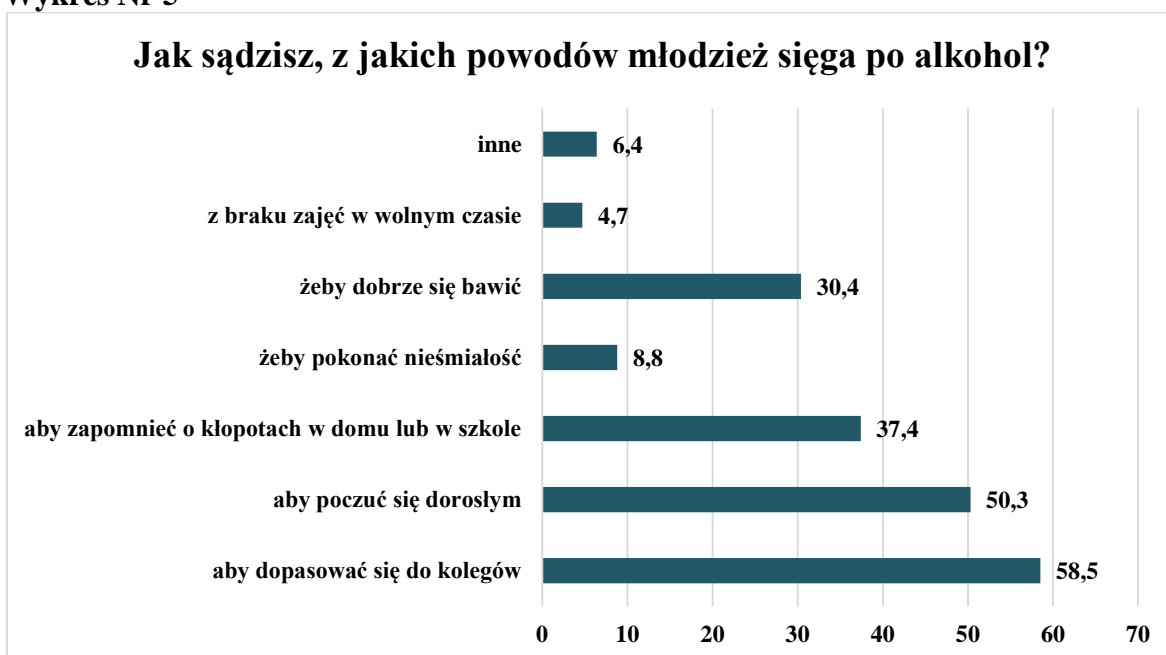

Trzeba w tym miejscu nadmienić, że szkody zdrowotne mogą pojawić się także u osób, które piją tylko i wyłącznie piwo, z czego młodzież bardzo rzadko zdaje sobie sprawę. Wypicie jednej szklanki 250 ml piwa o mocy 5% powoduje wprowadzenie do organizmu takiej samej ilości alkoholu, co wypicie małego kieliszka (30ml) wódki o mocy 40%, lub lampki (100ml) wina o mocy 12%. Alkohol, niezależnie w jakim napoju zawarty, działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy. Ponadto obecnie wiek inicjacji alkoholowej drastycznie się obniżył, co istotnie nadal się obniża, a jak donoszą najnowsze badania przypada obecnie na 12 rok życia, czyli szóstą klasę „podstawówki”.

Nikt nie sięga po alkohol po to, aby mieć problemy. Przeciwnie każdy, kto spożywa alkohol oczekuje korzyści, chce zaspokoić jakieś swoje potrzeby – chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się, zapomnieć o problemach. Podobnie jest w przypadku ludzi młodych.

By zgłębić problem zapytaliśmy uczniów dlaczego ich zdaniem młodzież sięga po alkohol. Trzeba zaznaczyć, że respondenci mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź na to pytanie.

Wykres Nr 5

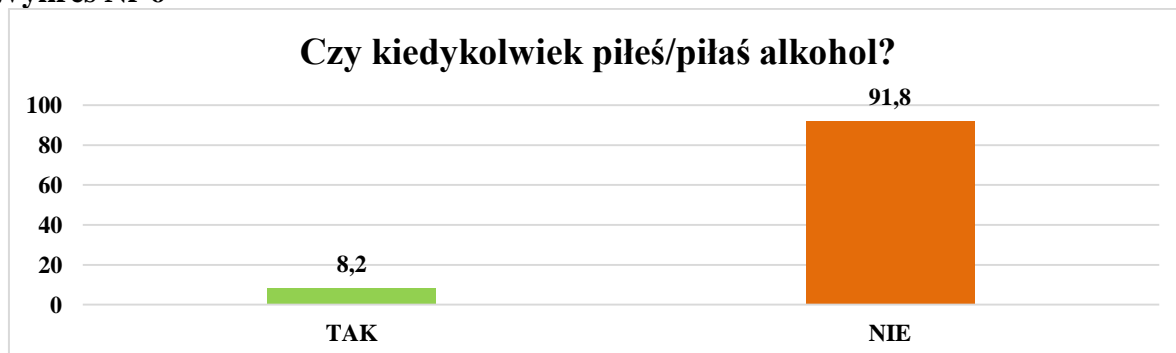

Wśród uczniów najczęściej osób jest zdania, że młodzież sięga po alkohol, aby dopasować się do kolegów – tak twierdzi 58,5% uczniów. Może to świadczyć o tym, że młodzież ma kłopot z radzeniem sobie z presją grupy oraz asertywną postawą wobec sytuacji namawiania przez kolegów/koleżanki do picia alkoholu. O chęci pocucia się dorosłym mówi także duża część badanej młodzieży – 50,3% uczniów. Niestety jest też część młodzieży, która uważa alkohol za sposób na radzenie sobie z problemami w domu czy w szkole – 37,4% uczniów jest tego zdania. Około 6,4% badanych uczniów wybierając odpowiedź inne wskazywało: chęć spróbowania, chęć „pokazania się w towarzystwie”, a także „problemy ze sobą”.

Każde picie alkoholu przez młodych ludzi może nieść ze sobą zagrożenie i ryzyko wystąpienia poważnych szkód zarówno zdrowotnych, emocjonalnych, jak i rozwojowych. Uzależnienie jest tylko jedną z możliwych konsekwencji używania alkoholu i zwykle jest to konsekwencja odroczonej w czasie. Alkohol działający na młody organizm, może wywoływać w nim nieodwracalne szkody. Nie należy tego zagrożenia ignorować, ponieważ na powstanie uzależnienia ma wpływ wiek, w którym dana osoba rozpoczyna picie, co z kolei jest związane z dojrzałością ośrodkowego układu nerwowego.

Interesowały nas także osobiste kontakty młodzieży z alkoholem, dlatego zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek pili jakiś napój alkoholowy.

Wykres Nr 6

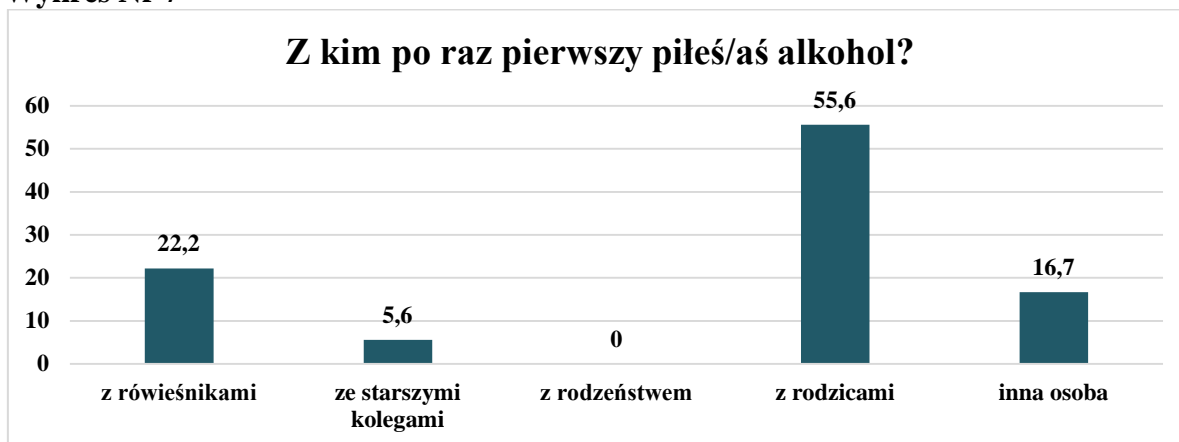

Otrzymane wyniki są bardzo niepokojące, gdyż już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby, które piły alkohol – 8,2% ma już inicjację alkoholową za sobą.

Oznacza to, iż alkohol jest niestety bardzo rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród badanej grupy młodzieży.

Młodzi ludzie, którzy zadeklarowali picie alkoholu, zostali pytani o to, z kim po raz pierwszy pili.

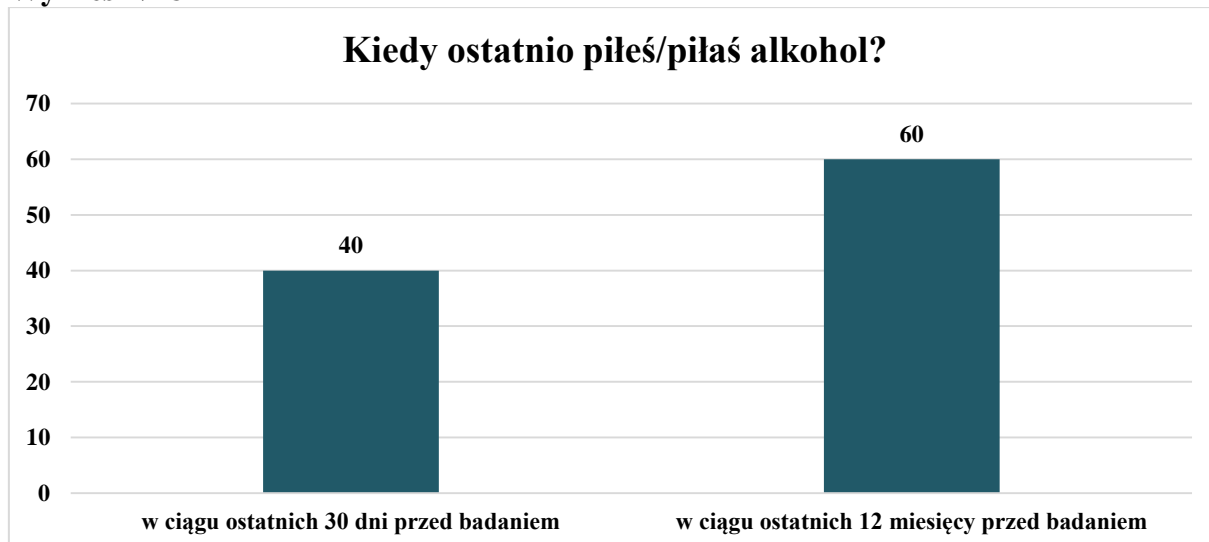
Wykres Nr 7

Co bardzo istotne i niepokojące **aż 55,6% młodych ludzi przyznaje, że po raz pierwszy piła w towarzystwie swoich rodziców**. Już nieco mniej, bo 22,2% deklaruje, że po raz pierwszy piła alkohol ze swoimi rówieśnikami.

Zapytaliśmy także młodych respondentów o to, kiedy ostatnio pili alkohol. Zgodnie z europejskim standardem, doświadczenia związane z używaniem alkoholu w ciągu 30 dni przed badaniem są wskaźnikiem bieżącego używania. Odpowiedzi udzielali uczniowie, którzy w poprzednim zadeklarowali picie alkoholu.

Wykres Nr 8

Około 40% osób deklaruje bieżące używanie alkoholu. Picie alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy zadeklarowało większość, bo 60% uczniów.

Badana młodzież została także zapytana o to, po jakiego rodzaju alkohol sięgają najczęściej. Odpowiedzi ponownie udzielały tylko osoby, które wcześniej deklarowały spożywanie alkoholu. **Najwięcej, bo 78,6% wskazało na piwo, natomiast pozostałe pojedyncze osoby wskazywały na wino, wódkę lub alkohole słodkie.** Jak już wcześniej wspomniano w raporcie ESPAD 2019 największa część badanej młodzieży, zarówno młodszej, jak i starszej kohorty za najczęściej spożywanym alkoholem podała piwo.

Według Ministerstwa Zdrowia, Polacy piją coraz więcej. W ciągu ostatnich dwóch dekad zmieniły się jednak preferencje Polaków jeśli chodzi o rodzaj spożywanego

napojów alkoholowych. Dominuje piwo, którego statystyczny Polak wypija rocznie 97 litrów. Na drugim miejscu jest wódka i napoje wysokoprocentowe, a na trzecim wino, którego pozycja jest najbardziej stabilna.

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji upijania się przez młodzież napojami alkoholowymi. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że fakt upijania się, a co za tym idzie występowanie utraty pamięci tzw. „luki pamięciowych” wywołane alkoholem, jest jednym z kryteriów ryzykownego spożywania napojów alkoholowych. Jest to więc istotny moment, aby uważniej przyjrzeć się własnemu wzorcowi picia. Ponadto badania dowodzą, iż młodzi ludzie uzależniają się od alkoholu znacznie szybciej. Spożywanie alkoholu przed osiągnięciem dojrzałości może skutkować uzależnieniem już po 5 – 6 miesiącach. Przyjmowanie alkoholu w tak młodym wieku, może także prowadzić do nieodwracalnych zmian w układzie nerwowym człowieka.

Jednej ankietowanej osobie zdarzyło się upić. Warto wspomnieć, że upijanie się, różnie definiowane w poszczególnych opracowaniach, uważane jest za wzorec picia wiążący się z niekorzystnymi konsekwencjami zarówno społecznymi, jak i zdrowotnymi. Według badań zachorowalność i śmiertelność populacji, prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych wypadków i obrażeń jest większe wśród osób upijających się.

Kolejne pytanie związane ze spożywaniem alkoholu dotyczyło jego dostępności na terenie gminy Młodzieszyn. W myśl obowiązującego w naszym kraju prawa, sprzedaż alkoholu osobom nieletnim jest zakazana, a na sprzedawcach ciąży obowiązek legitymowania młodych osób chcących nabyć alkohol.

Młodzież pytana czy samodzielnie zdarzyło im się kupić alkohol odpowiedziała w większości, że nie było takich sytuacji. Tylko jedna osoba udzieliła twierdzącej odpowiedzi.

Dla porównania w aktualnych badaniach ESPAD 2019 aż 45,6% uczniów uważa, że wśród alkoholi najłatwiej kupić można piwo. Uzyskane w badaniach respondentów z teren gminy Młodzieszyn dane, mogą świadczyć o tym, że prawo dotyczące zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim jest na terenie gminy Młodzieszyn w dużym stopniu respektowane. Być może warto jednak podjąć działania informacyjne dotyczące aspektów prawnych sprzedaży alkoholu wśród sprzedawców.

Warto w tym miejscu nadmienić, że w najnowszym raporcie dotyczącym państw Unii Europejskiej Światowa Organizacja Zdrowia przedstawia swoje rekomendacje co do tego, jakimi sposobami walczyć z problemami alkoholowymi. Jedną z głównych strategii jest **ograniczanie dostępności alkoholu** dla konsumentów, ponieważ z badań płynie jednoznaczny wniosek – większa dostępność to większe spożycie i więcej problemów. Dlatego tak ważna jest kontrola sprzedaży alkoholu, zwłaszcza jeśli chodzi o osoby młode. Działania mające na celu ochronę dzieci przed zgubnymi skutkami picia alkoholu są zatem wyzwaniem dla rodziców, opiekunów, nauczycieli i pracowników ochrony zdrowia. Należy wykorzystać każdą okazję do kształtowania prawidłowej postawy młodych ludzi ukierunkowanej na zdrowy styl życia.

Niestety bardzo popularnym zjawiskiem wśród młodzieży jest palenie papierosów. Co istotne, problem ten sukcesywnie się zwiększa. Dlatego też w przeprowadzonym badaniu zapytaliśmy młodzież także o inne niż alkohol substancje psychoaktywne m.in. nikotynę.

Motywy sięgania po papierosy przez młodzież mogą być bardzo różne jednak najczęściej jest to chęć demonstrowania dorosłości i wyróżnienia się pośród rówieśników. W okresie adolescencji młodzi ludzie poszukują także własnego wzorca postępowania, często naśladują przy tym zachowania dorosłych lub starszych kolegów, tym bardziej, kiedy stanowią oni dla nich pewnego rodzaju autorytet. Nie bez znaczenia jest także podejście społeczeństwa do zjawiska palenia tytoniu. Z jednej strony mamy szeroko zakrojone akcje społeczne zachęcające do rzucenia palenia i mówiące o jego szkodliwości,

z drugiej natomiast zupełnie bagatelizowanie problemu uzależnienia od nikotyny, nie traktowanie go w ogóle w kontekście uzależnienia jako choroby, co jest wyrazem widocznej niekonsekwencji.

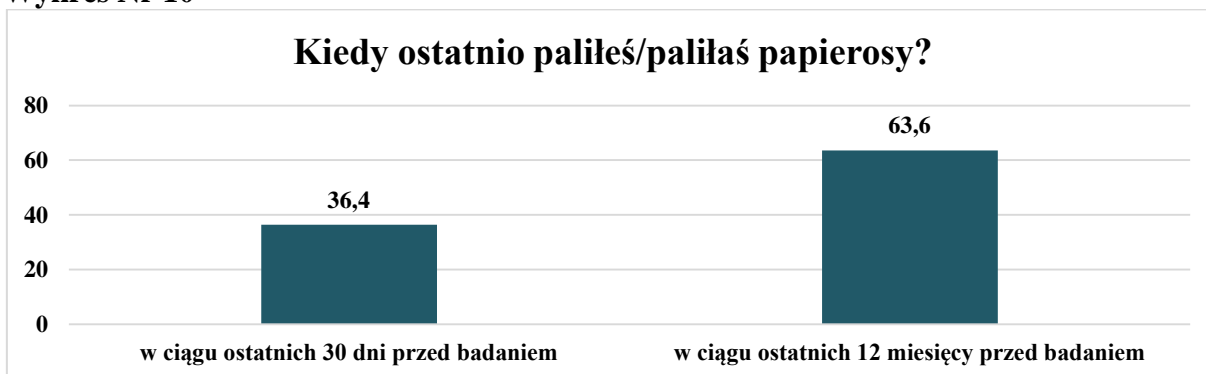
Wykres Nr 9

Pośród badanych uczniów 3,5% zadeklarowało, że paliło papierosa. W porównaniu z badaniami ESPAD 2019, gdzie palenie kiedykolwiek w życiu deklarowało 49,9% uczniów z młodszej kohorty, odsetek uczniów palących z terenu gminy jest znacznie niższy, co jednak nie zmienia faktu, że należy podejmować działania zmierzające do ograniczenia takich incydentów.

W kwestii palenia tytoniu bardzo istotna zdaje się być częstotliwość używania wyrobów tytoniowych. Inne skutki niesie ze sobą tzw. palenie okazjonalne, a inaczej będzie w przypadku bieżącego użytkowania. Dlatego też zapytaliśmy młodzież, kiedy ostatnio palili papierosa. Odpowiedzi podzieliły się dość równomiernie, jednak większość badanych przyznaje się do kontaktu z papierosami w przeciągu ostatnich 12 miesięcy – 63,6% tak zadeklarowało.

Wykres Nr 10

Jak wskazują badania ogólnopolskie, większość ludzi zaczyna palić tytoń przed ukończeniem 18. roku życia, oznacza to, że około 250 mln obecnie palących młodych osób może umrzeć w przyszłości z powodu chorób odytoniowych. Codziennie w Polsce zaczyna palić około 500 nieletnich chłopców i dziewcząt. W skali roku daje to liczbę 180 000 młodocianych do 18. roku życia, którzy wpadli w „szpony” nałogu. Szacuje się, że dzieci w Polsce wypalają rocznie około 4 mld sztuk papierosów. Jak wynika z przeprowadzonych badań, po papierosa często sięgają dzieci już w wieku 8 lat, a bywa, że i w wieku 5 lat. Im wcześniej dana osoba sięga po papierosa, tym dłużej pozostaje nałogowym palaczem. Przy tendencji do zmniejszania się w ostatnich latach częstości palenia wśród dorosłych, wzrasta odsetek palaczy wśród młodzieży.

Popularność w ostatnich latach, zarówno wśród dorosłych, jak i młodych użytkowników zyskały e-papierosa. Po raz pierwszy zapytano o tę kwestię ankietowanych uczniów w ogólnopolskich badaniach ESPAD 2019. Okazało się, że wśród uczniów z młodszej kohorty (15-16 lat) kiedykolwiek w życiu e – papierosów używało 56,3% badanych, a więc ponad połowa grupy badawczej. Natomiast 30,3% używało e – papierosa w ciągu ostatnich 30 dni

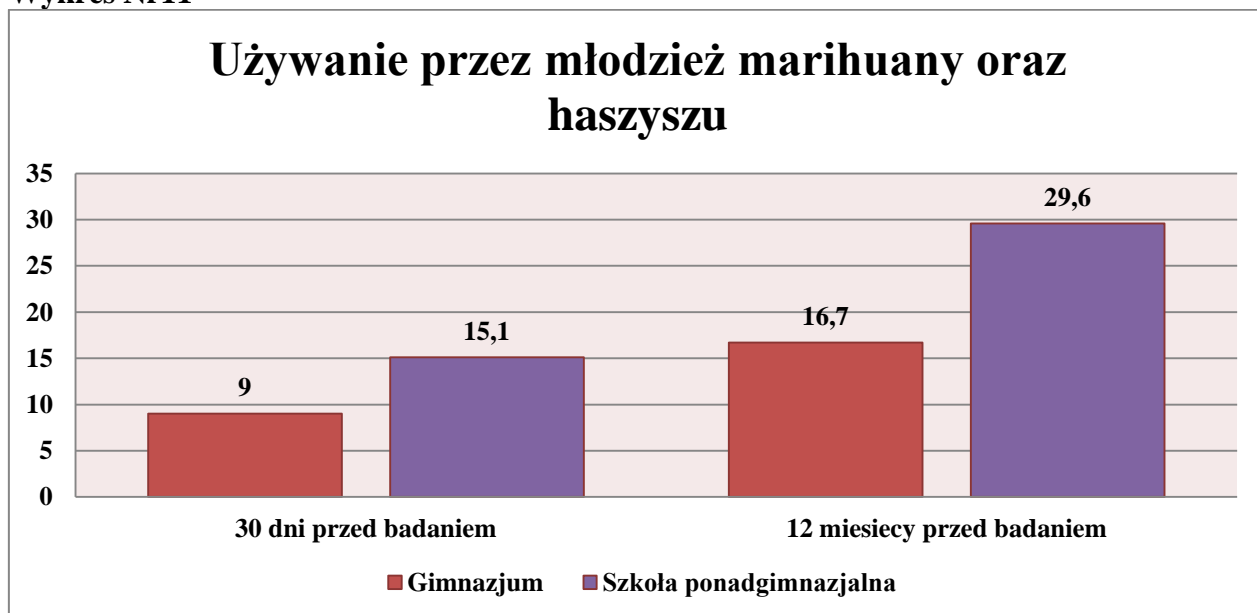
przed badaniem. To niebezpieczny trend, na który warto już teraz reagować i uwrażliwić młodych ludzi na szkodliwość palenia także e-papierosów.

Młodzi Polacy i narkotyki

Badania przeprowadzone na terenie Polski wskazują, że problem narkotykowy dotyczy coraz większej liczby młodych osób. Zgodnie z wynikami badań ESPAD z 2019 roku do szerokiej grupy innych niż alkohol i tytoń substancji psychoaktywnych należą takie substancje legalne jak leki przeciwbólowe i nasenne czy substancje wziewne oraz szeroka gama substancji nielegalnych. Pod pojęciem substancji nielegalnych rozumiemy tu substancje, których produkcja i handel są czynami zabronionymi przez prawo. W języku publicystyki substancje te często nazywane są narkotykami.

Dane pokazują, że wśród uczniów klas gimnazjalnych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (21,4%). Wśród uczniów klas starszych - ponadgimnazjalnych na pierwszym miejscu również znajdują się marihuana i haszysz (37,2%).

Wykres Nr11

Rozpowszechnienie podejmowania prób z substancjami psychoaktywnymi innymi niż alkohol i tytoń zależne jest od płci. Związek między używaniem substancji a płcią występuje na obu poziomach nauczania – gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. Chłopcy częściej deklarują próby używania praktycznie wszystkich substancji poza lekami uspokajającymi i nasennymi. Eksperymentowanie z lekami uspokajającymi i nasennymi znacząco bardziej rozpowszechnione jest wśród dziewcząt. Jednak próby łączenia alkoholu z tabletkami spotyka się tak samo często wśród dziewcząt, jak wśród chłopców.

Wyniki badań ESPAD pokazały nam kilka interesujących zmian na scenie narkotykowej kraju. Przede wszystkim odnotowuje się niewielki spadek odsetka uczniów, którzy deklarowali używanie przetworów konopi (marihuany lub haszyszu). W 2019 roku odnotować jednak trzeba wyraźny wzrost dostępności przetworów konopi, podczas gdy dostępność narkotyków syntetycznych pozostaje w trendzie spadkowym, przynajmniej jeśli za wskaźnik przyjmiemy deklarację bardzo łatwego dostępu.

W 2019 roku w badaniach ESPAD po raz kolejny zapytano młodzież o używanie „dopalaczy”. Rozszerzono także ankietę o dodatkowe pytania na ich temat w celu zgłębienia ich niechlubnego fenomenu. Można stwierdzić analizując wyniki aktualnych badań i wyniki z

lat poprzednich, że odsetek uczniów sięgających po „dopalacze” uległ zmniejszeniu. Podczas, gdy w 2015 roku do używania „dopalaczy” kiedykolwiek w życiu przyznawało się 10,3% uczniów gimnazjum i 12,6% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, tak w roku 2019 było to kolejno 5,2% oraz 5,3%. Używanie „dopalaczy” jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Spośród substancji nielegalnych najwyżej oceniana jest dostępność przetworów konopi. Dostępność „dopalaczy” oceniana jest przez młodszych badanych podobnie jak dostępność marihuany, zaś przez starszych nawet nieco wyżej.

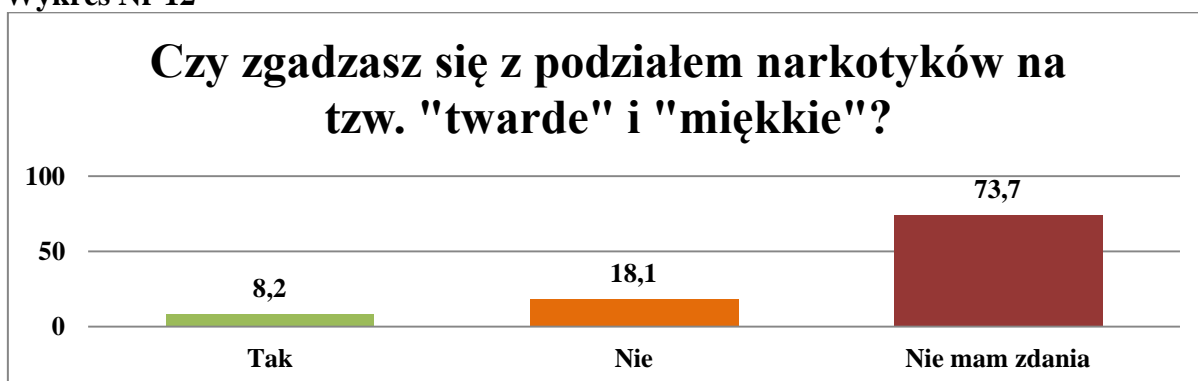
Szczególnym wyzwaniem jest wzrost rozpowszechnienia używania przetworów konopi do poziomu, który dotychczas nie był notowany w Polsce. W połączeniu z rosnącym przekonaniem młodzieży o mniejszym – w porównaniu z innymi narkotykami – ryzyku szkód związanych z ich używaniem, można oczekiwać dalszego wzrostu rozpowszechnienia w przyszłości. Nie można wykluczyć, że grunt pod wzrost zainteresowania przetworami konopi przygotowało upowszechnianie się „dopalaczy”, a następnie radykalne zamknięcie do nich dostępu. Popyt na substancje psychoaktywne inne niż alkohol, rozbudzony przez łatwo dostępne i reklamowane jako bezpieczne „dopalacze”, po zablokowaniu ich podaży mógł skierować się na przetwory konopi. Warto dodać, że w ostatnich latach bardzo mocno ożywił się ruch zwolenników legalizacji marihuany, a w debacie publicznej coraz częściej pojawiały się głosy kwestionujące szkodliwość tej substancji. W ostatnim czasie rozgorzała także dyskusja odnośnie zastosowania przetworów konopi w celach medycznych. Szczątkowe informacje jakie posiada młodzież, stawiają chociażby marihuanę w pozytywnym świetle jako środek nieszkodliwy, a nawet leczniczy. Dlatego tak ważna jest edukacja młodzieży w tym zakresie.

Młodzież a narkotyki

Wiele badań wykazało, że współczesna młodzież eksperymentuje równolegle z różnymi substancjami psychoaktywnymi, zarówno legalnymi, jak i nielegalnymi. Substancje nielegalne wprawdzie nie są reklamowane wprost, jednak narkotykowe wizje i doznania są często obecne w kulturze masowej, przede wszystkim na forach internetowych adresowanych do młodzieży czy choćby w popularnych piosenkach. Konsumpcja narkotyków w młodym pokoleniu wzrasta. Dlatego działania zmierzające do ograniczania popytu na narkotyki wydają się ciągle podejściem, z którym można wiązać duże nadzieje.

By móc bliżej przyjrzeć się zjawisku zapytaliśmy młodych respondentów czy uważają, że dzielenie narkotyków na tzw. „twarde” i „miękkie” jest właściwe.

Wykres Nr 12

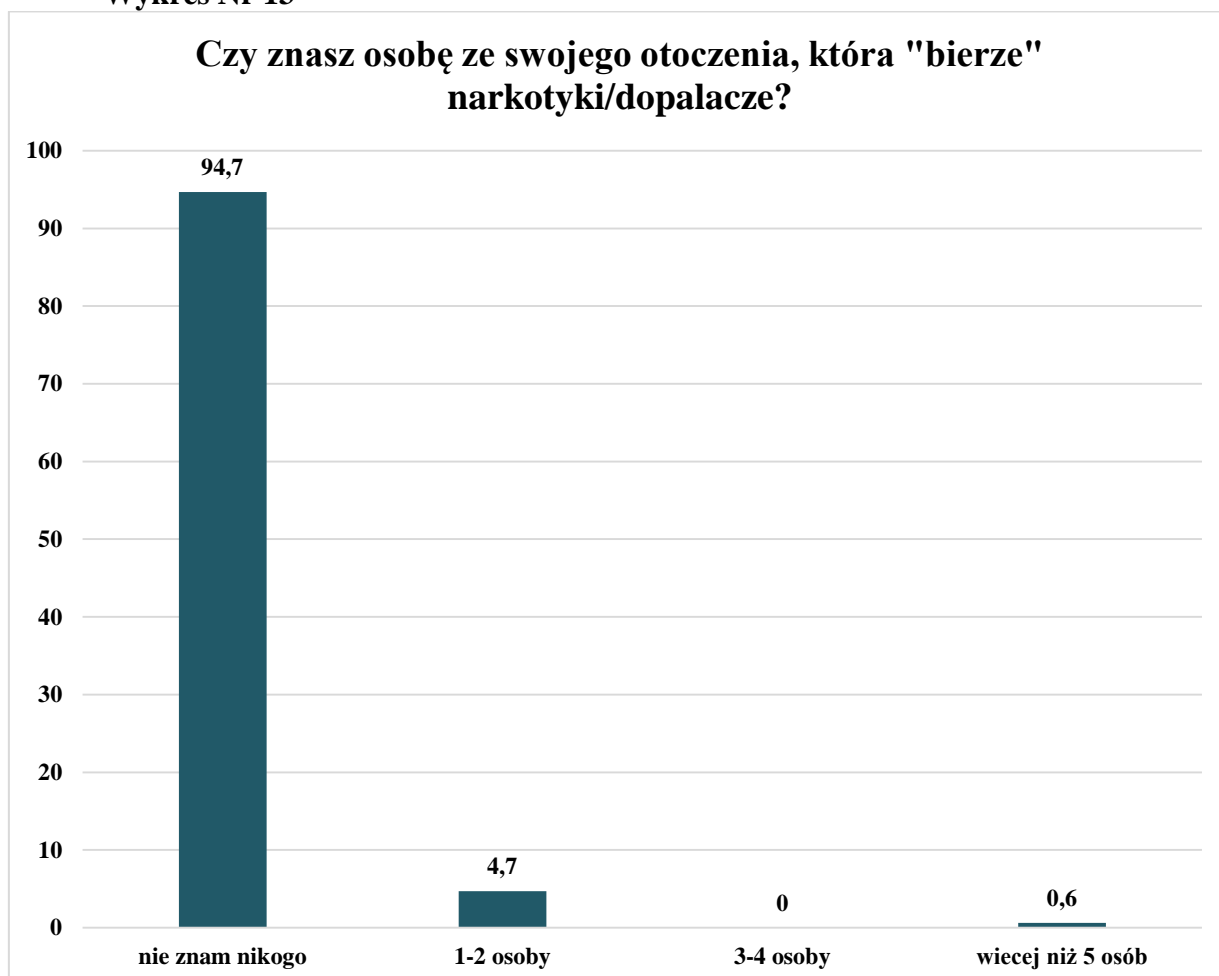

Większość badanej młodzieży nie ma zdania w tej kwestii – 73,7% badanych. Co niepokojące 8,2% jest zdania, że ów podział jest właściwy. Natomiast w tym miejscu trzeba wyraźnie zaznaczyć, że dzielenie narkotyków na „twarde” i „miękkie” absolutnie nie jest zgodne z aktualnie obowiązującą wiedzą na temat narkotyków, na takim stanowisku stoi także Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Każdy rodzaj

narkotyków, przyjmowany zwłaszcza przez młody organizm, może być śmiertelnie niebezpieczny.

Zapytaliśmy respondentów także o to, czy znają ze swojego otoczenia osoby, które „biorą” narkotyki.

Wykres Nr 13

Niemal wszyscy badani stwierdzili, że nie znają takiej osoby – 94,7% zadeklarowało taką odpowiedź. Mimo to pojawiały się odpowiedzi, że respondenci znają 1 lub 2 takie osoby (4,7% uczniów udzieliło takiej odpowiedzi). Trzeba na ten fakt zwrócić szczególną uwagę, gdyż każdorazowy kontakt młodego człowieka z osobą używającą substancji psychoaktywnych zwiększa także u niego ryzyko wystąpienia takich zachowań.

Z używaniem narkotyków związane są pewne umowne poziomy zaawansowania. Niektórzy mogą poprzestać na jedno- lub kilkakrotnym spróbowaniu narkotyku, a jeszcze inni mogą kontynuować swoje doświadczenia i wejść w fazę „eksperymentowania”.

Faza eksperymentowania dla wielu osób może się zakończyć całkowitym zerwaniem kontaktu z narkotykami. Niektórzy wprost mówią o wyraźnym uświadomieniu sobie niebezpieczeństw różnego rodzaju, inni o niespełnieniu oczekiwań, jeszcze inni o jednym i drugim. Niestety niezwykle rzadko zdarza się, że osoby eksperymentujące z narkotykami, poprzestają na tej fazie. Ci, którzy nie rezygnują, wchodzi w kolejną fazę, którą można nazwać fazą używania substancji, która może się przerodzić w nadużywanie. Wielu specjalistów jest zdania, że np. co do heroiny w ogóle nie da się mówić o fazie używania, bo praktycznie każde jej „użycie” jest już nadużyciem. Podobnie sprawa ma się w przypadku dopalaczy.

Zapytaliśmy młodych respondentów o ich własne doświadczenia z narkotykami.

Wykres Nr 14

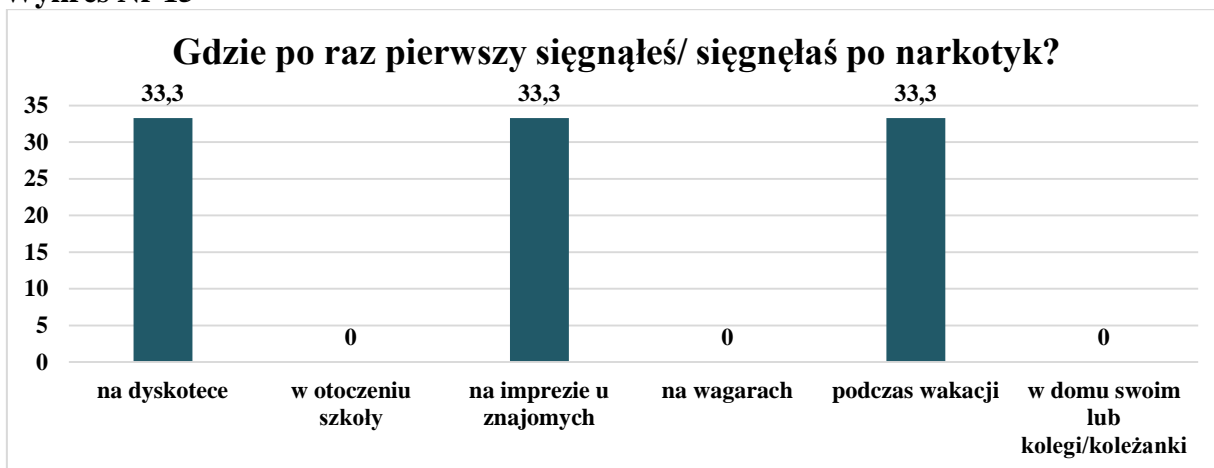

Pośród ankietowanych uczniów 0,6% przyznało się do kontaktu z narkotykami. Warto w tym miejscu podkreślić, że jeśli chodzi o narkotyki nie można mówić o bezpiecznej dla organizmu ilości czy o racjonalnym i kontrolowanym ich używaniu. Nawet jednorazowe przyjęcie narkotyku może skutkować uzależnieniem, dlatego tym ważniejsze jest, że niemal nikt z młodych ludzi prawdopodobnie takiego kontaktu nie miał.

Młodzi ludzie pytani o to, kiedy po raz ostatni mieli kontakt z narkotykami. Tutaj odpowiedzi udzieliło nieco więcej osób niż wcześniej deklarowało używanie narkotyków kiedykolwiek w życiu. **Wśród ankietowanych uczniów dwie osoby przyznało, że używało narkotyków w przeciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, a więc możemy mówić o bieżącym użytkowaniu. Także dwie osoby deklaruje używanie narkotyków w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem.**

Młodzi ludzie zostali także zapytani o to, gdzie po raz pierwszy sięgnęli po narkotyk. Odpowiedzi udzieliły trzy osoby z całej grupy badawczej.

Wykres Nr 15

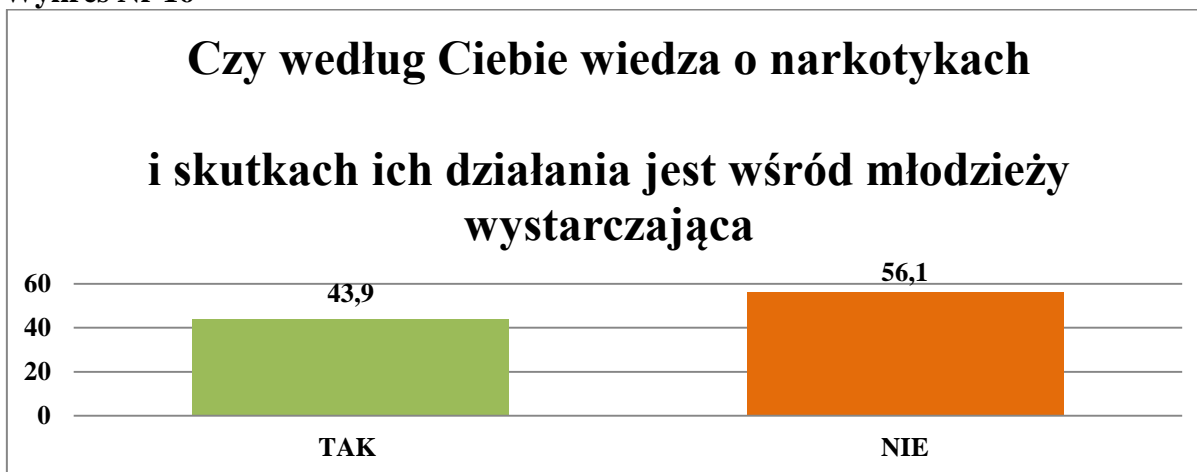

Widząc odpowiedzi młodych ludzi, którzy wskazywali na dyskotekę, imprezę u znajomych czy wakacje, warto zwrócić uwagę na to, co młodzież robi w czasie wolnym.

Młodzież została zapytana także o to, po jakie substancje sięga najczęściej. Warto nadmienić, że **odpowiedzi udzieliło 2 uczniów i wskazało na marihuanę.**

Zdawać by się mogło, że w aktualnej rzeczywistości trudno nie zdawać sobie sprawy ze szkodliwości i zgubnego działania narkotyków. Jest mnóstwo źródeł informacji, prowadzone są na szeroką skalę działania profilaktyczne i informacyjne. Dlatego też zapytano młodych ludzi, jak oceniają swój poziom wiedzy na temat narkotyków.

Wykres Nr 16

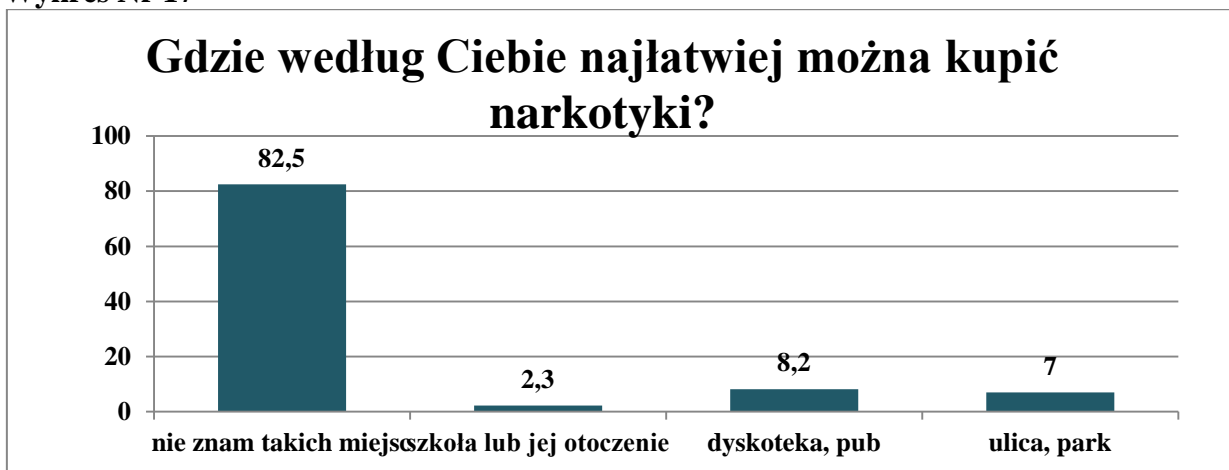

Co prawda spora część młodych ludzi ocenia swój poziom wiedzy za wystarczający – 43,9% wskazań, jednak niestety nadal ponad połowa badanych uważa, że poziom tej wiedzy jest niewielki – 56,1% wskazań młodzieży.

Podsumowując, należy w tym miejscu podkreślić, że młodzież potrzebuje rzetelnych informacji dotyczących substancji psychoaktywnych oraz ich zgubnego oddziaływania na organizm człowieka. Warto także przed prowadzeniem działań profilaktycznych zweryfikować faktyczny poziom wiedzy uczniów.

Na koniec tematyki środków psychoaktywnych zapytaliśmy młodych ludzi, gdzie w ich ocenie najłatwiej kupić narkotyki.

Wykres Nr 17

Większość młodych ludzi nie zna miejsc, gdzie można kupić alkohol – 82,5% wybrało taką odpowiedź. Bardzo ważnym sygnałem jest fakt, że 2,3% badanych uczniów jest zdania, że najłatwiej kupić narkotyki w szkole i jej otoczeniu. Bezsprzecznie należy reagować na zaistniałą sytuację.

Młodzież a przemoc

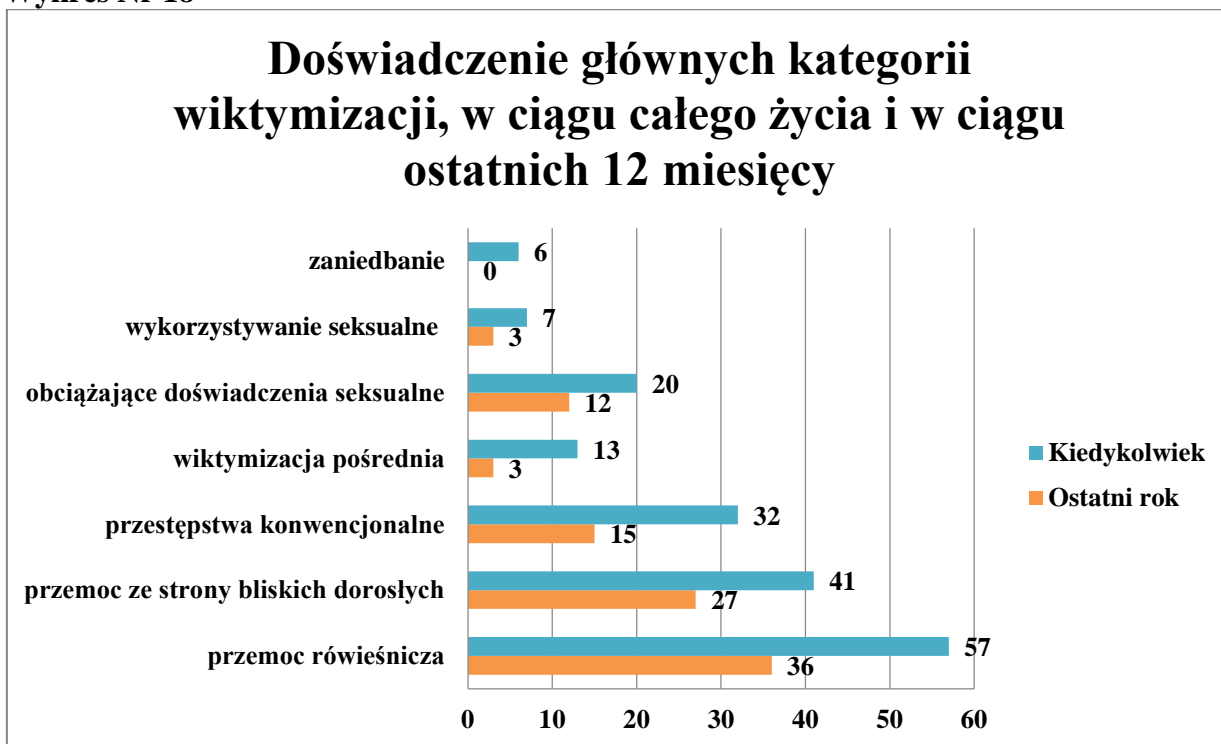
Zagrożenie dzieci i młodzieży przemocą, niestety zwłaszcza przemocą stosowaną wobec młodych ludzi przez najbliższych, jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem, mającym miejsce w dzisiejszej rzeczywistości. Z badań wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim dzieci. Niestety większość sytuacji przemocowych wobec dzieci pozostaje ukryta „w czterech ścianach”, gdzie nie ma świadków i możliwej bezpośredniej pomocy. Dlatego też zjawisko to wymaga diagnozowania i podejmowania środków zaradczych, zanim przybierze ono jeszcze bardziej krzywdzącą formę. Celem podjętych badań, była próba określenia obszaru zagrożenia młodzieży wybranych szkół oraz rozmiaru badanego zjawiska, a także postawy młodych ludzi wobec zachowań przemocowych. Warto w tym miejscu zdefiniować pojęcie przemocy w rodzinie, bo to właśnie na niej skupiały się prowadzone badania.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020, poz.218 ze zm.) **przemoc w rodzinie** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 *Kodeksu karnego*), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci” z 2018 roku, przeprowadzonej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że przeważająca większość polskich nastolatków – 72% doświadczyła w swoim życiu przynajmniej jednej formy krzywdzenia. W porównaniu do podobnych badań przeprowadzonych w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, skala krzywdzenia dzieci w naszym kraju, zwłaszcza przemocy fizycznej ze strony dorosłych jest znacząco wyższa: w Polsce odsetek osób które przemocy doświadczyły wynosi 21% natomiast w Wielkiej Brytanii trzy razy mniej, bo 7%.

Z tych samych badań wynika, że respondenci (młodzież w wieku 11-17 lat) najczęściej doświadczają przemocy rówieśniczej – 57%. Ofiarami przemocy ze strony bliskich osób dorosłych padło w ostatnim roku 27% badanych. Najważniejsze wyniki przedstawia wykres poniżej.

Wykres Nr 18

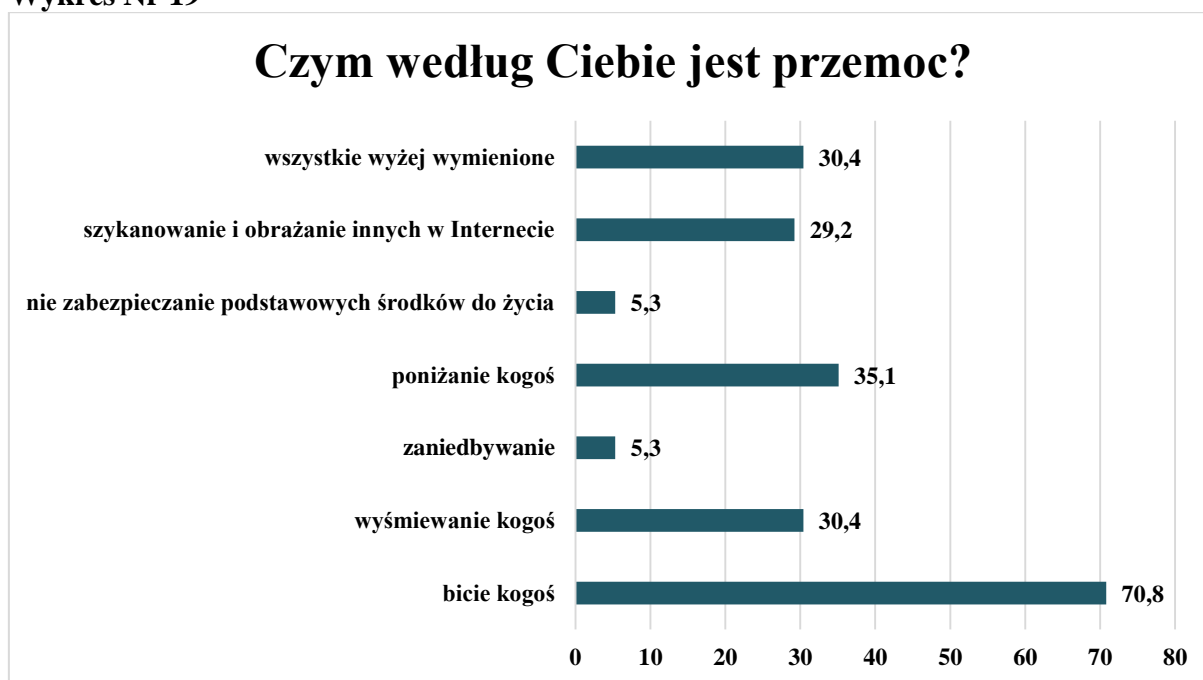

W styczniu 2012 roku weszła w życie ustawa *O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, która została wprowadzona: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności” (Ustawa *O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2020, poz. 821)), określająca wiele nowych zadań z zakresu wspierania rodziny. Warto także wspomnieć, że z dniem 13 lipca 2017 roku weszła w życie nowelizacja Kodeksy Karnego zaostrzająca m.in. kary dla sprawców przemocy wobec dzieci oraz wprowadzająca prawny obowiązek każdego obywatela do reagowania i zgłaszania sytuacji, gdy posiada on wiedzę o ciężkim przestępstwie popełnionym wobec dziecka.

Około dwóch piątych dorosłych Polaków (42%) uważa, że potrzebna jest zmiana przepisów w celu zapewnienia dzieciom właściwej ochrony przed przemocą w rodzinie. Mniej więcej tyle samo osób (41%) jest natomiast zdania, że obecnie obowiązujące przepisy prawa w wystarczającym stopniu chronią dzieci, trzeba je tylko lepiej egzekwować. Zdania więc są podzielone. Z przedstawionych danych wynika jasno, że problem przemocy wobec dzieci i młodzieży jest nadal aktualny. Należy bezsprzecznie podejmować działania mające na celu zmniejszenie, a docelowo całkowite wyeliminowanie tego zjawiska. Dlatego tak ważne jest prowadzenie diagnozy zjawiska, gdyż bez informacji nie można podejmować działań, ponieważ mogą okazać się niewystarczające.

Nieco tytułem wstępu zapytaliśmy młodych respondentów o to czym według nich jest przemoc.

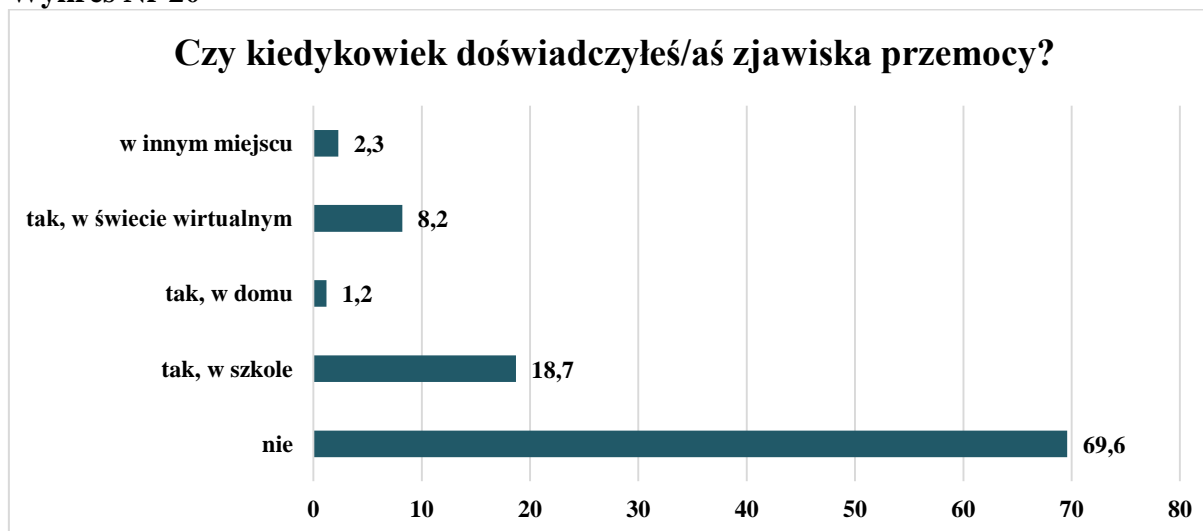
Wykres Nr 19

Przemoc naszym respondentom kojarzy się głównie z biciem kogoś – 70,8% uczniów wybrało właśnie tę odpowiedź. Trudno się z nimi nie zgodzić, jednak należy pamiętać, że przemoc to nie tylko bicie. Możemy mieć do czynienia z przemocą fizyczną, ale także psychiczną (wyśmiewanie wybrało 30,4% uczniów), ekonomiczną (nie zabezpieczenie podstawowych środków wybrało jedynie 5,3% uczniów) czy niestety popularną w ostatnim czasie cyberprzemocą – szykany w Internecie za przemoc uważa 29,2% uczniów. Co ważne, 30,4% ankietowanych uczniów słusznie stwierdziło, że wszystkie wymienione odpowiedzi są prawidłowe.

Następnie poruszyliśmy z respondentami kwestię ich osobistych doświadczeń w zakresie zjawiska przemocy.

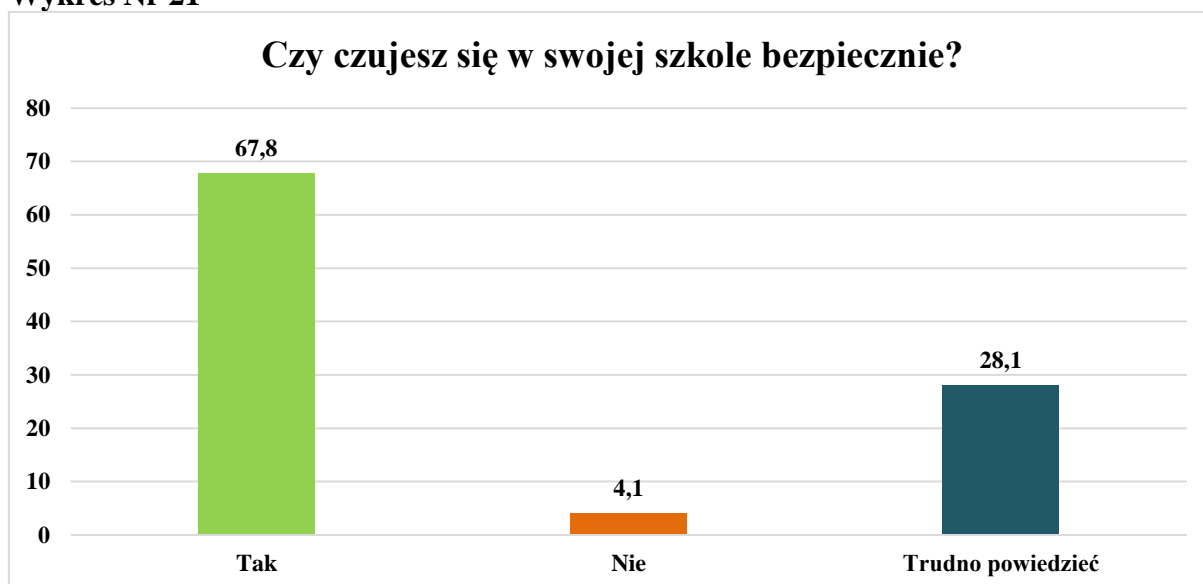
Wykres Nr 20

Niemal 1/3 ankietowanej młodzieży zetknęła się ze zjawiskiem przemocy – 30,4% uczniów. Jest to bardzo duży odsetek badanej młodzieży, tym bardziej, że bardzo często młodzi ludzie nie chcą przyznać się do sytuacji, kiedy to padają ofiarą przemocy, niezależnie gdzie ma ona miejsce. Niestety najwięcej osób zetknęło się z przemocą w szkole – 18,7% uczniów. Bezsprzecznie należy reagować na zaistniałą sytuację. Warto też wspomnieć, że osoby, które wybierały na odpowiedź „inne”, wskazywały na stosowaną wobec nich przemoc na ulicy lub w okolicy szkoły np. boisko.

Młodych ludzi zapytaliśmy także o to, czy czują się bezpiecznie właśnie w swojej szkole.

Wykres Nr 21

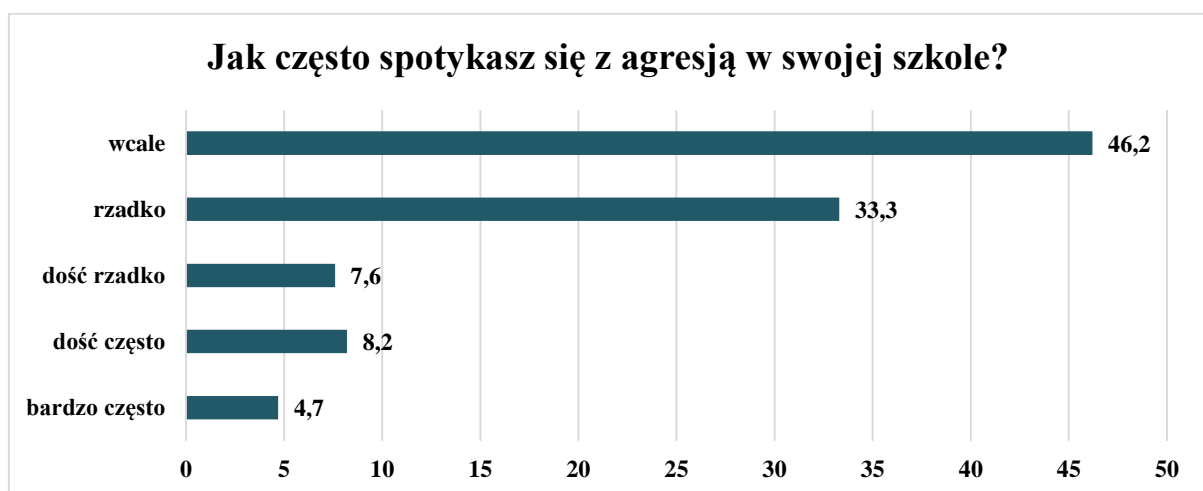

Zdecydowana większość młodych ludzi, co jest zresztą bardzo istotną informacją, czuje się bezpiecznie w swojej szkole – 67,8% uczniów tak deklaruje. Jednakże nadal 1/3 grupy badawczej takiego poczucia bezpieczeństwa nie ma lub nie jest o nim przekonana. Potwierdza to także informacje uzyskane od uczniów wcześniej, kiedy to deklarowali, że przemocy doświadczyli właśnie w szkole.

Z punktu widzenia działań profilaktycznych i ich prowadzenia na terenie placówek oświatowych, bardzo istotna jest pogłębiona analiza zjawiska przemocy rówieśniczej. To właśnie w szkole młodzi ludzie spędzają bardzo dużą część swojego czasu, nawiązują relacje społeczne. Dlatego bardzo istotnym jest, by było to miejsce bezpieczne i przyjazne.

By dowiedzieć się nieco więcej zapytaliśmy młodych respondentów, jak często spotykają się z agresją w swojej szkole.

Wykres Nr 22

Największy odsetek młodych ludzi twierdzi, że wcale nie spotyka się z przemocą w swojej szkole – 46,2% tak deklaruje. Jednak nadal ponad połowa badanych z taką przemocą się spotyka, choć z różną częstotliwością: kilka razy w tygodniu (bardzo często) z przemocą w szkole ma styczność 4,7% badanych, średnio raz w tygodniu (dość często) – 8,2% badanych uczniów. Oznacza to, że przemoc jest widocznym i niebezpiecznym zjawiskiem, mającym miejsce także w placówkach oświatowych na terenie gminy.

Młodych ludzi zapytano także o ich własne doświadczenia odnośnie przemocy rówieśniczej.

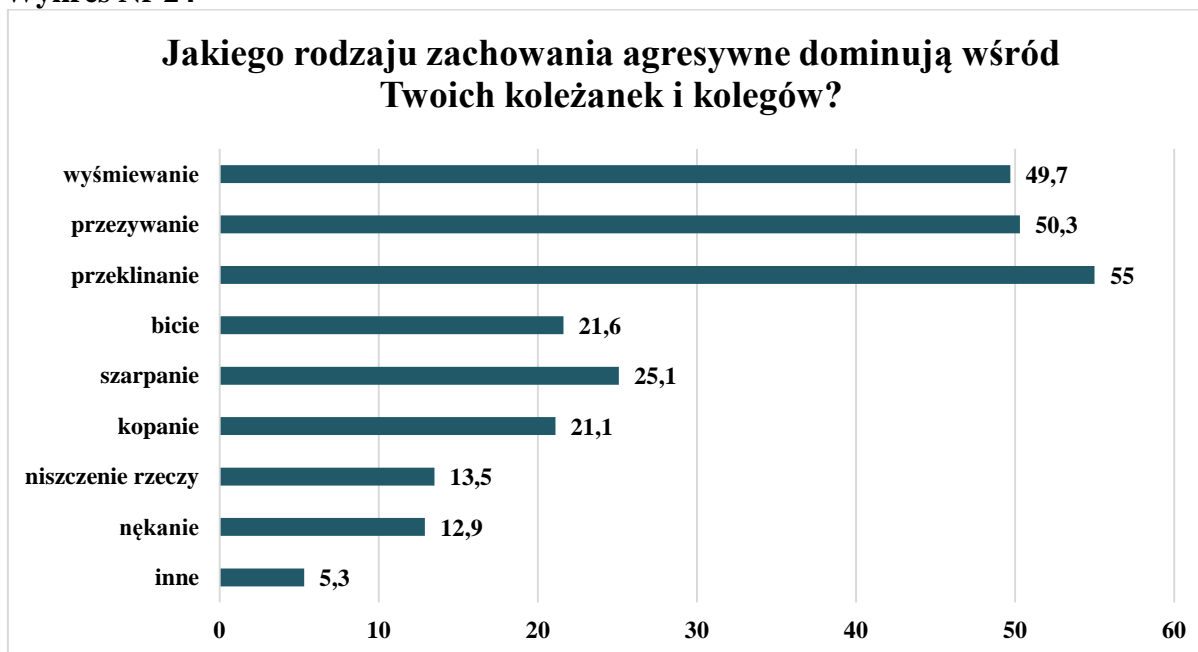
Wykres Nr 23

Okazuje się, że 19,3% badanych, a więc niemal co piąty uczeń padł ofiarą przemocy ze strony swoich kolegów czy koleżanek. Jest to bardzo niepokojący sygnał, który powinien dotrzeć przede wszystkim do kadry pedagogicznej, by móc jak najszybciej interweniować w tej sprawie.

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli określić jakie formy przemocy stosują osoby pośród ich rówieśników.

Wykres Nr 24

Analizując uzyskane wyniki można stwierdzić, że wśród młodzieży dominuje przemoc psychiczna – wyśmiewanie (49,7%), przezywanie (50,3%) czy przeklinanie (55%) to najczęściej wskazywane przez naszych respondentów zachowania agresywne wśród ich rówieśników. Wskazując odpowiedź „inne” młodzi ludzie udzielali odpowiedzi, że żadne z wymienionych zachowań nie mają miejsca.

Zdawać by się mogło, że zachowania agresywne podyktowane są zwłaszcza silnymi emocjami, a osoby, które je stosują, albo oczekują szybkiego, niemal natychmiastowego efektu swoich działań, albo wręcz nie są w stanie przewidzieć konsekwencji swoich działań. Są jednak także i takie sytuacje, kiedy zachowania agresywne są traktowane instrumentalnie i służą określonym celom, jak np. zdobycie akceptacji starszych kolegów czy wzbudzenie respektu u młodszych uczniów. Poproszono zatem młodych ludzi o określenie, jakie według nich są przyczyny zachowań agresywnych i przemocy.

Wykres Nr 25

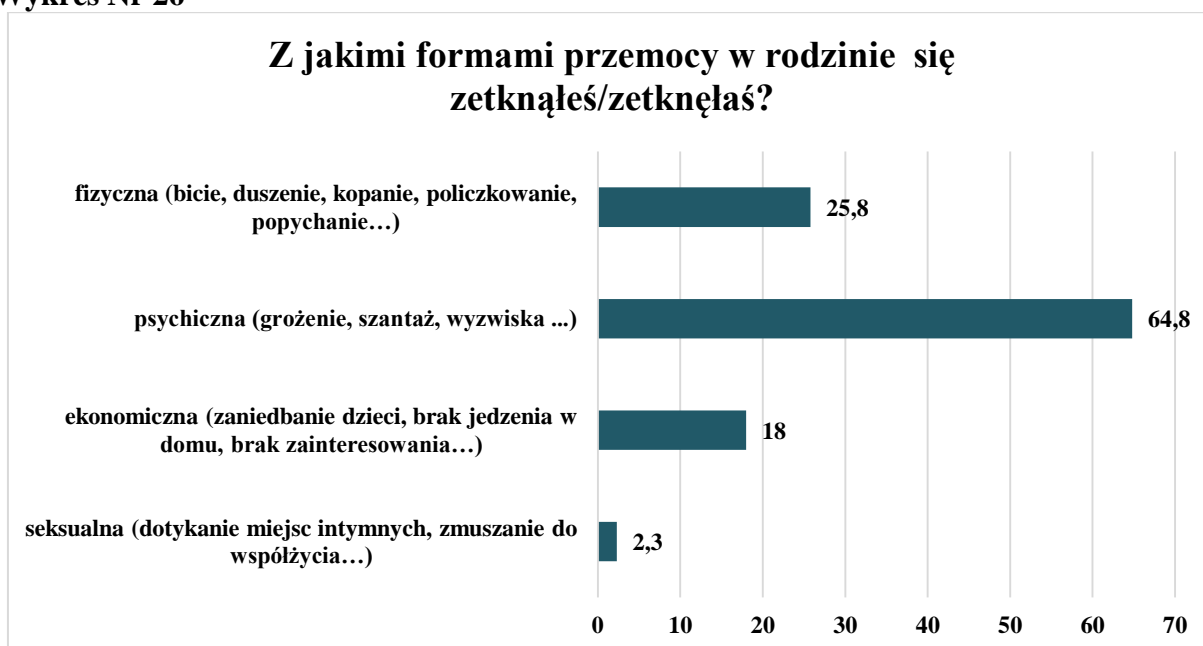

Najwięcej młodych ludzi jest zdania, że przyczyną stosowania przemocy przez osoby w ich wieku jest przede wszystkim obawa przed ośmieszeniem przez grupę lub kolegów – 42,1% jest tego zdania. Według 1/3 badanych to naśladowanie zachowań innych jest główną przyczyną zachowań przemocowych, a niewiele mniej, bo 29,2% wskazuje na okres dojrzewania. Co istotne i godne podkreślenia, faktycznie wszystkie wskazane odpowiedzi mogą być przyczynami przemocy, ale żadne nie są jej usprawiedliwieniem.

Przemoc jest niestety ciągle w naszym społeczeństwie oraz w społecznościach lokalnych swego rodzaju tematem „tabu”. Ludzie, zarówno dorośli, jak i młodzież rzadko przyznają się do tego, że są ofiarami przemocy, a wręcz przeciwnie, często ukrywają ten fakt przed innymi. Tym bardziej jeśli sytuacja przemocy ma miejsce w najbliższym otoczeniu, w domu.

By nieco zgłębić temat zapytaliśmy ankietowaną młodzież o to, jakimi formami przemocy zetknęli się w swoim życiu. **Odpowiedzi na to pytanie udzieliło 74,4% całej grupy uczniów.** Wykres przedstawia procentowy rozkład odpowiedzi grupy, która z przemocą się zetknęła chociaż można przypuszczać, że nie wszyscy uczniowie przyznali się do doznawania przemocy w rodzinie, ale i ten odsetek, który odpowiedział twierdząco jest już dość spory.

Wykres Nr 26

Najliczniejsza grupa respondentów zetknęła się z przemocą psychiczną (grożeniem, szantażowaniem, mówieniem brzydkich wulgarnych słów na drugą osobę, wyzwiskami, ograniczeniem swobody, wyśmiewaniem) – 64,8% uczniów udzieliło takiej odpowiedzi oraz przemocą fizyczną (biciem, kopaniem, policzkowaniem, popychaniem, drapaniem) – 25,8% uczniów wskazało na tę odpowiedź. Alarmujące są dane wskazujące na to, że część uczniów doświadczyła w rodzinie przemocy seksualnej.

Każda z wymienionych powyżej form przemocy pozostawia po sobie ślady, które mają negatywny wpływ na dalsze życie osoby pokrzywdzonej, świadka, a także sprawcy przemocy. Trzeba pamiętać, że konsekwencje dotyczą wszystkich tych osób. W przypadku przemocy w rodzinie można mówić o konsekwencjach krótko- i długoterminowych. Pośród skutków krótkoterminowych doznawania przemocy u dzieci można wyróżnić: cierpienie, złość, poczucie winy, zaburzenia łaknienia i snu, zachowania agresywne, zachowania ryzykowne, myśli samobójcze, zaburzenia związane z nastrojem jak depresja, zamknięcie w sobie i izolacja, zaburzenia rozwoju mowy. Mówiąc o konsekwencjach długofalowych to m.in.: zaburzenia lękowe, depresyjne, poczucie słabości, nieumiejętność tworzenia satysfakcjonujących relacji, zaburzenia odżywiania, podejmowanie zachowań ryzykownych.

Kiedy mówimy o działaniach profilaktycznych jedną z fundamentalnych kwestii, powinno być także wskazanie młodym ludziom możliwości pomocy. Wciąż mało mówi się o instytucjach, o organizacjach pozarządowych, które wspierają zarówno osoby borykające się z problemem uzależnienia czy też przemocy, ale także które obejmują swoim wsparciem ich najbliższych. Dlatego też poprosiliśmy młodych ludzi, by określili do kogo zwróciliby się o pomoc w określonej, trudnej sytuacji. **I tak w sytuacji uzależnienia od środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki i in.) młodzi ludzie szukaliby pomocy u rodziców (52,3%), nauczycieli (12,8%), psychologa oraz szkoły.** Jeśli natomiast chodzi o doświadczenie przemocy w szkole lub w domu, młodzi ludzie zwróciliby się ponownie do rodziców (41,3%), szkoły (36%), pedagoga, przyjaciół, telefonu zaufania oraz policji. Gdyby dotyczyło naszych respondentów uzależnienie behawioralne zwróciliby się o pomoc ponownie do rodziców (53,4%), pedagoga szkolnego, przyjaciół lub poradni leczenia uzależnień.

Jak widać mimo tego, że dzieci często są ofiarami przemocy stosowanej wobec nich przez osoby dorosłe, pomimo to nadal darzą dorosłych największym zaufaniem.

Bardzo ważne jest, by nigdy sygnał od dziecka mówiący o przemocy nie był przez nas – dorosłych bagatelizowany czy pomijany. Istotne jest też informowanie młodych ludzi o formach pomocy w przypadku bycia ofiarą/świadkiem przemocy, instytucjach pomocowych, konkretnych adresach czy telefonach, z których mogą w razie potrzeby skorzystać

Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców gminy Młodzieszyn

Temat i cel badania

Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych zagrożeń i problemów społecznych, przede wszystkim problemu alkoholowego, zjawiska używania narkotyków, zjawiska przemocy, a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.

Technika i narzędzie badawcze

Techniką uzyskania materiału badawczego zastosowaną w niniejszym badaniu była **anonimowa ankieta rozdawana oraz forma internetowa**. Przy wypełnianiu ankiety, respondent był informowany o jej anonimowości oraz o wykorzystaniu badań w celach analiz statystycznych, stanowiących podstawę do konstruowania programów pomocowych w mieście.

Kwestionariusz ankiety składał się z 16 pytań oraz metryczki.

Badana populacja

Badaniem objęta została grupa 102 dorosłych mieszkańców gminy Młodzieszyn, z czego 73,5% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 26,5% stanowili mężczyźni.

Miejsce i termin badań

Badanie przeprowadzone zostało w IV kwartale 2020 roku na terenie gminy Młodzieszyn oraz za pomocą platformy internetowej Survio.

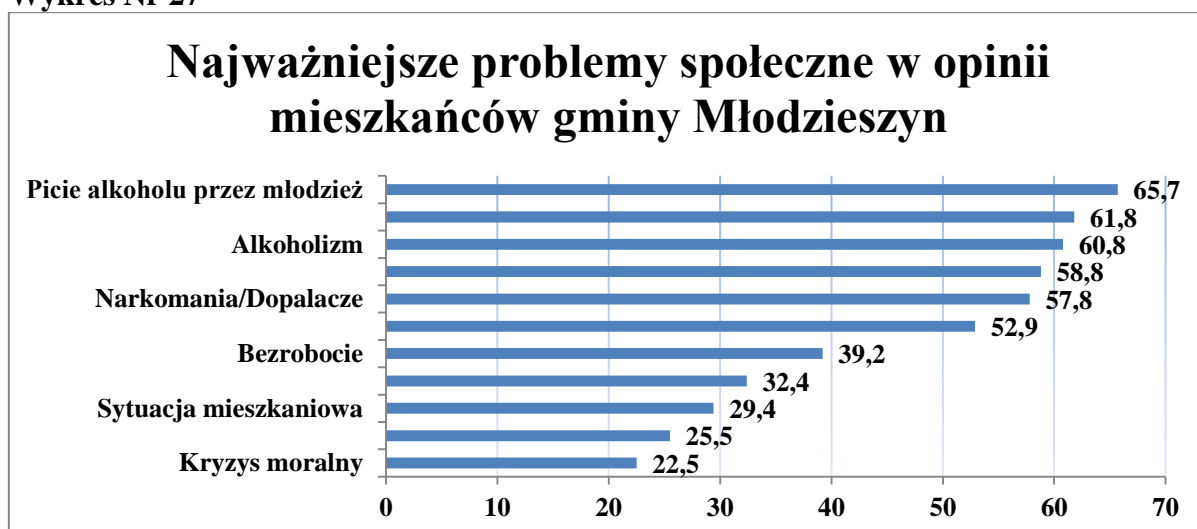
Rezultaty badań

Najważniejsze problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców

W pierwszym zadanym pytaniu poprosiliśmy mieszkańców o uszeregowanie problemów społecznych od najważniejszego do najmniej ważnego według nich. Jako najważniejsze, mieszkańcy wskazali picie alkoholu przez młodzież, przemoc w rodzinie oraz alkoholizm. Na kolejnych miejscach znalazły się: przemoc i agresja na ulicy, narkomania/dopalacze, przestępczość, bezrobocie, zły stan zdrowia społeczeństwa, sytuacja mieszkaniowa, spadek stopy życiowej oraz kryzys moralny. Pierwsze trzy pozycje wskazane przez mieszkańców gminy Młodzieszyn wyraźnie wskazują kierunek działań jakie powinny zostać podjęte na terenie gminy odnośnie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Także problem przemocy, pomimo wielu działań zakrojonych na szeroką skalę, jest w Polsce nadal bardzo aktualny, co widać w otrzymanych wynikach badań. Działania mające na celu wyeliminowanie zachowań przemocowych zwłaszcza pośród dzieci i młodzieży i wobec nich, są niestety niewystarczające. Dlatego należy skupić się na działaniach profilaktycznych mających na celu zmniejszenie liczby osób, które doznają przemocy, edukowanie w zakresie reagowania i pomocy ofiarom.

Wykres Nr 27

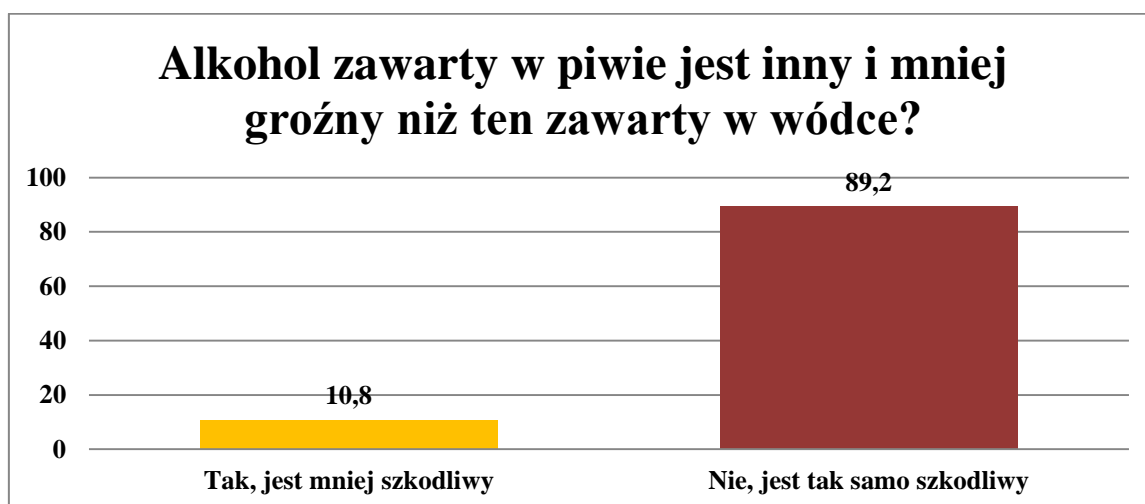

Spożywanie alkoholu oraz związane z nim inne problemy społeczne

Dorośli mieszkańcy gminy zostali zapytani o to, czy alkohol zawarty w piwie jest inny i jednocześnie mniej szkodliwy niż w wódce.

W badanej grupie dorosłych 89,2% uważa, że alkohol zawarty w piwie jest tak samo szkodliwy, natomiast 10,8% uważa, że jest on inny niż w wódce i tym samym mniej szkodliwy.

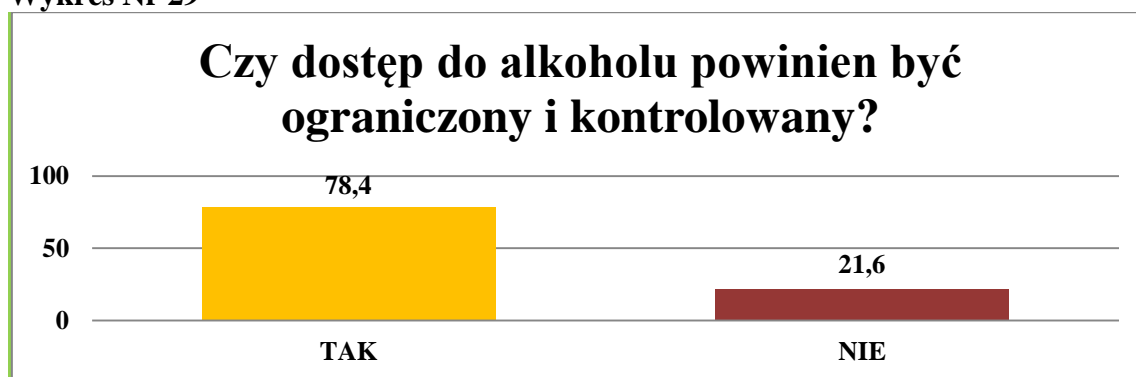
Wykres Nr 28

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że bez znaczenia jest fakt w jakim napoju alkohol się znajduje – jest to ta sama substancja, a różnica polega jedynie na zmiennej ilości czystego alkoholu czyli zawartości procentowej w różnych napojach alkoholowych. Błędna opinia na temat tego, że piwo czy wino zawierają w sobie mniej szkodliwy alkohol, mogła wziąć się z tego, jakiej ilości trunku potrzeba by wprowadzić się w stan upojenia.

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy respondentów o postawę względem dostępności alkoholu. Poprosiliśmy badanych o określenie, czy uważają, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony i kontrolowany czy też alkohol jest towarem takim jak każdy inny, i zasady jego sprzedaży nie powinny być w żaden sposób ograniczane.

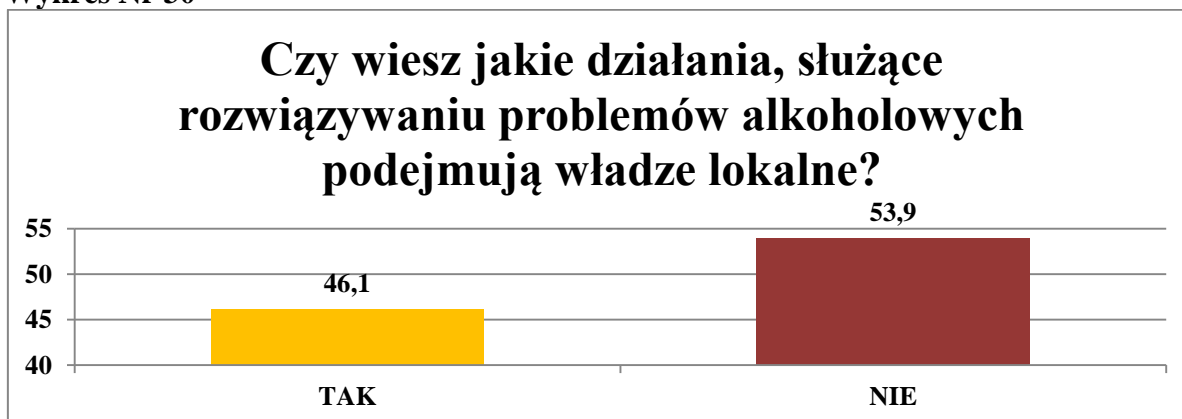
Wykres Nr 29

Znacząca większość respondentów – 78,4% uważa, że powinno się ograniczyć i kontrolować dostęp do alkoholu, jednak pozostałe 21,6% jest zdania, że nie należy ani ograniczać ani kontrolować.

W kolejnych pytaniach zapytaliśmy respondentów, czy wiedzą jakie działania służące ograniczeniu problemów alkoholowych podejmują władze lokalne oraz czy w ogóle oczekują od nich jakichkolwiek działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych.

Wykres Nr 30

Niestety większość badanych, bo 53,9% nie wie jakie działania są podejmowane przez lokalne władze, w celu rozwiązywania problemów alkoholowych, natomiast 46,1% posiada takie informacje. Należałoby więc zwrócić szczególną uwagę na zwiększenie dostępności i rozpowszechnianie informacji dotyczących prowadzonych na terenie gminy działań.

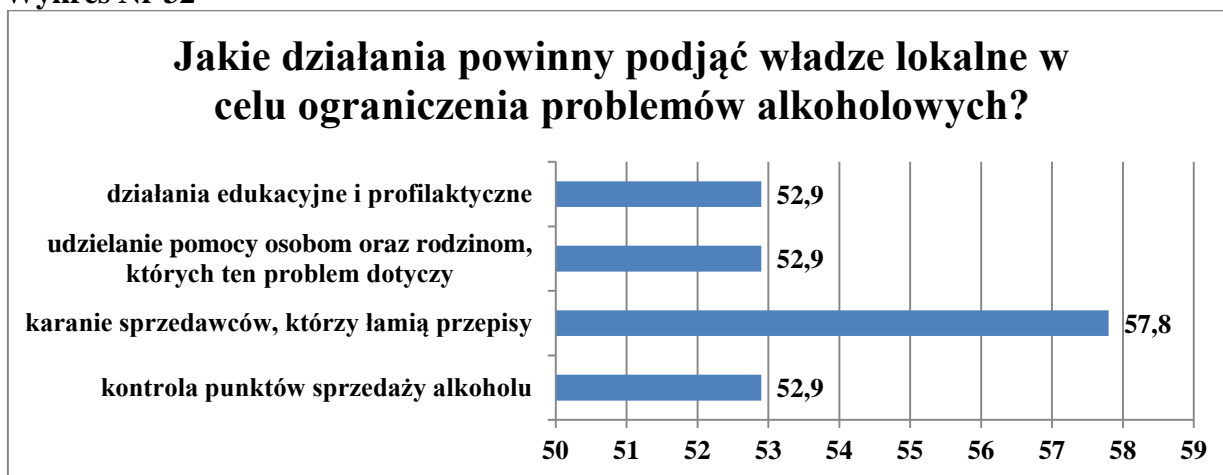
Wykres Nr 31

Duża część dorosłych mieszkańców gminy, bo 84,3% oczekuje od lokalnych władz podjęcia działań, mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych, natomiast 15,7% takich działań nie oczekuje.

Wśród najczęściej wymienianych działań, jakie powinny zostać podjęte przez władze lokalne, respondenci wskazali na pierwszym miejscu karanie sprzedawców, którzy łamią przepisy, a następnie na równi udzielanie pomocy osobom i rodzinom, których ten problem dotyczy, kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz działania edukacyjne i profilaktyczne. Trzeba zaznaczyć, że respondenci wybierali niejednokrotnie kilka wymienionych działań. Dwie z ankietowanych osób uważają, że żadne działania nie powinny być podejmowane, ponieważ nie przynoszą oczekiwanego rezultatu.

Wykres Nr 32

Kolejne pytania dotyczyły częstotliwości oraz rodzaju alkoholu spożywanego przez respondentów.

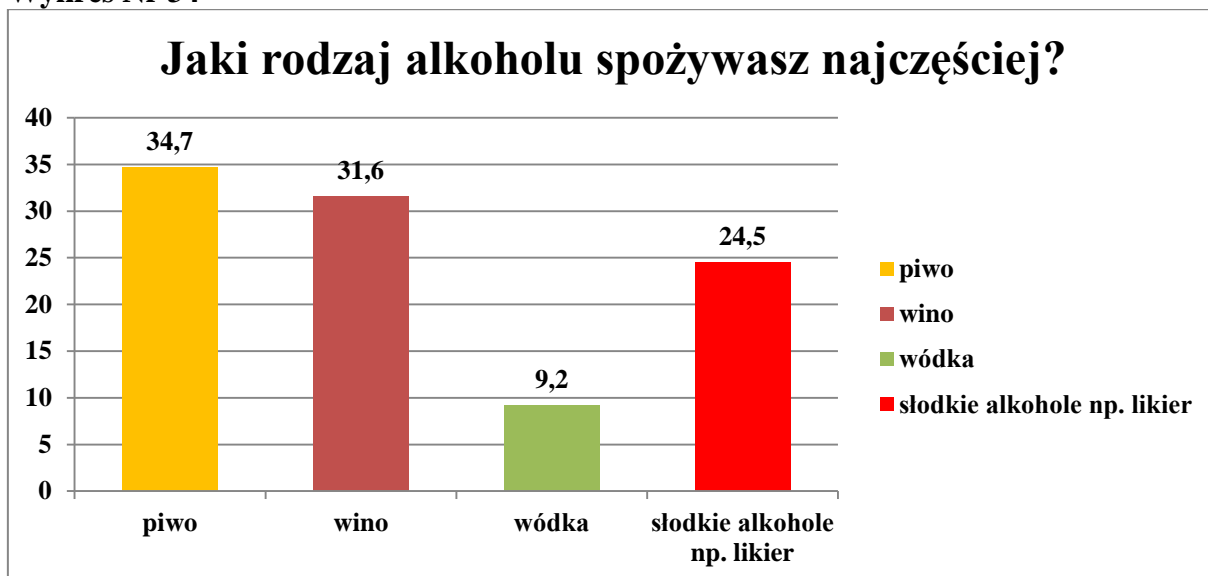
Część respondentów – 20,6% deklaruje, że alkoholu nie pije wcale. Najwięcej respondentów, bo 33,4% deklaruje picie alkoholu rzadziej niż raz w miesiącu. O picu kilka razy w miesiącu mówi 20,6% dorosłych badanych, natomiast raz w miesiącu pije 14,7% badanych. Co istotne nikt z ankietowanych ankietowanych, a przynajmniej według deklaracji, nie pije alkoholu codziennie.

Wykres Nr 33

Odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzaju spożywanego trunków obrazuje kolejny wykres.

Wykres Nr 34

Na pierwszym miejscu, zgodnie z panującymi ogólnopolskimi trendami w picu alkoholu, znalazło się piwo – aż 34,7% respondentów wskazało ten trunek, dalej wino – 31,6% badanych. Spożycie alkoholi słodkich jako najczęściej przyjmowanych deklaruje 24,5% respondentów, natomiast najmniej, bo 9,2% wskazało na wódkę, jako najczęściej spożywany trunek. Można stwierdzić, że problem picia alkoholu przez osoby dorosłe na terenie gminy Młodzieszyn jest umiarkowany. Konieczne jest jednak podejmowanie działań w kierunku ciągłego jego zmniejszania.

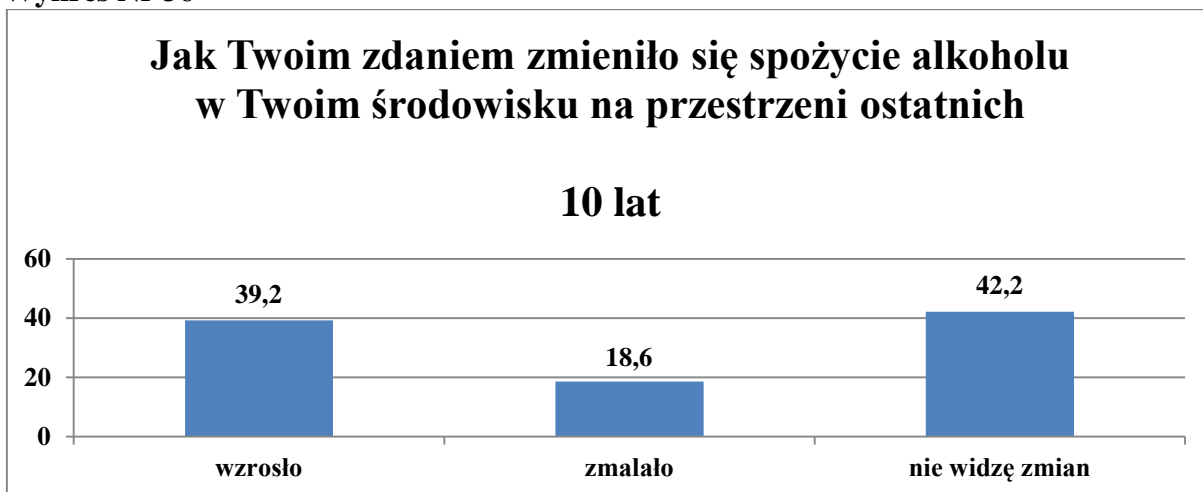
Zjawisko nadużywania alkoholu niestety niezwykle często łączy się z agresywnymi zachowaniami, także w miejscach publicznych, które mogą przejawiać się w formie bójek, wyzwisk, awantur czy pobić. Zapytaliśmy zatem respondentów czy osoby pijące alkohol stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców. Twierdzącej odpowiedzi na to pytanie udzieliło 24,5% badanych, co oznacza, że nie jest to problem jedynie incydentalny i mieszkańcy czują zagrożenie ze strony osób pijących.

Wykres Nr 35

Dorośli respondenci zapytani zostali także o to, czy zauważyli zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku, na przestrzeni ostatnich 10 lat.

Wykres Nr 36

Część badanych twierdzi, że spożycie alkoholu na terenie gminy wzrosło – 39,2% badanych jest tego zdania. Jest to bardzo niepokojący sygnał, gdyż oznacza to widoczne zmiany w zakresie problemu picia alkoholu. Takich zmian nie zauważyło najwięcej, bo około 42,2%, natomiast 18,6% uważa, że spożycie alkoholu na terenie gminy w ciągu ostatnich 10 lat zmaląło. Warto zaznaczyć, że zmieniła się tzw. „kultura picia”, co nie oznacza, że nastąpił spadek spożywania alkoholu.

Narkotyki w środowisku lokalnym

Na problemy związane z narkotykami należy patrzeć szeroko, widzieć je w kontekście problemów powodowanych przez używanie innych substancji psychoaktywnych. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia wszelkie substancje psychoaktywne niezależnie od tego, czy legalne, czy nielegalne są groźne, patrząc na rzecz z perspektywy zdrowia publicznego.

Współwystępowaniu używania różnych substancji legalnych i nielegalnych towarzyszy interakcja problemów z tym związanych. Nadmierne picie i narkotyki, jeżeli występują jednocześnie, wywołują w sumie więcej poważnych problemów. Często problem nadużywania substancji psychoaktywnych łączy się ze zjawiskiem przemocy czy przestępczości. Może prowadzić do bezrobocia i pogorszenia sytuacji materialnej. Obserwuje się też interakcyjny wpływ innych czynników, np. stylu życia czy warunków życiowych. Osoby, które dotknął już problem alkoholowy lub stały się regularnymi użytkownikami narkotyków, doświadczają poważnych szkód zdrowotnych, podlegają też procesowi społecznej degradacji.

Zapytaliśmy respondentów, jak oceniają swoją wiedzę na temat narkotyków. Opinie respondentów podzieliły się, jednak więcej osób – 72,5% ocenia swoją wiedzę na temat narkotyków jako wystarczającą. Pozostałe 27,5% uważa, że jest ona niewielka.

Wykres Nr 37

Warto zwrócić uwagę na te dane. Wynika z nich bowiem, że działania profilaktyczne powinny skupiać się nie tylko na młodzieży, ale także na dorosłych. Poprzez działania informacyjne wśród dorosłych, łatwiej ich także angażować we wspólne działania na rzecz młodych ludzi.

Następne pytanie dotyczyło kwestii szkodliwości narkotyków, głównie ich zgubnego wpływu na organizm człowieka.

Wykres Nr 38

Największa część respondentów uważa zażywanie narkotyków bez względu na częstotliwość za szkodliwe – 89,2% wyraziło taką opinię. Nie można więc mówić o przyzwoleniu na używanie narkotyków przez osoby dorosłe, ale trzeba zaznaczyć, że 3,9% badanych uważa zażywanie narkotyków za nieszkodliwe, jeśli zdarza się rzadko. Te dane zdają się poniekąd zaprzeczać temu, że wiedza mieszkańców na temat szkodliwości narkotyków jest wystarczająca, jak sami deklarują. Niewielki odsetek, bo 6,9% respondentów nie ma zdania w tej kwestii.

W kolejnym pytaniu poruszyliśmy kwestię dostępności narkotyków w środowisku lokalnym i zapytaliśmy o to dorosłych mieszkańców gminy.

Wykres Nr 39

Część badanych osób – 18,6% twierdzi, że na terenie gminy narkotyki są powszechne i łatwo je dostać. Około 6,9% jest zdania, że narkotyki na terenie gminy są trudno dostępne. Pozostałe aż 74,5% nie ma wiedzy na ten temat.

Przemoc

Sam temat przemocy jest tematem bardzo trudnym, tym bardziej przebadanie tego zjawiska. Bardzo często bywa bowiem tak, że ofiary przemocy nie przyznają się do tego. Może być to spowodowane wieloma czynnikami np. racjonalizacją, obwinianiem siebie, usprawiedliwianiem sprawców czy zwyczajnym wstydem. Jednak bezsprzeczny pozostaje fakt, że przemoc tak fizyczna jak i psychiczna jest obecna w społeczeństwie polskim, także w społeczności lokalnej.

Na poziomie społeczności lokalnych występuje kilka celów w zakresie prewencji przeciwko przemocy, takich jak zwiększenie świadomości i wiedzy na temat przemocy, organizowanie lokalnych debat, stymulowanie i programowanie akcji społecznych, określenie przyczyn przemocy w środowisku lokalnym oraz zapewnienie bazy organizacji oraz placówek pomocy i wsparcia dla ofiar. W ramach tej prewencji podejmowane są następujące działania: kampanie edukacyjne, modyfikacje i usprawnienia w środowisku lokalnym i naturalnym, zajęcia dodatkowe dla młodzieży, szkolenie policji, służby zdrowia i instytucji edukacyjnych, polityka społeczna nastawiona na partnerstwo pomiędzy policją a różnymi grupami społecznymi, specyficzne programy dla organizacji i instytucji mające na celu zmianę środowiska instytucjonalnego oraz skoordynowanie działania społecznego, które aktywizuje wiele sektorów i instytucji jednocześnie w celu poprawienia np. systemu pomocy dla ofiar.

Zbadaliśmy postawę mieszkańców co do stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Stosowanie kar fizycznych względem dzieci jest tematem kontrowersyjnym i dzieli wielu rodziców. Również wśród dorosłych mieszkańców gminy Młodzieszyn głosy dotyczące stosowania kar fizycznych podzieliły się, jednak większość badanych (72,5%) uważa, że

ich stosowanie powinno nie być zakazane prawem, natomiast 27,5% jest przeciwnego zdania.

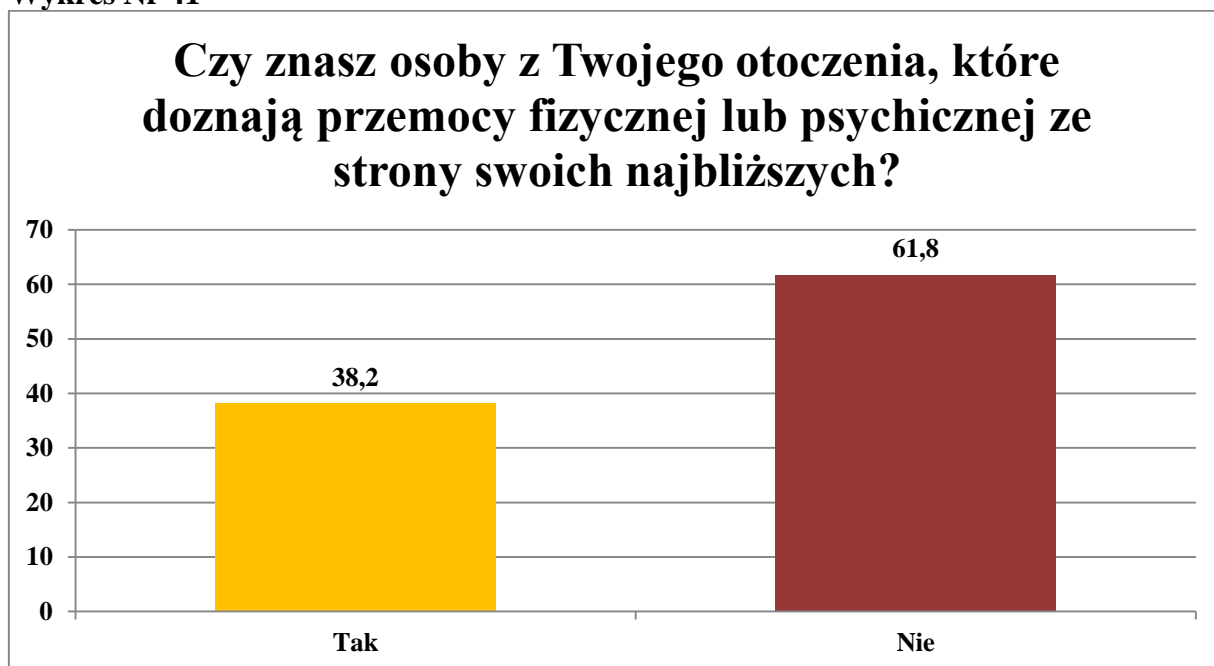
Wykres Nr 40

Co do stwierdzenia o tym, czy kary fizyczne w stosunku do dzieci są dobrą metodą wychowawczą, 8,8% dorosłych mieszkańców odpowiedziało, że tak, natomiast większość nie uważa kar fizycznych za dobrą metodę wychowawczą – taką opinię wyraziło aż 91,2% ankietowanych.

Respondenci zapytani zostali także o to, czy znają w swoim otoczeniu osoby, które doznają przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony najbliższych.

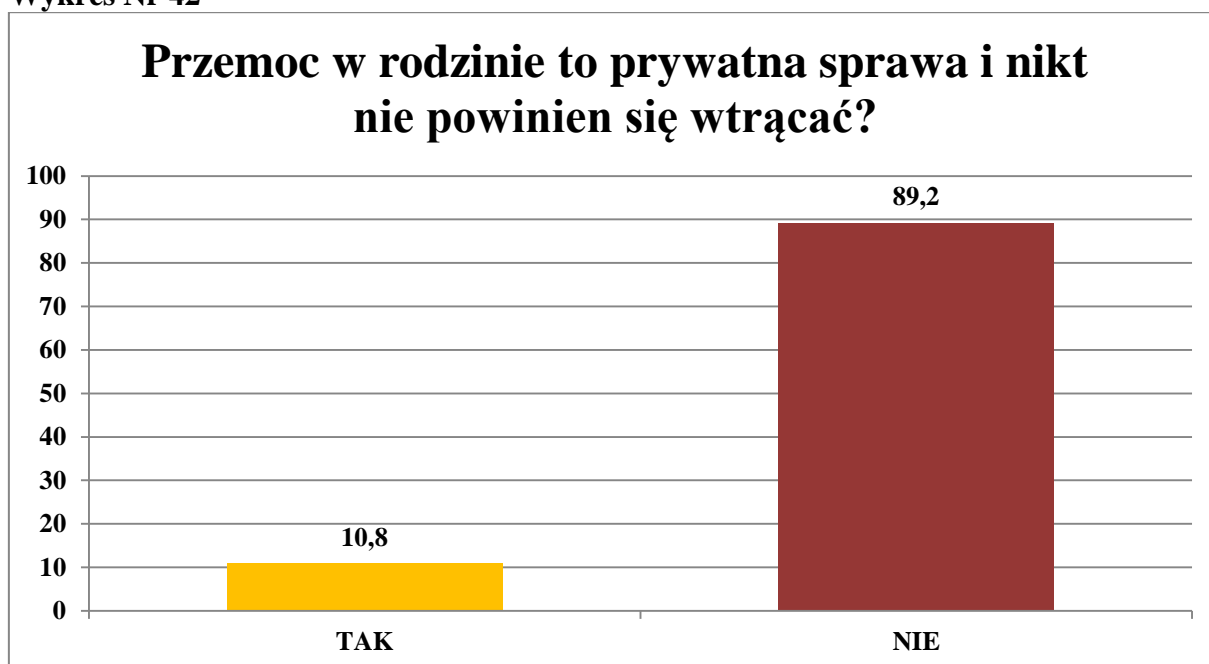
Wykres Nr 41

Pośród badanych ponad 1/3, bo 38,2% zna osoby krzywdzone przez najbliższych. Jest to bardzo duża część badanych, zwłaszcza biorąc pod uwagę iż często ofiary przemocy ukrywają ten fakt przed innymi. 61,8% osób deklaruje, że nie zna w swoim otoczeniu ofiar przemocy, ale tak jak już zostało powiedziane procent ten może w rzeczywistości być znaczenie mniejszy.

W ostatnim pytaniu respondenci mieli odnieść się do kwestii tego, czy przemoc w rodzinie jest prywatną sprawą i inni nie powinni się wtrącać.

Wykres Nr 42

Niestety tutaj respondenci nie byli tak zgodni, jak można by było się spodziewać. Duża część respondentów (89,2%) uważa, że przemoc nie jest prywatną sprawą i należy w jej przypadku interweniować. Warto zatem wykorzystać tę postawę i przekazać mieszkańcom informacje na temat możliwości pomocy osobom pokrzywdzonym, aby mogli adekwatnie reagować na przemoc. Jednocześnie warto też zwrócić uwagę na pozostałe 10,8%, które traktuje przemoc w rodzinie jako sprawę prywatną. Warto poinformować społeczność lokalną o zmianach w ustawodawstwie np. o karaniu osób, które nie zgłoszą przemocy wobec dziecka będąc jej świadkiem.

Badanie punktów sprzedaży alkoholu

Kwestionariusz ankiety, składający się z 16 pytań, miał na celu analizę postawy sprzedawców względem (między innymi) takich zagadnień jak:

- sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim,
- spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol,
- kontroli sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych

Ankieta została przeprowadzona w 19 punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Młodzieszyn. W 8 przypadkach ankietę wypełniali pracownicy punktów, natomiast w pozostałych 11 przypadkach byli to właściciele.

Grupę respondentów stanowiło 78,9% kobiet oraz 21,1% mężczyzn. We wszystkich punktach sprzedawany jest alkohol, a także wyroby tytoniowe.

Postawy sprzedawców wobec alkoholu

Pierwsze zagadnienie dotyczyło zakresu wiedzy na temat alkoholu zawartego w różnych trunkach. Zapytaliśmy, czy alkohol zawarty w wódce jest (Pana/Pani zdaniem) bardziej groźny od tego w piwie.

Wykres Nr 43

Opinie respondentów podzieliły się pomiędzy wszystkie trzy odpowiedzi, jednak najwięcej, bo ponad połowa badanych (63,2%) jest zdania, że alkohol zawarty w piwie nie jest mniej groźny. Spora część, bo 15,8% respondentów uważa alkohol zawarty w piwie za mniej groźny dla zdrowia niż ten w napojach wysokoprocentowych. Zdania na ten temat nie ma 21% badanych. Tutaj więc pojawia się pole do działań informacyjnych. W tym miejscu podkreślić należy, że alkohol zawarty w różnych trunkach, jest taki sam, różni się jedynie jego stężenie, natomiast jest on tak samo szkodliwy i groźny dla zdrowia.

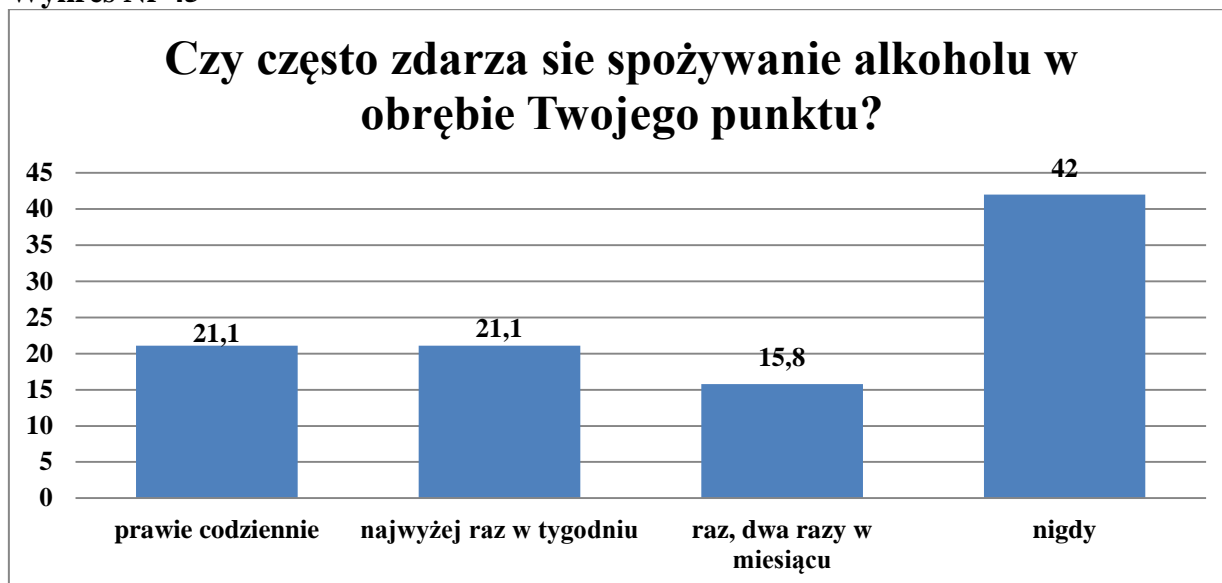
Kolejne pytanie dotyczyło kontroli dostępności alkoholu i wyrobów tytoniowych. Na pytanie o to, czy dostęp do tych produktów powinien być ograniczony i kontrolowany, część respondentów odpowiedziała twierdząco – 21,1%, jednak znacznie więcej osób – 78,9% uważa, że produkty te mogą być sprzedawane bez kontroli.

Wykres Nr 44

Zapytaliśmy także o spożywanie alkoholu w obrębie punktu, w którym respondenci pracują. Największa część respondentów deklaruje, że spożywanie alkoholu w obrębie punktu w ogóle nie ma miejsca – takiej odpowiedzi udzieliło 42% badanych. O sytuacjach tego rodzaju najwyżej raz w tygodniu lub też nawet codziennie mówi po 21,1% badanych sprzedawców.

Wykres Nr 45

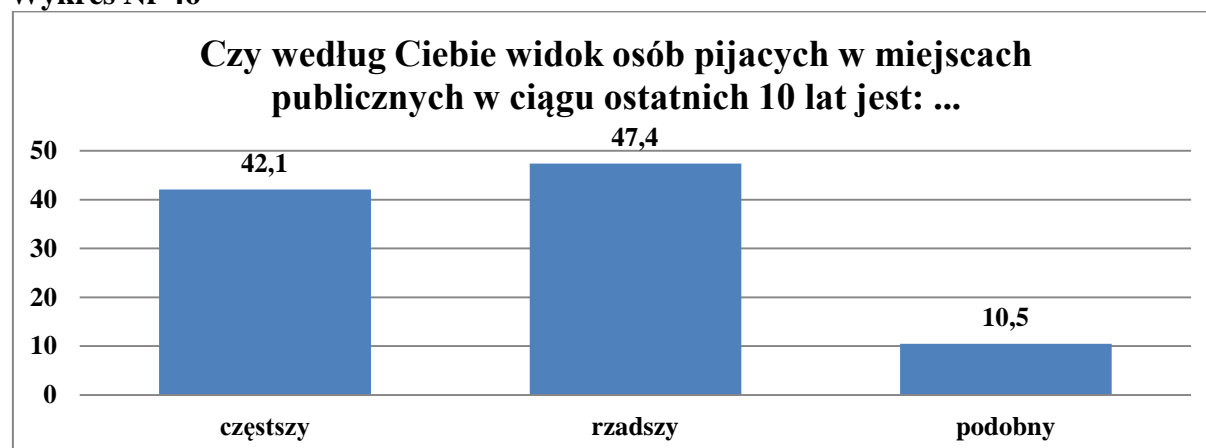

W badaniu interesowało nas również zjawisko zagrożenia społecznego, które może być powodowane przez osoby spożywające alkohol.

Zapytaliśmy więc, czy takie osoby stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w danym środowisku lokalnym. Pośród badanych 10 osób nie widzi żadnego zagrożenia ze strony osób pijących, 6 osób ocenia osoby pijące jako zagrożenie, natomiast 3 osoby nie mają zdania w tej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło widoku osób pijących w miejscach publicznych, czy według ankietowanych zmienił się on w przeciągu ostatnich 10 lat. Pośród badanych 42,1% uważa widok osób pijących alkohol za częstszy, nieco mniej mówi, że jest on rzadszy (47,4%). O podobnej skali zjawiska mówi najmniej, bo 10,5% badanych.

Wykres Nr 46

Z piciem alkoholu często wiążą się incydenty kłótni czy bójek, które mogą się również zdarzać w obrębie punktów sprzedaży alkoholu, dlatego także o to zapytaliśmy respondentów. **U jednego z pytanym sprzedawców miały miejsca tego typu incydenty. Nikomu jednak nie zdarzyło się wezwać Policji/Straży Miejskiej w sprawie spożywania alkoholu przez klientów w obrębie punktu.**

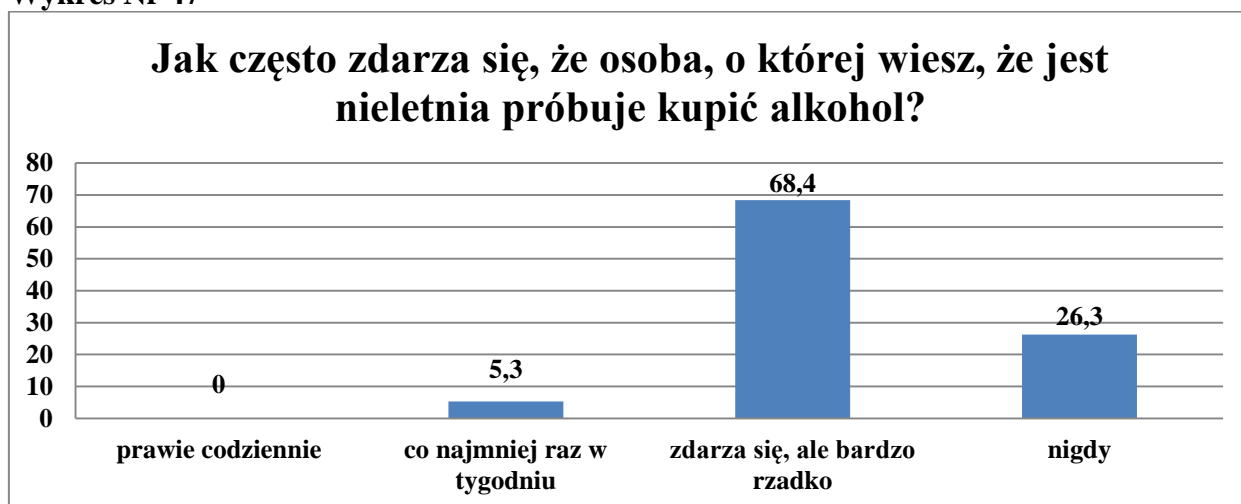
Kolejny obszar badawczy dotyczył sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim. Na początek warto odnieść się do ogólnopolskich tendencji, które zostały ujęte w raporcie „Młodzież 2018” sporządzonym przez CBOS we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Według tegoż raportu rokrocznie wzrasta spożycie wina oraz wódki przez młodzież, przy czym nieznacznie

spada spożycie piwa. Jeśli chodzi natomiast o palenie tytoniu, od kilku lat utrzymuje się ono na podobnym poziomie.

Na początek chcieliśmy zbadać powszechność prób zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Zapytaliśmy więc sprzedawców, jak często zdarza się, że młody człowiek próbuje kupić alkohol.

Wśród respondentów 26,3% twierdzi, że sytuacje, kiedy osoba nieletnia próbuje kupić alkohol nie zdarzają się nigdy, ale najwięcej respondentów deklaruje, że takie sytuacje mają miejsce ale bardzo rzadko – 68,4% wskazań. O próbach zakupu alkoholu co najmniej raz w tygodniu mówi 5,3% badanych.

Wykres Nr 47

Pośród badanych, dwie osoby przyznały, że wiedzą o przypadkach, gdzie alkohol został sprzedany osobie nieletniej.

Zapytaliśmy także sprzedawców o to, czy oni sami kontrolują sprzedaż alkoholu osobom nieletnim.

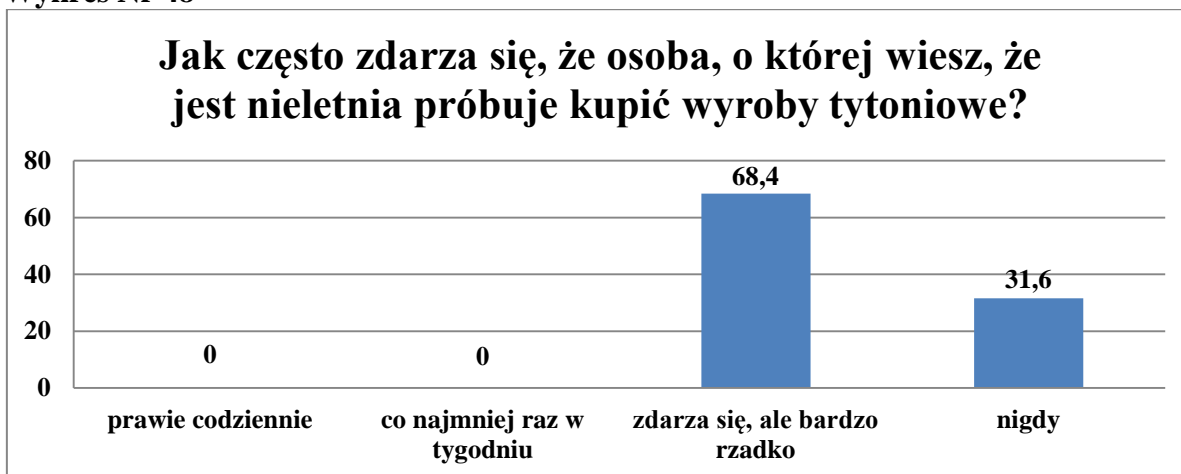
Niemal wszyscy respondenci deklarują, że zawsze sprawdzają dowód tożsamości młodym ludziom, którzy próbują kupić alkohol – jedna osoba tego nie robi. Nikomu natomiast nie zdarzyła się sprzedaż alkoholu osobie nieletniej.

Mając na uwadze ogólnopolską skalę zjawiska, wydaje się być prawdopodobnym, że odpowiedzi na powyższe pytania, niekoniecznie odzwierciedlają stan faktyczny. Podanie nieprawdziwej odpowiedzi może być podyktowane strachem przed konsekwencjami nie tylko ze strony pracodawcy ale przede wszystkim skutkami prawnymi łamania obowiązującego prawa – zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

Warto odwołać się w tym miejscu do Art. 15 ust. 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gdzie wyraźnie podkreślono, iż w przypadku wątpliwości, co do pełnoletniości nabywcy, **sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy**. Jest to podstawowe prawo sprzedawcy. Sprzedaż napoju alkoholowego lub wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia, grozi grzywną i utratą zezwolenia na sprzedaż.

Ponieważ w punktach, gdzie przeprowadzono badania sprzedawane są także wyroby tytoniowe, respondenci zostali zapytani o to, czy młodzież próbuje u nich kupić wyroby tytoniowe.

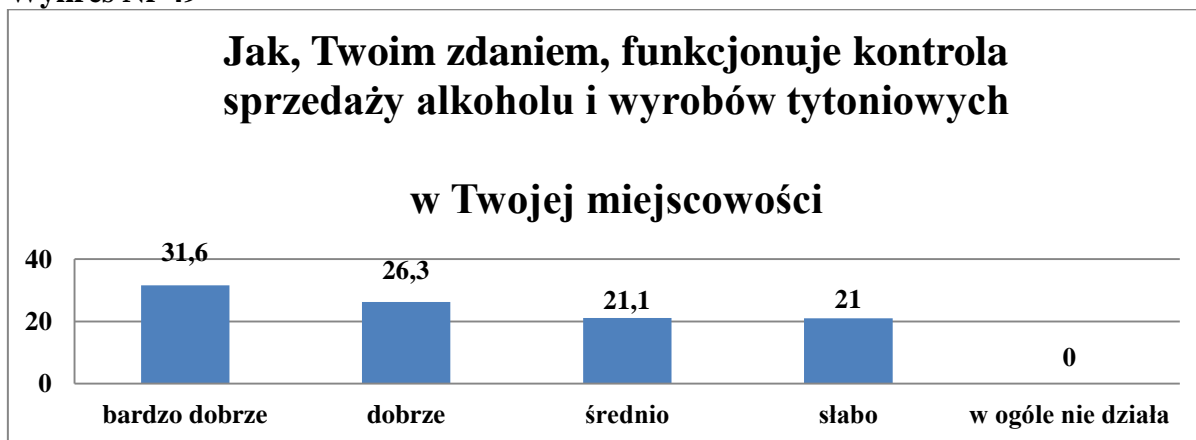
Wykres Nr 48

Według 31,6% ankietowanych sprzedawców takie sytuacje w ogóle nie mają miejsca, natomiast zdecydowana większość badanych, bo 68,4% twierdzi, że zdarza się próba zakupu wyrobów tytoniowych przez nieletnich, ale bardzo rzadko dochodzi o takich sytuacji. **Wśród ankietowany 2 osoby wiedzą o przypadkach sprzedaży papierosów osobie nieletniej, natomiast jednemu sprzedawcy zdarzyło się sprzedać wyroby tytoniowych osobie, o której wiedział, że jest nieletnia.**

Ankietowani sprzedawcy zostali poproszeni także o ocenę funkcjonowania kontroli sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych na terenie gminy. Przypomnijmy, że takie kontrole są w zakresie działań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wykres Nr 49

Największy odsetek ankietowanych sprzedawców uznaje kontrolę sprzedaży napojów alkoholowych za funkcjonującą bardzo dobrze – 31,6% lub dobrze – 26,3% odpowiedzi. Za funkcjonującą średnio ocenia ją 21,1% badanych, a za słabą – 21%.

Na zakończenie zapytaliśmy respondentów czy wiedzą, jakie działania służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych podejmują lokalne władze. Odpowiedzi w tym przypadku podzieliły się – 21,1% zna działania gminy, natomiast 78,9% nie ma informacji na ten temat.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie gminy Młodzieszyn można wyróżnić kilka głównych problemów, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej uwagi ze strony władz samorządowych.

Alkohol

Z analizy wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że ważny zdaje się być problem picia alkoholu – 8,2% uczniów deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Dodatkowo już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby deklarujące picie bieżące, natomiast na szczęście nie dochodzi do incydentów upijania się. Mało tego, wśród młodzieży, która deklarowała picie alkoholu są osoby, które przyznają, że po raz pierwszy alkohol pili w towarzystwie rodziców – 55,6% wskazań młodych ludzi. Można zatem mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie wśród młodzieży. Być może też dlatego jednym z powodów, jakie młodzi ludzie wskazują jeśli chodzi o sięganie po alkohol, jest chęć pocucia się dorosłym – 50,3% tak uważa. Zapewne na sięganie po alkohol mają wpływ także rówieśnicy – aż 58,5% młodych ludzi uważa, że młodzież sięga po alkohol aby dopasować się do kolegów/koleżanek. Młodzi ludzie są także zdania, że alkohol zawarty w napojach niskoprocentowych takich, jak piwo, jest mniej szkodliwy – 41,5% wskazań młodzieży. Jest to alarmujący sygnał dla władz lokalnych, który powinien skutkować podjęciem działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.

Dorośli respondenci także zwracają uwagę na problem picia alkoholu. Sami deklarują, że spożywają alkohol okazjonalnie, a jednym z głównych problemów społecznych jest w ich opinii picie alkoholu przez młodzież. Około 39,2% z nich uważa, że picie alkoholu na terenie gminy wzrosło w ciągu ostatnich 10 lat, podobnego zdania są także ankietowani sprzedawcy napojów alkoholowych. Nasuwa to zatem potrzebę podejmowania działań profilaktycznych dotyczących picia alkoholu na terenie gminy Młodzieszyn. Tym bardziej, że aż 53,9% dorosłych mieszkańców nie wie, jakie działania podejmowane są na terenie gminy w celu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Narkotyki i dopalacze

Problem wśród młodych mieszkańców gminy stanowią niestety także inne substancje psychoaktywne. Co prawda wśród ankietowanej młodzieży niemal nikt nie deklarował kontaktu z narkotykami, ale mimo to młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki (5,3%). Odsetek może wydawać się niewielki, co nie zmienia faktu, że stanowi zagrożenie. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach, jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków, zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach. Potrzebę edukacji niejako potęguje fakt, że nawet wśród osób dorosłych znalazły się takie, które swoją wiedzę na temat skutków działań narkotyków oceniają jako niewielką – 27,5% dorosłych respondentów wyraziło taką opinię. Zatem działania edukacyjne związane z zażywaniem środków psychoaktywnych winny obejmować różne grupy wiekowe, nie tylko i wyłącznie młodzież.

Przemoc

Jednym z ważnych problemów w społeczności lokalnej gminy Młodzieszyn jest według dorosłych mieszkańców także przemoc. Sami także deklarują, że znają osoby, które doznają przemocy od osób najbliższych (38,2%). Jeśli chodzi o młodzież to odsetek osób, które doświadczyły przemocy w rodzinie jest jeszcze wyższy – 74,4% deklaruje, że doświadczyło przemocy w środowisku rodzinnym. Dodatkowo około 53,8% młodych respondentów spotkało się z agresją rówieśniczą w szkole. Tym bardziej ważna jest edukacja młodych ludzi, zarówno tych, którzy padają ofiarą pogroźek czy wyzwisk, ale także tych, którzy być może nie do końca świadomie je stosują. Warto także dodać, że wśród młodzieży można zaobserwować pewien trend przeniesienia się przemocy w świat wirtualny. Z tzw. cyberprzemocą spotkało się 8,2% naszych młodych respondentów.

Bezspornie sytuacja ta wymaga interwencji. Koniecznie należy informować młodych ludzi na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacji kryzysowej.

Godną podkreślenia jest postawa dorosłych mieszkańców gminy wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy dość zgodnie zadeklarowali, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą, a ich stosowanie powinno być zakazane prawem. Ważne, by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania mieszkańców gminy. Wiedza dorosłych mieszkańców, ale także chęć korzystania z pomocy w sytuacji trudnej to ważny sygnał dla osób zajmujących się na terenie gminy profilaktyką, by informować mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym.

Podsumowując, w prowadzeniu działań profilaktycznych na terenie gminy Młodzieszyn tak samo istotne wydają się być strategie oparte na przekazywaniu rzetelnej, adekwatnej do odbiorców wiedzy, a także te, oparte na rozwoju umiejętności psychospołecznych jak np. asertywność, poczucie własnej wartości. Nie należy zapominać, że tymi odbiorcami nie mogą być tylko dzieci i młodzież, ale także istnieje silna potrzeba zaangażowania rodziców, nauczycieli, pedagogów. Tylko holistyczne podejście do działań profilaktycznych może przynieść zamierzone efekty. Nie zapominajmy także o kontroli punktów sprzedaży oraz przekazywaniu wiedzy osobom, które dysponują alkoholem na terenie gminy. Bardzo ważne, by znały one i przestrzegały obowiązujących przepisów.

IV. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest analiza SWOT (skrót pochodzący z angielskiego Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats- czyli Mocne Strony, Słabe Strony, Szanse i Zagrożenia) Jest ona skuteczną metodą identyfikacji mocnych i słabych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną Gminy.

Zawiera określenie czterech grup czynników:

1. uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią mocne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu,
2. uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać,
3. uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych-szans,
4. uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych-zagrożeń.

1. Analizowany obszar-rodzina

Tabela Nr 31 Analiza swot-rodzina.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Potencjał jednostek pomocy społecznej i instytucji współdziałających w zakresie pomocy osobom i rodzinom zagrożonych	1. Niedostateczna ilość środków Finansowych, 2. Nieadekwatna do potrzeb liczba

<p>wykluczeniem społecznym, 2. Istnienie Gminnego Programu Wspierania Rodziny, 3. Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, 4. Interdyscyplinarność działań, 5. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, 6. Oferta asystentury rodziny, 7. Sieć placówek oświatowych, 8. Infrastruktura rekreacyjno-sportowa, 9. Wystarczająca ilość imprez, 10. Podtrzymywana tradycja lokalna, 11. Dobra praca bibliotek, 12. Wspieranie przez samorząd działań na rzecz dzieci i młodzieży, 13. Dobrze wykwalifikowana kadra pedagogiczna, 14. Dobra koordynacja działań podmiotów pracujących na rzecz dzieci i młodzieży, 15. Dobra współpraca GOPS w Młodzieżynie z innymi ośrodkami pomocy społecznej oraz instytucjami działającymi na rzecz rodziny, 16. Realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, 17. Dobre rozeznanie świadczeniobiorców w systemie pomocy społecznej.</p>	<p>zatrudnionych pracowników, 3. Niedostateczna liczba specjalistów pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz rodziną, 4. Niewystarczająca współpraca między instytucjami pomocy społecznej w celu koordynacji działań pomiędzy instytucjami, 5. Niedostateczna ilość lokali komunalnych w stosunku do występujących potrzeb, 6. Niewłaściwe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, 7. Duże obciążenie pracowników GOPS dodatkowymi zadaniami, 8. Brak wsparcia psychologicznego dla pracowników GOPS,</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2. Coraz większa aktywność społeczeństwa w podejmowaniu działalności gospodarczej i samozatrudnienia, 3. Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, 4. Możliwość pozyskiwania środków z UE na zadania pomocy społecznej, 5. Akceptacja społeczeństwa dla działań na rzecz przeciwdziałania przemocy, 6. Wzrost świadomości dotyczącej wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, 7. Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia.</p>	<p>1. Ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej, 2. Wysokie koszty zatrudniania pracowników, 3. System prawny pomocy społecznej sprzyjający kształtowaniu pasywnych postaw wobec poszukiwania pracy, 4. Rozwój szarej strefy zatrudnienia, 5. Brak gwarancji bezpieczeństwa dla osób doświadczających przemocy, 6. Częste zmiany uregulowań prawnych dotyczących pomocy rodzinie, 7. Brak uregulowań finansowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego (zarówno w kwestii szkoleń jak i posiedzeń), 8. Wzrost kosztów utrzymania rodziny, 9. Wypalenie zawodowe pracowników, 10. Stereotypowe myślenie odbiorców, wsparcia dotyczące GOPS-u, jako</p>

	<p>instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego,</p> <p>11. Zagrożające i aspołeczne formy spędzania, wolnego czasu przez młodzież i dzieci,</p> <p>12. Brak stabilnych przepisów administracyjno-prawnych dotyczących pomocy społecznej,</p>
--	---

Zródło: opracowanie własne

2. Analizowany obszar-ludzie starsi

Tabela Nr 32 Analiza swot-ludzie starsi.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. Organizowanie imprez integracyjnych,</p> <p>2. Dobry dostęp do lekarza pierwszego Kontaktu,</p> <p>3. Dobry dostęp do rehabilitacji.</p>	<p>1. Słaba komunikacja lokalna dla seniorów,</p> <p>2. Słaby dostęp do lekarzy specjalistów.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Organizowania festynów, imprez, wycieczek dla seniorów.</p>	<p>1. Samotność, choroby wieku podeszłego, niepełnosprawność,</p> <p>2. Starzenie się społeczeństwa.</p>

Zródło: opracowanie własne

3. Analizowany obszar-bezrobocie

Tabela Nr 33 Analiza swot-bezrobocie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. Malejące bezrobocie na terenie gminy,</p> <p>2. Duża oferta miejsc pracy dla bezrobotnych PUP,</p> <p>3. Realizowanie wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy programów dla osób Bezrobotnych.</p>	<p>1. Niski poziom wykształcenia długotrwale Bezrobotnych,</p> <p>2. Występowanie bezrobocia dziedzicznego,</p> <p>3. Brak zakładów pracy do zatrudnienia osób bezrobotnych,</p> <p>4. Lokalizacja daleko od większych ośrodków miejskich.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Spadek bezrobocia w gminie.</p>	<p>1. Znikomy rynek pracy,</p> <p>2. Trudności z podjęciem pracy spowodowane brakiem opieki nad dziećmi,</p> <p>3. Bierność osób w poszukiwaniu pracy i niechęć do zmiany swojej sytuacji</p>

	zawodowej i społecznej, 4. Brak wiary we własne siły i możliwości, 5. Brak perspektyw dla młodzieży, osób wykształconych prowadząca do migracji zarobkowej.
--	---

Zródło: opracowanie własne

4. Analizowany obszar-niepełnosprawność

Tabela Nr 34 Analiza swot-niepełnosprawność.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Korzystanie z placówek dla osób niepełnosprawnych (ośrodek wsparcia na terenie powiatu), 2. Dobry dostęp do lekarza pierwszego kontaktu, 3. Dobry dostęp dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do edukacji i możliwość przewozu tych osób do szkół, 5. Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin, 5. Dostateczna baza dla usług Rehabilitacyjnych.	1. Ograniczona liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, 2. Istnienie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Dostęp młodzieży niepełnosprawnej do Szkolnictwa.	Ograniczona liczba ofert pracy dla niepełnosprawnych osób.

Zródło: opracowanie własne

5. Analizowany obszar-przemoc

Tabela Nr 35 Analiza swot-przemoc.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Istnienie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy, 2. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, 3. Profilaktyka (pogadanki i przedstawienia w szkołach), 4. Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie, 5. Dostępność do służb działających na rzecz osób pokrzywdzonych, 6. Coraz większe kompetencje pracowników instytucji i organizacji	1. Mały dostęp do bezpłatnego poradnictwa i specjalistów szczególnie psychologa, terapeuty, 2. Brak możliwości odizolowania osoby agresywnej od pozostałych członków rodziny, 3. Brak placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich, domów dla samotnych matek, 4. Niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu oraz socjoterapii

zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, 7. Umiejętność szybkiego reagowania, w sytuacjach kryzysowych.	dla młodzieży zagrożonej, 5. Uboga oferta działań podejmowanych wobec sprawców przemocy, 6. Brak organizacji pozarządowych na terenie gminy działających w zakresie działań przeciwdziałania przemocy w rodzinie i alkoholizmowi, 7. Brak możliwości zapewnienia schronienia na terenie gminy osobom doświadczającym przemocy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Realizacja zadań wynikających z przyjętego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Wzrost zachowań agresywnych wśród Młodzieży, 2. Ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej, 3. Utrzymujące się stereotypy i mity dotyczące przemocy w rodzinie funkcjonujące w społeczeństwie.

Źródło: opracowanie własne

6. Analizowany obszar-osoby uzależnione

Tabela Nr 36 Analiza swot-osoby uzależnione.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Profilaktyka, 2. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 3. Dostęp do Klubów AA i terapii odwykowej na terenie powiatu, 4. Stałe środki finansowe na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, 5. Wsparcie finansowe na wypoczynek letni dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem.	1. Brak organizacji pozarządowych, które wspierają osoby uzależnione.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Utworzenie odpowiednich ośrodków leczenia uzależnień w powiecie.	1. Konieczność dobrowolnych deklaracji leczenia, 2. Łatwa dostępność do substancji psychoaktywnych i alkoholu.

Źródło: opracowanie własne

V. MISJA, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. ADRESACI STRATEGII

Kluczowym zadaniem władz Gminy Młodzieszyn jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju Gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu i rekreacji, edukacji, kultury i opieki zdrowotnej.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Młodzieszyn, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

2. MISJA

Przeprowadzona analiza społeczno-gospodarcza uwarunkowań oraz diagnoza sytuacji społecznej pozwoliły na określenie **Misji strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Młodzieszyn na lata 2021-2030**, którą jest:

**Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Młodzieszyn.
Zapewnienie mieszkańcom wsparcia w trudnych sytuacjach
życiowych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych oraz kierunków działań.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, rzeczywiste potrzeby społeczne oraz dotychczasowe doświadczenia pracowników Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie sformułowano następujące cele strategiczne:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu
2. Zmniejszenie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz niwelowanie ich skutków
3. Włączenie społeczne i łagodzenie skutków bezrobocia.
4. Rozwój mechanizmów wspierania rodziny
5. Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych i ciężko, przewlekle chorych
6. Rozwój inicjatyw na rzecz osób starszych
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

3. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Tabela Nr 37 Cele strategiczne i kierunki działań.

Lp.	Cele strategiczne	Kierunki działań	Realizatorzy	Źródła finansowania	Wskaźniki	Monitorowanie/Ewaluacja
1.	Rozwój mechanizmów wspierania rodziny	<p>1. Zapewnienie wsparcia rodzinom wielodzietnym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;</p> <p>2. Wzrost wiedzy i umiejętności rodziców i opiekunów prawnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;</p> <p>3. Wspieranie działań ukierunkowanych na szybki powrót dziecka do rodziny biologicznej;</p> <p>4. Upowszechnianie konieczności wzmocnienia rodzin poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego oraz dostępności do specjalistów pracujących z rodziną;</p> <p>5. Wspieranie rozwoju inicjatyw prorodzinnych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny i wskazywania pozytywnych wzorców;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy w Młodzieszyn; - GOPS; - placówki oświatowe; - służba zdrowia; - GOK; - Biblioteka; - GKRPA. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Młodzieszyn; - Środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego; - Środki unijne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość szkoleń pracowników jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i organizacji w zakresie wspierania rodziny; - Ilość programów profilaktycznych; - Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; - Liczba dzieci objętych pieczęcią zastępczą; - Ilość zrealizowanych działań na rzecz rodziny; - Ilość spokrewnionych rodzin zastępczych; - Liczba organizowanych na terenie gminy 	<p>Analiza i coroczna sprawozdawczość</p> <ul style="list-style-type: none"> - GOPS, - placówki oświatowe; - służba zdrowia; - GOK; - Biblioteka; - GKRPA.

		6. Wspieranie rozwoju podmiotów umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego, form aktywności w ramach dostępnej bazy oraz organizacji zajęć poza szkolnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.			różnorodnych spotkań, pogadanek, pedagogizacji, itp. mających na celu przybliżenie oraz wskazanie na pozytywne wzorce zachowań w kontekście funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym; - Ilość spotkań informacyjnych i konsultacji z przedstawicielami instytucji działającymi na rzecz rodziny.	
2.	Rozwój inicjatyw na rzecz osób starszych	1. Wspieranie inicjatyw w zakresie aktywności edukacyjnej, społecznej i kulturalnej na rzecz seniorów; 2. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu medycyny; 3. Zapewnienie wsparcia systemu pomocy	- placówki służby zdrowia; - Urząd Gminy w Młodziszynie; - GOPS; - NFZ; - GOK; - placówki oświatowe; - Biblioteka.	- Budżet gminy Młodziszyn - środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego; - środki NFZ; - środki unijne.	- Ilość osób zrzeszających się w klubach związkach senioralnych; - Ilość inicjatyw edukacyjnych, społecznych i kulturalnych na rzecz seniorów; - Ilość osób starszych	- Analiza danych i coroczna sprawozdawczość.

		społecznej dla osób starszych; 4. Rozwój inicjatyw na rzecz seniorów poprzez działalność „Klubu Seniora +” czy dalszego rozwój usług opiekuńczych.			korzystających z systemu pomocy społecznej; - Ilość seniorów korzystających z usług opiekuńczych na terenie gminy.	
3.	Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych i ciężko, przewlekle chorych	1. Zapewnienie wsparcia finansowego i psychologicznego osobom zmagającym się długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością; 2. Zwiększenie aktywności zawodowej wśród osób niepełnosprawnych; 3. Wspierania działań różnych podmiotów na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych; 4. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu medycyny.	- Placówki służby zdrowia; - Urząd Gminy w Młodzieszynie; - GOPS; - Narodowy Fundusz Zdrowia; - PCPR w Sochaczewie.	- Budżet gminy Młodzieszyn; - Środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego, - Środki NFZ, - Środki unijne.	- Ilość osób korzystających z porad psychologicznych przez osoby dotknięte chorobą i niepełnosprawnością; - Ilość osób niepełnosprawnych biorących udział w projektach do nich skierowanych; - Ilość osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP;	- Analiza danych i coroczna sprawozdawczość.
		1. Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez systematyczne wspieranie osób i rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej	- GOPS w Młodzieszynie; - PUP w Sochaczewie.	- Budżet gminy Młodzieszyn; - Środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego;	- Ilość osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia;	- Analiza danych i coroczna sprawozdawczość GOPS, PUP.

4.	Włączenie społeczne i łagodzenie skutków bezrobocia.	<p>powodu bezrobocia;</p> <p>2. Prowadzenie szkoleń, kursów dla osób bezrobotnych;</p> <p>3. Zwiększenie realizacji ilości staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych czy prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych;</p> <p>4. Wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych poprzez realizację programów w tym ze środków UE;</p> <p>5. Wzrost współpracy instytucji z terenu gminy z organizacjami pozarządowymi w celu pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym;</p> <p>6. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy,</p>		- Środki unijne.	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość osób objętych pomocą GOPS z powodu bezrobocia; - Ilość osób z terenu gminy Młodzieszyn uczestniczących w kursach i szkoleniach; - Ilość zrealizowanych staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych czy prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych; - Ilość osób bezrobotnych objętych aktywizującymi programami; - Ilość wspólnych inicjatyw instytucji publicznych i organizacji pozarządowych na rzecz włączania społecznego. 	
----	---	---	--	------------------	--	--

		7. Zmniejszenie liczby rodzin zmagających się z problemem bezrobocia.				
5.	Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu	<p>1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy poprzez realizację projektów i programów finansowanych ze środków własnych i zewnętrznych;</p> <p>2. Zmniejszenie liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa;</p> <p>3. Zabezpieczanie niezbędnych środków finansowych przeznaczonych na zaspokojenie podstawowych potrzeb osób korzystających z systemu pomocy społecznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS w Młodzieszynie; - PUP w Sochaczewie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Młodzieszyn; - Środki unijne; - Środki z budżetu wojewody mazowieckiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej; - Liczba osób biorących udział w programach krajowych i projektach unijnych; - wysokość świadczeń socjalnych (środki z budżetu gminy i wojewody mazowieckiego). 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza danych; - coroczne sprawozdania GOPS.
		1. Realizacja programów profilaktycznych z obszaru uzależnień;	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS w Młodzieszynie; -Urząd Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Młodzieszyn; - Budżet 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość osób biorących udział w terapii; 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza i coroczna sprawozdawczość GOPS, ZI, GKRPA, Policji,

6.	<p>Zmniejszenie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz niwelowanie ich skutków</p>	<p>2. Podejmowanie kampanii i akcji społecznych propagujących zdrowy tryb życia; 3. Rozwój działalności punktu konsultacyjnego poprzez zapewnienie pomocy terapeutycznej psychologa i prawnika; 4. Realizacja programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży; 5. Niwelowanie skutków doświadczania przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie różnych działań terapeutycznych wobec sprawców przemocy oraz wobec osób doznających przemocy; 6. Promowanie właściwego modelu wychowania i opieki nad dzieckiem; 7. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy</p>	<p>w Młodzieszynie; - GKRPA; - Zespół Interdyscyplinarny; - Punkt konsultacyjny; - Placówki oświatowe; - PCPR w Sochaczewie; - Sąd; - Prokuratura; - Ośrodki zdrowia.</p>	<p>Wojewody Mazowieckiego; - Środki z projektów unijnych.</p>	<p>- Liczba pogadank, konkursów, spotkań profilaktycznych realizowanych przez szkoły; - Ilość kampanii i akcji społecznych; - Liczba osób zgłoszonych do GKRPA; - Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”; - Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży alkoholu; - Ilość osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy przy PCPR; - Ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego; - Ilość osób z terenu gminy Młodzieszyn korzystających z pomocy przy PCPR</p>	<p>placówek oświatowych.</p>
----	---	---	---	--	---	------------------------------

		w rodzinie; 8. Rozwój lokalnego systemu wsparcia rodzin z problemem przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego modelu pomocy.			Sochaczew; - Ilość rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych w związku z problemem alkoholowym i przemocą; - Ilość szkoleń, seminariów, konferencji, supervizji, w których biorą udział specjaliści pracujący z rodzinami z problemem przemocy.	
7.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	1. Zapewnienie dostępności do edukacji przedszkolnej; 2. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pomocy materialnej dla uczących się dzieci i młodzieży; 3. Wspieranie rozwoju podmiotów	- Urząd Gminy w Młodzieszynie; - Placówki oświatowe; - GOK; - Biblioteka; - GKRPA.	- Budżet gminy Młodzieszyn; - Środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego; - Środki unijne; - Wsparcie lokalnych przedsiębiorców.	- Ilość dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych; - Ilość uczniów korzystających z pomocy specjalistów na terenie szkoły (psycholog, pedagog, logopeda); - Liczba dzieci	Analiza i sprawozdawczość; - Placówki oświatowe; - GOK; - Biblioteka; - GKRPA.

		<p>umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego, form aktywności w ramach dostępnej bazy oraz organizacji zajęć poza szkolnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy;</p> <p>4. Zapewnienie wsparcia dla placówek oświatowych w pokonywaniu sytuacji kryzysowych w tym w związku z problemami wychowawczymi uczniów spowodowanymi sytuacją rodzinną, czy zdarzeniem losowym.</p>			<p>korzystających ze stypendiów i wyprawek szkolnych;</p> <p>- Ilość zorganizowanych na terenie gminy inicjatyw pozaszkolnych;</p> <p>- Ilość zorganizowanych inicjatyw szkolnych na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	
--	--	---	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIE STRATEGII

Realizacja celów strategicznych poprzez kierunki działań zawartych w strategii będzie finansowana ze środków własnych Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych.

Źródłem finansowania wewnętrznego będą w szczególności:

- dochody własne budżetu,
- subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki funduszu krajowego (PEFRON);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

Poprzez realizację różnych inicjatyw osiągnięcie założeń, celów strategicznych będzie następowało w ramach uchwalonego corocznie Uchwałą Rady Gminy Młodzieszyn planu budżetowego oraz możliwościach organizacyjnych Gminy i pozyskanych środków zewnętrznych.

Wszystkie jednostki organizacyjne w ramach swoich zadań ustawowych prowadzą działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Na terenie gminy Młodzieszyn realizowane są następujące programy:

1. Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”,
2. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023,
4. Ministerialny coroczny „Program asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej” realizowany od 2015 r.,
5. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla gminy Młodzieszyn,
6. Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Młodzieszyn.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane. Postępy w realizacji będą na bieżąco monitorowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie. Długotrwały charakter planowania strategicznego wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, społecznych i ich uwzględniania w strategii. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii. Celem ewaluacji jest doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii.

Przedstawiona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje teren Gminy Młodzieszyn. Będą w niej uczestniczyć mieszkańcy, instytucje i organizacje. Cele i kierunki działań będą realizowane przy współpracy ze społecznością lokalną, jednostkami organizacyjnymi Urzędu Gminy. Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd, i pozyskanych z zewnątrz, środków

finansowych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi, spójnym i zgodnym z opracowaną Strategią Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016-2026, a także spójnym z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Powyższy dokument przedstawia schemat działania wszystkich uczestników życia społecznego gminy Młodzieszyn, który pozwala postrzegać naszą gminę jako zintegrowaną społeczność lokalną. Tworzy on długofalową wizję rozwiązywania problemów społecznych, a osiągnięte cele będą promować naszą gminę. Przy konstruowaniu Strategii dokonano analizy społecznej różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogą stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej mogą znaleźć się poszczególni mieszkańcy gminy Młodzieszyn. W celu otrzymania zbliżonego rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe z 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 roku. Analiza ta pozwala uchwycić tendencje rosnące lub malejące w poszczególnych problemach społecznych. Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Młodzieszyn uznawane są za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Tego przykładem jest głównie uzależnienia, bezrobocie, starość, niezaradność życiowa, przemoc w rodzinie i niepełnosprawność.

Pomiędzy tymi problemami zachodzi często związek przyczynowy np.: bezrobocie powoduje utratę środków utrzymania, ale również pogłębienie i nawarstwienie innych problemów, takich jak: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia, itp. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie człowieka istnieje potrzeba zabezpieczenia jego podstawowych potrzeb życiowych takich jak: żywność, odzież, opał, leki, itp. Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej, aby w tym trudnym okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia).

VIII. WNIOSKI KOŃCOWE

Autorzy niniejszego dokumentu dziękują wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do jego powstania- w szczególności za udostępnienie danych niezbędnych do rzetelnej oceny aktualnej sytuacji społecznej. Dokument wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby każdego mieszkańca niezależnie od jego statusu materialnego i prowadzi do realizacji założonej misji- przyjętej w niniejszej Strategii.

Realizacja celów zapisanych w dokumencie strategicznym możliwa będzie dzięki wspólnej pracy dotychczasowych koalicjantów oraz nowych sojuszników zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Zbudowana siatka celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań uwzględnia najistotniejsze obszary życia

społecznego, które winny być sferą oddziaływania samorządu by, jakość życia mieszkańców gminy uległa systematycznej poprawie. Samorząd lokalny, jako kreator lokalnych rozwiązań, poprzez budowę kapitału społecznego swoich mieszkańców, dla nich i przez nich, wzmacnia naturalne sieci wsparcia, wspiera rodzinę w jej naturalnym środowisku, stara się redukować skutki społeczne bezrobocia, ekсклюzyi społecznej, bezdomności, uzależnień, włączając w te procesy lokalne organizacje jako partnera sprawdzonego i naturalnego.

**KIEROWNIK WRAZ Z PRACOWNIKAMI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MŁODZIESZYNI
DZIĘKUJE WSZYSTKIM, KTÓRZY PRZYCZYNILI SIĘ DO POWSTANIA
NINIEJSZEGO DOKUMENTU, WYRAŻAJĄC JEDNOCZEŚNIE NADZIEJĘ
NA DALSZĄ WSPÓŁPRACĘ W ROZWIĄZYWANIU
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY**